The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIĶSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA AMERIKĀ

92./320. n-rs. SESTDIEŅ, 1954. G. 20. NOVEMB 4. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIĶSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammas adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150: par 3 mēn. $6.50:
par 6 mēn. $8.50: par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
sīkd. daļā $1.40: tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 reizē

PASAULES POLITISKO CIŅU LAUKOS

VAŠINGTONĀ

Padomju Savienības mēģinājums pārdot „miermīligo kopdzīvi" brīvajai pasaulei nemaz nav tik neveiksmīgs, kā tas pirmajā acumirklī varētu likties. Lai gan līdz šim oficiālās Rietumu lielvalstu atbildes Padomju Savienības priekšlikumiem nav bijušas komūnistu plāniem sevišķi daudzsološas, nedrīkst aizmirst, ka tā ir tikai valdības nostāja. Plašās tautas masas var domāt savādāk un nav jāšaubās, ka, pasaules saspīlētajam stāvoklim turpinoties, šīs tautas domas kādu dienu nonāks notikumu uzmanības centrā.

Pēc pēdējā Padomju Savienības Eiropas drošības konferences sasaukšanas piedāvājuma stāvoklis Rietumu lielvalstīs ir šāds: Rietumi labi saprot, ka Maskava ļoti pūlas, lai izjauktu Rietumvācijas apbruņošanu. Tā kā tas ir pilnīgā pretrunā ar brīvās pasaules plāniem, tad varētu pieņemt, ka komūnistu priekšlikums tiks kārtējo reizi noraidīts. Vismaz šādu nostāju izrāda Anglijas un Sav. Valstu ārlietu ministrijas. Bet tai pašā laikā, īdenam noraidot Maskavas priekšlikumu, Anglijas ministru prezidents Čerčils sludina sadarbību ar Padomju Savienību. Arī Sav. Valstīs šis temats vairs nav tik nepopulārs kā agrāk, kamēr Kanadas ārlietu ministrs Pīrsons nekļūdīgi atkārto Čerčils sacīto. Padomju Savienības nepārtrauktie uzbrukumi amerikāņu diplomātiem un amerikāņu lidmašīnām tiek aizmirsti.

Vienmēr kāri uz amerikāņu tirgiem angļi tagad sākuši eksportēt arī savu ārpolitisko nostāju. Slavenais angļu vēsturnieks Arnolds Toinbijs, savā ceļojumā pa Sav. Valstīm pēc iespējas cenšas popularizēt Anglijas politisko nostāju. Runādams Vašingtonā Toinbijs sacīja: „Trešais pasaules karš ar atombumbām un ūdeņražbumbām būtu masu pašnāvība. Kā uzvarētājām, tā arī uzvarētām būtu jāsagatavojas tikt iznīcinātam. Pirmie Padomju Savienības uzbrukumu mērķi, bez šaubām, būtu Sav. Valstis un Anglija. Angliju krievi ieskata pat amerikāņu lidmašīnu bazes kuģi un censtos to iznīcināt tādēļ, lai pēc iespējas attālinātu Sav. Valstu aviācijas bazes no Padomju Savienības robežām. Bet arī Amerika neizbēgtu no krievu uzbrukumiem. Padomju Savienības aviācija un zemūdenes spētu izdarīt pietiekami lielus postījumus, lai Sav. Valstis novestu līdz vienkāršas salas stāvoklim. „Karš ir iespējams," sacīja Toinbijs, „ja mēs mierīgi saliekam rokas un ļaujam vēsturei iet savu ceļu."

Populārizēdams Čerčila sadzīvošanas politiku, Toinbijs sacīja, ka pasaule atrodas tādā situācijā, kur mēs nevaram sadzīvot ar kaimiņu, bet tai pašā laikā nevaram tikt arī no viņa vaļā. Tā kā mēs dzīvojam vienā un tai pašā pasaulē, tad mums tomēr vajadzētu mēģināt sadzīvot... Būdams vēsturnieks, Toinbijs optimistiski paskaidro, ka tā kā kristieši iemācījušies sadzīvot ar muhamedāņiem un katoļi ar protestantiem, tāpat Sav. Valstis var iemācīties sadzīvot ar Padomju Savienību! Pēc Toinbija domām pasaules karš vai miers atkarājas tikai no Sav. Valstīm un Padomju Savienības. Ja Pirmā pasaules kara laikā astoņas lielvalstis izlēma pasaules likteņus, tad tagad atlikušas vairs tikai divas — Sav. Valstis un Padomju Savienība. Tādēļ pēc viņa domām, vienīgā pareizā Sav. Valstu politika pašreizējos apstākļos būtu miermīlīgas kopdzīves veidošanā ar Padomju Savienību.

Anglijas ministru prezidents Čerčils no jauna mēģina pārliecināt savu sabiedroto Sav. Valstis, ka miermīliga kopdzīve ar Pad. Savienību ir ne tikai labāka, bet vienīgā iespējamā politika. Čerčils to saka, baidīdamies no jauna kara. Atomkarš, pēc Čerčila domām, varētu būt tik briesmīgs, ka radioaktivitāte, sāindēdama gaisu, varētu padarīt dzīvi neiespējamu lielākā pasaules daļā vēl tūkstošiem gadu pēc kara beigām. Tad jau labāk mierīgā kopdzīvē! Protams, viena iespēja vēl paliek. Un te galdā tiek celta vecu vecā Čerčila ideja — atomkara vietā Rietumu pasaule varētu mēģināt vienoties ar Padomju Savienību. Čerčils uzsver, ka, apbruņojot Rietumvāciju, Rietumu militārais spēks būšot tik skaidri redzams, ka Rietumi varēšot runāt kā stiprākie. To redzēšot arī Padomju Savienība, un tā vienošanās būšot tikai laika jautājums...

Trešā ātrumā ieslēgtais Maskavas miermīlīgās kopdzīves temps sāk aizraut arī brīvās Eiropas valstis. Tā kā premjērs Maļenkovs nesen piedalījās kādās Rietumu diplomātiem rīkotās viesībās, ko viņš līdz šim nekad vēl nebija darījis, un tā kā viņš ēda, dzēra un priecājās, tad Rietumi tūdaļ domā, ka Padomju Savienība ir mainījusi savu gadiem ilgo naidīgo nostāju pret Rietumiem. Tāpat viesību laikā Maļenkovs aicināja Rietumu diplomātus nākt pie viņa un pārrunāt savas problēmas. Arī tas tiek ieskatīts par komūnistu uzvešanās zīmīgu maiņu. Bez tam angļu un Sav. Valstu parlamentu locekļu viesošanās Padomju Savienībā it kā pierādītu, ka Maļenkovs sāk virināt Pētera I izcirsto un Staļina atnagloto logu uz Eiropu un ka tagad dažam labam izdosies ieskatīties padomju noslēpumos pa kādu dzelzs priekškarā izplēstu caurumu. Rietumiem tāpat kā liels pārsteigums nāk arī pēkšņā Padomju Savienības pilsoņu „ceļošanas" kāre. Londonā nupat viesojās Padomju Savienības mūziķi un kāda Krievu futbola vienība (sakaujot slaveno angļu Arsenālu). Anglijas — Padomju Savienības „draudzības mēnesis" patiesi ir deviņ daudz pārmaiņu.

Tālākai Rietumu pielabināšanai Padomju Savienība izdevusi rīkojumu pārtraukt reliģijas vajāšanu: kā dievlūdzējus, tā arī mācītājus policija turpmāk likšot mierā (jo vajāšanas reliģiju vēl tikai pastiprina). Maļenkovs patiesi cenšas pārliecināt pasauli, ka viņa Padomju Savienība ir citādāka, nekā bija Staļina sarkanā imperija. Maļenkovs cenšas pierādīt, ka ir draudzīgs un saprotošs un vēlas sadarboties „mūžīgā pasaules miera" idejas labā. Traģēdija ir tikai tā, ka liela daļa eiropiešu Maļenkovam arī tic.

BONNĀ

Rietumvācija vienmēr ir atradusies Padomju Savienības politikas uzmanības centrā. Maskava vēl joprojām cer, ka tai izdosies atturēt sabiedrotos no Rietumvācijas apbruņošanas un tai pašā laikā no pārāk ciešas sadarbošanās ar Rietumu lielvalstīm. Lai arī vāciešiem pierādītu savu miermīlīgo prātu, Padomju Savienība pēc desmit gadiem atbrīvojusi 60 vācu zinātnieku, kas bijuši nodarbināti Padomju Savienībā, 10.000 apcietinātiem un notiesātiem vāciešiem apsolītas lietu caurskatīšanas un jaunas prāvas. Kādam nacistu diplomātam radušās cerības tikt atbrīvotam no krievu apcietinājuma. Bonnā šie Padomju Savienības draudzības žesti tiek uzņemti bez sevišķa uztraukuma. Bet nedrīkst arī aizmirst, ka brīvajā Eiropā Padomju Savienībai nav lielāka ienaidnieka par Rietumvāciju. Vācieši gan krievu laipnību var uzņemt ar neticību un mieru, bet tas nemazina komūnistu propagandas iespaidu pārējās Eiropas valstīs.

BERLĪNĒ

No Austrumvācijas pienākušas dažas, pagaidām Rietumiem labvēlīgas baumas. Un proti, Padomju Savienības lauksaimniecības politika izrādījusies pilnīgi nederīga un tagad, lai stāvokli kaut cik vēl mēģinātu saglābt, lielam skaitam sarkanarmiešu nāksies apmainīt karavīra mundieri pret izkapti un dakšām. Pašreizējos apstākļos samazināt sarkanarmiju norāda tikai vienu — ka krievi no kara sākšanas atturēsies.

DIVI IZBĒGUŠI NO LIETUVAS

Šinīs dienās Rietumvācijā ieradušies divi bēgļi no Lietuvas. Par viņiem rūpējas Lietuvas atbrīvošanas augstākā komiteja (VLIK). Tie abi ir jauni cilvēki — Nikolas Bakanas, strādnieks, un Vladas Mironas, ierēdnis. Viņi paskaidroja, ka nav spējuši tālāk paciest komūnistu terroru un tādēļ bēguši.

Bēgļi snieguši daudz vērtīgas informācijas par dzīvi Lietuvā. Terrors esot tāds pats kā Staļina laikā. Mirušo pieminas dienā 3. novembrī lietuvieši ik gadus apmeklē kapsētas, noliek ziedus uz lietuviešu karavīru kapiem un dzied patriotiskas dziesmas. Šī kustība pieņēmusi tik plašus apmērus, ka čekisti to nespēj apkarot. Partizāni darbojas pagrīdē. Strādnieku dzīves apstākļi esot nožēlojami, algas zemas, esot lielas grūtības dabūt dzīvokli. Plaši izplatītas zādzības un melntirdzniecība. Strādnieki cenšas iegūt kādu savas fabrikas ražojumu, lai to pārdotu melnajā tirgū. Ja strādnieku pienāk zādzībā, to soda ar 7 gadiem cietumā. Stipri izplatīta nelegāla degvīna tecināšana, kam labākie noņēmēji esot krievu karavīri. Izbēgušie bija pārsteigti, redzot, ka vācu strādnieki dzīvo nesalīdzināmi labākos apstākļos kā padomju strādnieki.

Kopš gad no Lietuvas izbēgušo skaits sasniedzis 4. Pirms tam bija izbēgušas divas sievietes.

BIEDRS O. K. ARMSTRONGS LATVIJAS VALSTS SVĒTKOS UZRUNĀ AKTA DALĪBNIEKUS ŅUJORKĀ

„Zināmos gadījumos" iejauksies

UZBRUKUMS FORMOZAI IZRAISĪS KARU AR KOMŪNISTU ĶĪNU

Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless atkārtoti brīdina komūnistu Ķīnu, ka uzbrukums nacionālistu Formozai var izvērsties par karu ar Sav. Valstīm. Dalless liedzas izteikties par amerikāņu nodomiem Tačenas salu aizsardzības jautājumā.

Vašingtonā. Sakarā ar pieaugošo komūnistu militāro spēku aktīvitāti pret Ķīnas nacionālistiem Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless atkārtoti brīdināja Pekingas valdību, sacīdams, ka uzbrukums Formozai nozīmēšot karu ar Sav. Valstīm. Uz Kongresa prasību revidēt Sav. Valstu politiku pret Padomju Savienību ārlietu ministrs atbildēja, ka pēdējā laikā nav noticis nekas tāds, kas prasītu šādu rīcību. Preses konferencē Dalless izteicās, ka viņš neredzot nekādas pārmaiņas, kas prasītu pārrunas Sav. Valstu ārpolitikas maiņai pret Padomju Savienību.

Pieskaroties komūnistu Ķīnas aktīvitātei Tālajos Austrumos, Dalless sacīja, ka Sav. Valstu 7. flote, kas apsargā Formozu pret komūnistu varbūtēju invāziju, „zināmos apstākļos" varētu arī iejaukties komūnistu mēģinājumā izcelt desantu Tačenas salās, 200 jūdžu ziemeļos no Formozas. Tomēr šo jautājumu ārlietu ministrs atteicās tālāk komentēt, tā Tačenas salu aizsardzības jautājumu atstājot nenoskaidrotu. Dalless pateica tikai tik daudz, ka Tačenas salās atrodas radara stacijas Formozas brīdināšanai par eventuālu komūnistu aviācijas uzbrukumu no Šanghajas apkārtnē izbūvētiem lidlaukiem.

Sarunās ar žurnālistiem Dalless pieminēja arī neseno nacionālistu iznīcinātāja nogremdēšanu, sacīdams, ka Padomju Savienība vai kāda no tās satelitvalstīm apgādājusi komūnistu Ķīnu ar modernām ātrlaivām, kuŗu sekmīgā uzbrukumā minētais nacionālistu iznīcinātājs torpedēts Tačenas salu tuvumā. Dalless uzsvēra, ka komūnistu Ķīnai pašai nav nepieciešamās rūpniecības šādu ātrlaivu būvei.

Pārrunājot Sav. Valstu ārpolitiku, Dalless neapšaubāmā Baltā nama ietekmē paskaidroja, ka viņš nepievienojas senātora Noulanda uzskatiem, it kā pašreizējā Sav. Valstu politika gatavotos pasauli novest līdz tādam stāvoklim, kur Rietumu bailes no atomkara atvērtu Padomju Savienībai durvis jaunu, sīku agresiju uzsākšanai. Noulands, pašreizējā Senāta vairākuma līderis, šādu iespēju minēja kādā nesenā runā Senātā.

PSRS PIEDALĪSIES ATOMKONFERENCĒ

Apvienotās Nācijas Ņujorkā. Apvienoto Nāciju 60 valstu politiskās komitejas sēdes laikā 17. novembrī Padomju Savienības pārstāvis Andrejs Višinskis pieņēma Kanadas aicinājumu darboties līdz padomdošanas komitejā, kuŗas uzdevums būtu starptautiskas atomenerģijas konferences sasaukšana. Višinskis aizrādīja, ka Padomju Savienība joprojām turpina sarunas ar septiņām valstīm tādas organizācijas izveidošanai, kas nodarbotos ar atomenerģijas pētīšanu un lietošanu miera laika vajadzībām.

Dienvidslavija paliks uzticīga Rietumiem

Belgradē. Vienīgās oficiālās Dienvidslavijas politiskās partijas, Sociālistiskās strādnieku apvienības,laikraksts Borba savās slejās brīdina Padomju Savienību nenodarboties ar tukšām cerībām, ka Dienvidslavija kādu dienu varētu atgriezties Kremļa satelītu pulkā, uzsverot, ka Dienvidslavijas un Pad Sav. attieksmes nekādā gadījumā nevar tikt atjaunotas vecās sliedēs. Borbas nostāja, domājams, ir Dienvidslavijas mājiens Rietumiem neuztraukties par savu Balkānu sabiedrotā plāniem, līdz ar to zināms pliķis premjēra vietniekam Zaburovam, kas nesen Maskavā runāja par Dienvidslavijas un Padomju Sav. attieksmju normālizēšanu.

GEN.-KONS. BRAISONA VESELĪBA UZLABOJAS

Ģenerālkonsula R. N. Braisona veselības stāvoklis pēdējās dienās manāmi uzlabojies. Viņam uz brīdi ir jau atļauts piecelties un nedaudz staigāt. Ārsti cer, ka nākošajā nedēļā konsuls varēs jau atstāt slimnīcu un turpināt veselošanos mājās, ar labām izredzēm drīz pilnīgi atgūt veselību.

Kā zināms, ģenerālkonsulu R. N. Braisonu pirms dažām nedēļām negaidīti ķēra trīs lēkme, kas ļoti satrauca konsula piederīgos, draugus un visu latviešu sabiedrību, jo R. N. Braisona rūpes un sirsnība pret latviešiem ir tiem neaizstājams atbalsts trimdas gaitās.

JAUNA KOMŪNISTU DUSMU LĒKME

Ziemeļatlantijas organizācijai gaidāms „ģimenes pieaugums"

Padomju Savienība brīdina Rietumu sabiedrotos, ka Rietumvācijas apbruņošanas gadījumā tā būs spiesta spert soļus jaunas aizsardzības organizācijas radīšanai, kas atsvērtu Ziemeļatlantijas bloku. Nodibinoties Rietumvācijas armijai, iespējama arī Austrumvācijas armijas organizēšana.

Maskavā. Rietumu lielvalstu negatīvā nostāja sakarā ar Padomju Savienības proponēto Eiropas drošības konferenci šī gada 29. novembrī radījusi tādu komūnistu dusmu lēkmi, ka Maskava brīdina sabiedrotos labi pārdomāt Rietumvācijas apbruņošanu, pretējā gadījumā tā būšot spiesta spert jaunus soļus savas un savu sabiedroto aizsardzības nodrošināšanai. Padomju Savienības brīdinājumu, kas mazliet mīkstinātā veidā tika nosūtīts 23 Eiropas valstu, komūnistu Ķīnas un Sav. Valstu valdībām jau pagājušā sestdienā, tagad visnepārprotamākos vārdos sākusi bazūnēt Maskavas prese. Komūnistu partijas oficiozs „Pravda" šo brīdinājumu vienā rakstā atkārto 5 reizes! Par šo pašu tematu līdz aizsmakumam izrakstījušies arī valdības „Izvestiju" propagandisti, citējot vecu veco likumu, ka katra darbība neizbēgami izraisa pretdarbību. Tālāk „Izvestija" norāda, ka, Ziemeļatlantijas valstīm noraidot Padomju Savienības drošības konferences priekšlikumu, minētā konference notiktu kā iepriekš paredzēts, kaut vai tikai ar komūnistu un, iespējams, dažu citu ieinteresētu valstu līdzdalību. Šai sakarā Rietumu diplomāti ar vislielāko interesi gaida, ko darīs tādas valstis kā Austrija, Šveice, Zviedrija un Somija, kas nepieder nedz pie padomju bloka, nedz Ziemeļatlantijas organizācijas. Sakarā ar Rietumvācijas apbruņošanu padomju prese piezīmē,ka,tai īstenojoties, arī Austrumvācija, kas pašreiz atrodas tiešā sarkanarmijas aizsardzībā, saņemšot Maskavas svētību neatkarīgas armijas veidošanai.

Aša Padomju Savienības preses nostāja pret Rietumu sabiedrotajiem, kā arī pašu Rietumu diplomātu minējumi, gaidot tālāko Maskavas rīcību, pielaiž iespēju, ka Padomju Savienība gatavojas militāra bloka viedošanai, kas būtu līdzīgs Ziemeļatlantijas organizācijai un būtu vērsts pret to.

JAUNI BĒGĻI NO DZELZS AIZKARA VALSTĪM

(VL) — Pēdējās dienās no dzelzs aizkara valstīm laimējies izbēgt un atrast patvērumu rietumos vienam polim, vienam čecham un vienam sarkanarmijas karavīram; kādu austrumu joslas vācu jaunieti rietumu Berlīnes policija apcietinājusi kā komūnistu spiegu.

Polis Jans Abromovičs ticis pāri dzelzs aizkaram, paslēpjoties 3 dienas kādas ceļojošās franču teātra trupas smagajā auto mašīnā zem skatuves dekorācijām. Trupa braukusi no Varšavas uz Štutgarti.

Čechs Vladimirs Novotnijs nobraucis 462 jūdzes ar divriteni cauri Čechoslovakijai un Austrumvācijai un iebēdzis Rietumvācijā.

Sarkanarmietis Nikolajs Tukmākovs dezertējis pie amerikāņiem Vīnē. Nopratināšanā viņš teicis, ka nav vēlējies atgriezties Padomju Savienībā.

Bet vācietis Horsts Bekers, kas uzdevies par dezertējušu kaujas lidotāju, pēc apcietināšanas atzinies, ka bijis Austrumvācijas politiskās policijas aģents, kas pārsūtīts rietumu pusē ar spiegošanas uzdevumu.

Sadzīvošana ar komūnistiem nav iespējama

DĪNBERGS UN ĀRMSTRONGS VALSTS SVĒTKU AKTĀ ŅUJORKĀ

Vai „miermīlīgā sadzīvošana" starp brīvo pasauli un komūnisma zemēm ir iespējama, bija galvenais temats Dr. A. Dīnberga un O. K. Armstronga runās valsts svētku aktā 13. novembrī Ņujorkā, Webster Hall telpās, kur bija pulcējušies ap 1300 latviešu.

Aktu atklāja Ņujorkas latviešu organizāciju padomes priekšsēdis V. Ignats, aizrādot, ka cīņā par Latvijas atjaunošanu vajadzīgas ne tikai karstas sirdis, bet arī zināšanas un māka un to mums devusi līdz dzimtene. Nav pamata bažām, ka mēs drūpam, ka jaunatne aizmirstot latviešu valodu. Mūsu jaunieši izceļas ar sekmēm šejienes mācības iestādēs. Mums ir daudz organizāciju, bet katra no tām veic savu uzdevumu un visas ir vienotas kopējā cīņā par Latvijas atbrīvošanu.

Galvenais runātājs bija Latvijas sūtniecības pirmais sekretārs Dr. A. Dīnbergs, kas pieskārās aktuālām problēmām pasaules politikā. Pēdējā laikā daudz dzird runājam par „miermīlīgo sadzīvošanu" starp brīvo pasauli un komūnistu zemēm. Patiesībā tas nav nekas jauns. Padomju Savienība ir spiesta sadzīvot ar kapitālistisko pasauli jau 37 gadus. Komūnisti nav atkāpušies no saviem mērķiem. Šāda sadzīvošana nevar būt nekas cits kā brunots pamiers. Pēdējos gados ir nācis klāt kas jauns, un tas ir atomieroči. Krievi ir pārliecināti, ka Rietumi neķersies pie šiem ieročiem. Aiz bailēm no šiem ieročiem var rasties „miermīliga sadzīvošana." Pēc Staļina nāves krievu politika „nav mainījusies.

Pēc tam runāja ALA's goda biedrs, bij. Kongresa loceklis un atbrīvošanas politikas sekmētājs O. K. Armstrongs. Viņš teica, ka atbrīvošanas konferences darbs pašlaik norit klusībā. Pēc jaunā Kongresa sanākšanas Atbrīvošanas konference nāks ar priekšlikumiem iedzīvināt Kerstena komitejas rezolūcijas un Eizenhauera atbrīvošanas politikas principus. Pirmā pasaules kara laikā Armstrongs bijis amerikāņu karavīrs, un viņš esot lepns, ka viņš piedalījies karā, kas atnesis „brīvību Baltijas valstīm. Runājot par „miermīligo sadzīvošanu" vislabāko atbildi devis senātors Noulends no Kalifornijas. Viņš pateicis, ka šāda sadzīvošana esot iespējama uz laiku. „Var mierīgi sadzīvot ar tīģeri tik ilgi, kamēr tā vēders ir pilns un viņš sagremo savu barību". Nevar sadzīvot ar verdzību, ja paši negribam palikt par vergiem. Mēs nevaram aizvērt acis un neievērot tos miljonus, kas smok aiz dzelzs aizkara. Mierīga sadzīvošana būtu politiska pašnāvība. Armstrongs nobeidza savu runu ar teikumu latviešu valodā „Dievs, svētī Latviju." Sapulcējušies uzņēma viņa runu ar ilgiem aplausiem.

Brīvās Eiropas Komitejas pārstāvis E. Akers papildināja Armstronga runu ar aizrādījumu, ka tas, ko krievu tīģeris ēd, vispār nav sagremojams.

Sapulcējušies vienbalsīgi pieņēma attiecīgas rezolūcijas piesūtīšanai ASV prezidentam, Kongresam un AN delegācijām.

Lietuvas ģenerālkonsuls J. Budris nesa sveicienus latviešu valodā. Vēl apsveica Igaunijas vicekonsuls E. Jaksons. Rakstveida apsveikumus bija piesūtījuši abi Ņujorkas senātori Līmans un Aivs, Brīvās Eiropas Komitejas prezidents Šepardsons, Brīvās Eiropas universitātes Strasburgā prezidents Taisons, KLB priekšsēdis Dr. V. Māsens un citu apspiesto tautu pārstāvji.

Priekšnesumu daļā piedalījās Tonija Kalve ar deklamācijām no Raiņa „Daugavas," Velta Meihūbere un Viktors Stotts, DV vīru koris un apvienotais Ņujorkas draudzes un Ņubransvikas jauktais koris (ap 120 dziedātāju) diriģenta B. Skultes vadībā. Skatuves dekorātīvo ietērpu bija devis prof. A. Annuss. Vakars noritēja lielā pacilātībā.

SLIKTAS ZIŅAS KREMLIM

(VL) — No Vašingtonas Kremlim nāk sliktas ziņas. Par spīti oficiālajai komūnistu tezei, ka kapitālistiskā saimniecība ir ceļā uz sabrukumu, kas pavērs komūnismam ceļu visā pasaulē, ASV Kongresā speciālā komiteja saimniecisko problēmu pētīšanai pašreiz beidz sastādīt ziņojumu ASV Senātam un Tautas vietnieku namam, kas ietver lietpratēju atzinumus par ASV saimnieciskās dzīves attīstību nākotnē, kas solās būt gaiša un laimīga.

Nākamos desmit gados iedzīvotāju skaits ASV pieaugs no 160 uz 190 milj. 1965. g. darba spēks sasniegs 79 miljonus, no kuŗiem 3 milj. būs brunotos spēkos, 3 milj. būs pārejoši bezdarbnieki un 73 milj. strādājošo visās darba nozarēs. Pēdējo 1953. gadā bija 62 milj. Caurmēra darba nedēļa saīsināsies par 10% vai 200 darba stundām gadā. Trīs dienu darba nedēļa ir ideāls, kas sasniedzams nākamajos gados. Darba algas izpeļņa pieaugs par 40% lauksaimniecībā un 35% privātā rūpniecībā. Kopējais nacionālais ienākums dubultosies 1965. g., sasniedzot 535 miljardus dolaru. Ienākumi uz katru galvu pieaugs par 30%. Valsts budžetu sastādīs ar 15—20% nodokļu pazeminājumu.

Bet minētās komitejas optimistiskos aatzinumus pavada 3 brīdinājumi amerikāņu nācijai: jākāpina ražošana un nodarbinātība; jāatceļ visi ierobežojumi privātai iniciātīvai un sacensībai, un valdība nedrīkst pieļaut nekādas saimnieciskas depresijas. Vienīgi ražošanas ceļā amerikāņu nācija var būt militāri stipra, celt vēl augstāk dzīves standartu un pārliecināt pārējo pasauli, sevišķi atpalikušās tautas, ka amerikāņu dzīves ceļš ir labākais cilvēcei.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRINBERGS

KVALITĀTE VAI KVANTITĀTE?

P. DREIMANIS

Latviešu kultūras saglabāšana un tās turpmākā attīstība ir ļoti svarīgs tautiešu uzdevums trimdā. To apzinās visi, kam rūp latvju tautas nākotne. Viņi pūlas veikt šo uzdevumu katrs pēc savām spējām un izpratnes. Dažiem tautiešiem ir izdevies sasniegt tādus kalngalus, ka viņu veikumus augsti vērtē ne tikai latvieši, bet arī cittautieši. Šiem censoņiem ir tāda veikumu kvalitāte, ka arī svešniekiem jāatzīst viņu sasniegumi attiecīgā kultūras nozarē. Tas attiecināms uz visiem kultūras darbiniekiem, kuriem pirmā kārtā rūp darba kvalitāte. Viņi pat tādā darba nozarē kā būvniecībā iegūst popularitāti un līdz ar to nostabilizē savu stāvokli konkurencē, kam liela nozīme Jaunajā kontinentā.

Kvalitātei liela nozīme arī mūsu jaunās paaudzes nacionālā audzināšanā. Viņa ļoti uzmanīgi seko kultūrāliem sasniegumiem svešajās zemēs un ar sajūsmu runā par tehnikas progresu. Vecāku un citu audzinātāju stāsti par dzīvi un darbu Latvijā bieži vien viņu nesajūsmina, tāpēc ka jaunajās dzīves vietās viņa vēro techniskā ziņā labākus paraugus. Tāpēc vecākai paaudzei trimdā jācenšas iepazīstināt bērnus un jauniešus ar tādiem tautiešu veikumiem, kas ir vismaz līdzvērtīgi vietējo pilsoņu sasniegumiem vai pat pārāki, lai jaunā paaudze varētu pārliecināties, ka dzimtenē sasniegtais jau ir pārspēts, un tāpēc nav jāšaubās par latvju tautas kultūrālo attīstību nākotnē. Turpretim ātri un īsā laikā sagatavotie priekšnesumi un vispāri sarīkojumi nedara godu to dalībniekiem, atsvešina jauno paaudzi no latvju tautas, pieaugušiem tautiešiem dod iemeslu atturēties no to apmeklēšanas un iedomīgākiem pat apgalvot, ka latviešu sarīkojumi mazvērtīgi. Tas pats sakāms arī par individuāliem veikumiem. Protams, augstu kvalitāti nevar prasīt no skolēnu priekšnesumiem. To saprot arī jaunā paaudze, jo viņa vietējo skolu un vispāri jauniešu sarīkojumos vēro līdzīgu un reizēm pat zemāku priekšnesumu kvalitāti, lai gan vietējiem ir iespējams izraudzīt priekšnesumu dalībniekus no simtiem un pat tūkstošiem bērnu un jauniešu, bet latviešu bērniem gandrīz visiem jāpiedalās savos skolu sarīkojumos. Tomēr arī tad latviešu audzinātājiem jābūt ļoti uzmanīgiem un nav jāļauj piedalīties priekšnesumos tādiem, kam nav piemērotu dāvanu.

Vispāri latviešu sarīkojumu sagatavošanā jāievēro priekšnesumu kvalitāte, bet ne citi mērķi: piem, ienākumi, konkurence u.t.t. Priekšnesumu kvalitāte kalpo arī šiem mērķiem, pievelkot lielākā skaitā apmeklētājus un padarot populārākus to rīkotājus. Bieži un steigā trimdas tautiešiem, kas gandrīz visi aizņemti maizes darbā, nav iespējams labi sagatavot attiecīgos priekšnesumus, tāpēc tie apmeklētāju nepievelk un dod iemeslu aizbildināties: „man tur nav ko meklēt". Protams, latviešiem ir vairākas svinamas dienas gadā, kad jāatceras pagātne ar tās īpatnībām. Šinīs dienās vienmēr grūti noturēties mūsu dienu kultūras augstumos.

Katrā ziņā kvalitātei jādod priekšrocība pret kvantitāti kā individuālos darbos, tā arī grupu un pat masu priekšnesumos. Tad būs progress latvju kultūrālā attīstībā, jaunās paaudzes iesaistīšanā tautā un pieaugušo vienaldzības mazināšanā.

VALSTS SVĒTKU SARĪKOJUMĀ LONDONĀ, ONT. KONCERTĒJA VĪRU KORIS VIESTURS

Šogad Latvijas valsts proklamēšanu londonieši atcerējās 13. novembrī. Atceri ievadīja dievkalpojums ar māc. V. Šēferu Trīsvienības baznīcā. Pēc tam šīs baznīcas zālē notika svinīgs akts un koncerts. Aktā DV Londonas nodaļas priekšnieks A. Liepiņš savā runā aicināja tautiešus atcerēties Latviju, īpaši Brāļu kapus, kur dus tautas varoņi, kas savu dzīvību atdevuši par dzimtenes politisko neatkarību. Viņa runai sekoja lietuviešu un igauņu pārstāvju apsveikumi. Kaimiņu tautu pārstāvjiem pateicās un aktu noslēdza L.L. kopas valdes priekšsēdis prof. A. Dreimanis.

Koncertu sniedza DV vīru koris Viesturs diriģenta V. Lindes vadībā. Viņš 36 dziedātājus ir saliedējis ļoti disciplinētā vienībā, kas uzmanīgi un precīzi sekoja sava diriģenta ikvienas dziesmas pārdzīvojumam. Korī pazuda atsevišķo dziedātāju balsis, tikai reizēm tās bija dzirdamas, piem., V. Baštika Latvijai kāda dziedātāja balss skarbākais tembrs. Arī atsevišķas balsis bija labi saskaņotas un vijīgi cita citu papildināja. Tomēr bija arī izņēmumi, kad pirmajam tenoram trūka vajadzīgās izteiksmes.

Korim sevišķi izdevās visu dziesmu forte un fortissimo, īpaši J. Vītola Uguns milnā, ko gan nevar teikt par visiem klusākiem un maigākiem dziedājumiem. Tomēr klausītājus sevišķi sajūsmināja B. Skultes Aijā, ko vajadzēja atkārtot. No citām programmas pirmās daļas dziesmām patika J. Vītola Uguns milna. Otrā programmas daļa bija smagāka kā korim, tā arī klausītājiem. L. Bēthovena Tā debess izteic, ko uz klavierēm pavadīja brīnmāksliniece R. Šēfere, ir dzirdēta ātrākā tempā. A. Kalnāja Nezināmiem kapiem un V. Lindes Ardievas nav visiem klausītājiem viegli uztveramas, varbūt, tikai izredzētiem. Bet no kora tās prasa lielu piepūli, kuras rezultātā Ardievas izskanēja ļoti tīri, bet par Nezināmiem kapiem grūti to teikt. Programmas trešajā daļā koris dziedāja vairāku komponistu harmonizējumā tautas dziesmas, kas klausītājiem patika — visi vēlējās atkārtojumu. Sevišķi jāatzīmē V. Lindes Cekulaina zīle dzied un J. Cimzes Seglo, māsiņ, kumeliņu. Koris dziedāja arī vairākas piedevas, kopskaitā nodziedot ap 20 dziesmu. Tā bija ļoti plaša programma, kas kori var arī nogurdināt. Klausītāji Viesturu kopā dziesmām sekoja ar lielu atsaucību. Šis bija viens no labākiem latviešu koncertiem Londonā.

Pēc koncerta koristi un paši londonieši diezgan kuplā skaitā kavējās atmiņās un pārrunās pie klātiem galdiem, par ko bija rūpējušās Londonas latviešu organizāciju dāmu komitejas ar Z. Stengeli priekšgalā. Viesiem, kas bija mēroju tālu ceļu, pateicās vēst. P. Dreimanis, izceldams dziesmas nozīmi tautiešu tuvināšanā un vienošanā. Koris noslēgumā nodziedāja Daugavas Vanagu dziesmu. **P. Dr.**

ZIEDOJUMI ZIEMASSVĒTKU ĀRTAVAI

Kara invalidiem:
D. Senkāns $5.00; E. E. Ozoliņš $2.00; V. Kondrāts $1.00; O. Raikovskis $1.00; A. Rozenbergs $1; R. Īlens $2.00.

Pēc kopīgiem norādījumiem:
J. Krasovskis $1.00; P. Grava $2.00; M. Kazlovskis $1.00; Vīmanis $1.00; M. Braķis $1.00; Semuškins $2.00; Balodis $2.00; Didrichsons $1.00; Lībietis $1.00; A. Vanags $5.00; St. Ancāns $1.00; T. Ķeniņš $5.00; Jēk. Vītols $5.00; K. Janns $2.00; A. Eglītis $0.50; V. Raikovskis $1.00; A. Leisups $2.00; H. Kirsteins $1.00; F. Gailītis $1.00; V. Simanovskis $2.00; A. Apinis $2.00; A. Purains $2.00.

Kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem $415.40.

Ziedotājiem un ziedojumu vācējiem latvisks paldies.

DV Toronto nod. aprūpes kom.

Atcerēsimies trūkumcietējus Ziemassvētkos!
ZIEMASSVĒTKU ĀRTAVAS
var iemaksāt Latvijas Amerikā kantorī vai piesūtīt pa pastu 123 Huron St., Toronto, Ont., ar atzīmi — Ziemassvētku ārtava DV Toronto nod. Aprūpes komiteja

LNAK VĒLĒŠANU KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

LNAK Padomes vēlēšanās, kas notika no 1954. g. 30. okt. līdz 8. nov., nodotas 1022 balsis, no kurām vēlēšanu komisija par derīgām atzinusi 859. Uzstādītie kandidāti dabūjuši šādu balsu skaitu (ievēlēšanas kārtībā):

1. Aleksis Dreimanis 732 balsis, 2. Adolfs Svenne — 712, 3. Jānis Mežaks — 661, 4. Viktors Upeslācis — 659, 5. Adolfs Čops — 640, 6. Pēteris Dreimanis — 627, 7. Heronims Tichovskis — 605, 8. Jānis Švanks — 578, 9. Žanis Bukovskis — 558, 10. Imants Zīgurs — 529, 11. Kārlis Priedītis — 521, 12. Arturs Silgailis — 511, 13. Jānis Grīslis — 511, 14. Roberts Plūme — 504, 15. Vilis Uiska — 499, 16. Jānis Lejiņš — 489, 17. Aleksandrs Sprūdžs — 478, 18. Krišjānis Ozoliņš — 467, 19. Tālivaldis Kronbergs — 462, 20. Milda Matīss — 448, 21. Visvaldis Slaņķis — 446, 22. Nikolajs Zoldners — 446, 23. Aleksandrs Spūrmanis — 435, 24. Nikolajs Pētersons — 425, 25. Ingrida Vīksna - Fogele — 408, 26. Hermanis Vilks — 401, 27. Henrijs Rapa — 401, 28. Voldemars Cauņe — 397, 29. Biruta Senkēviča - Ziemane — 395, 30. Rūdolfs Roze — 393, 31. Arturs Kivītis — 383, 32. Angelika Gailīte — 383, 33 Eduards Grosbergs — 374, 34. Paulis Treijers — 358, 35. Artūrs Freibergs — 352, 36. Jānis Kalns — 347, 37. Roberts Epneris — 346, 38. Eduards Dzenis — 339, 39. Ilmars Andrejsons — 337, 40. Kārlis Tannis — 332, 41. Fricis Herberts Ruperts — 331, 42. Verners Ošītis — 317, 4. Karnelijs Avotiņš — 309, 44. Haralds Ozols — 308, 45. Andrejs Šteinbachs — 294, 46. Ernests Grintāls — 289, 47. Pēteris Vasariņš — 242, 48. Jānis Dālderis — 238, 49. Jānis Niedra — 208.

Pirmie 30 kandidāti skaitās ievēlēti Padomē, bet pārējie — Padomes kandidāti.

Sūdzības par vēlēšanu gaitu un balsu skaitīšanu iesniedzamas Vēlēšanu komisijai, bet par Vēlēšanu komisijas rīcību un lēmumiem — LNAK valdei 10 dienu laikā no šī paziņojuma publicēšanas. Pēc ninētā termiņa notecēšanas vēlēšanas skaitīsies par spēkā esošām.

Toronto, 1954. g. 20. novembrī.

J. Grīslis,
Vēlēšanu komisijas pr-dis.
K. Sidars,
sekretārs.

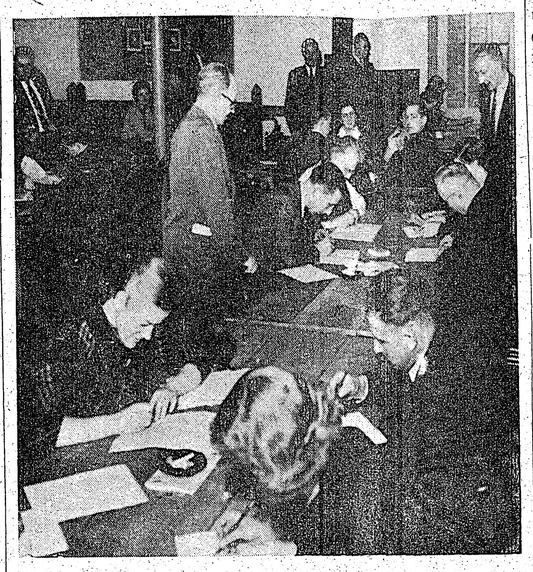

LNAK Padomes vēlēšanu komisijas darbinieki skaita balsis.
Foto A. Jānītis

NEKLĀTIENES SKOLA AICINA

Lai sekmētu latviskā gara kopšanu un palīdzētu tiem latviešu bērniem, kuriem sestdienas vai svētdienas skolas nav pieejamas, Kanadas latviešu neklātienes skola lūdz bērnu vecākus pieteikt bērnus vecumā no 6—16 gadiem.

Pieteikumus adresēt A. Ozoliņam, 131 Lisgar St., Toronto, 3. Ont., uzdodot šādas ziņas: vārdu, uzvārdu, adresi, vecumu un kādas mācības grāmatas ir lietošanā.

Ziņas iesniedzamas līdz 1954. g. 1. decembrim.

A. Ozoliņš,
Neklātienes skolas pārzinis

AICINĀJUMS

Prof. L. Bērziņa godināšanas vakars notiks š. g. 28. nov. pl. 5.30 Centrālās YMCAs telpās 20 College St. Par L. Bērziņa dzīvi un darbiem referēs rakstn. B. Senkēviča, par L. Bērziņu kā dziesminieku referēs māc. A. Lūsis. Sekos teātŗa dalībnieku, Lāpas biedru un skolu jaunatnes L. Bērziņa literāro darbu priekšnesumi. Visi laipni ielūgti.

Ricības komiteja

DISKUSIJU VAKARS

LPB Kanadas kopa svētdien, 5. decembrī, plkst. 5 Centr. YMCAs telpās rīko diskusiju vakaru par K. Raudives romānu Neredzamā gaisma. Referērs doktorands B. Ceverš, korreferēs I. Vīksna. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. **LPB Kanadas kopa**

ANSIS GRĪNBERGS GULDĪTS ZEMES KLĒPĪ

17. novembra saulainajā pēcpusdienā Toronto kapsētā zemes klēpī guldīja pirms dažām dienām pēkšņi mirušo Ansi Grīnbergu. Skaistie ziedi, kas tik bagātīgi klāja svaigo kapa kopiņu, liecināja, ka aizgājējam bijis daudz draugu un cienītāju.

Nelaikis bija korp. Frat. Lettica's filistrs. Vainagu korp. vārdā nolika V. Upeslācis un no Toronto Korporāciju kopas — A. Dzērvītis. Aizlūgumu noturēja un sirsnīgus mierinājuma vārdus atraitnei teica māc. A. Lūsis, pieminēdams, ka nelaikis bijis ļaunāks un saticīgs cilvēks.

Ansis Grīnbergs cerīgi raudzījās nākotnē un pajāvīgi gaidīja brīdi, kad varēs atgriezties dzimtenē, kur palika kara pārtrauktā dzīve. Viņš bija 49 g. v., ar dzīves biedri Kanadā ieceļojis 1949. g., 13. augustā. 7. novembrī nelaimīgā kritienā dabūjis smagu triecienu, kas izraisīja kermeņa paralizi un nāvi. Vieglas smiltis svešumā!

LATVJU DZIESMAS VĀCIJAS RADIOFONĀ

Hamburgas radiofons 17. novembrī, plkst. 19,20 (pēc vietējā laika) uz UKW viļņa noraidīja Reitera koŗa jauniedziedātās „Latvian Music" skaņu plates. Iepriekš paredzēts šis radiofona politiskās nodaļas paskaidrojums par Latvijas valsts proklamēšanas dienu.

Hamburgas raidījumu izkārtojis Latvijas konsuls Hamburgā P. Apmanis un komponists H. Pavasars.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
5210 VICTORIA AVE, APT. 10
Tel. AT 7798
MONTREALĀ, P. Q.

Lasītāju vēstules

PASAULES VALDĪBA

Izlasījis LA 90. n-rā T. Puisāna rakstu „Pārvērtības pasaules ekonomiskā sistēmā", biju patīkami pārsteigts, ka radies cilvēks, kas uzdrošinās izteikt savas domas par pasaules pārvaldīšanu.

Šodien, dzīvodami bagātajā kontinentā, mēs skaidri redzam, kā kapitāls, kas nav padots valsts kontrolei un iziet tikai uz lielu peļņu, noved lielu daļu iedzīvotāju neapskaužamā stāvoklī un sagādā visus tos ļaunumus, ko cilvēce pārdzīvojusi pēdējā gadu pussimtā.

Tātad, lai mūs jaunā pasaules pārvaldes sistēma nepārsteigtu kā ļaunums, tad mums jābūt sagatavotiem. Tāpēc savlaicīgi jādomā par Baltijas uniju un Eiropas federāciju. Ja bagātajam Amerikas kontinentam varēs stādīt pretim vienotu Eiropu, tam būs liela, svariga nozīme.

Bet, par nožēlošanu jāsaka — mēs esam ļoti gausi. Jau vairāk kā divus gaŗus gadus runājam par brīvajā pasaulē dzīvojošo latviešu apvienotu vadību, bet vēl neesam paspējuši pat šo jautājumu atrisināt.

Kad tad nu tiksim līdz Baltijas ūnijai? Mēs pārāk ilgi mīņājamies uz vietas un tai pašā laikā vēl meklējam ceļus atpakaļ iešanai uz izkurtējušo politisko partiju laikmetu. Tas ir noziegums pret nākotni — mūsu jaunatni. Ja tā ilgi turpināsim, tad gan nenovēršamā nākotnes pārvērtība mūs pārsteigs kā ļaunums.

Augusts Kūlainis

LASĪTĀJU VĒSTULĒM JĀBŪT!

Tautā runā un latviešu laikrakstos lasāms, ka LPB Bostonas kopa gatavojas izdot neitrālu, plašu latviešu laikrakstu, kas ies bezpartejisku kopceļu ar visiem nacionāli domājošiem latviešiem par neatkarīgu brīvu Latviju.

Nodoms ļoti apsveicams, jo ir vajadzība pēc bezpartejiska latviešu laikraksta ar svaigu, izvēdinātu, bijušo un izbijušo dižvīru kliķes piesmacēto gaisu.

Kā dzirdams, jaunā laikraksta galvenais redaktors būšot LPB prks O. Liepiņš. Tas nu gan nebūtu vēlams, jo nesen laikrakstos bija lasāms: LPB priekšnieka O. Liepiņa un sekretāra O. Akmentiņa dusmu izvirdums pret lasītāju vēstuļu nodaļu laikrakstos, nosaucot to par „visjaunāko parādību preses vēsturē". Es un daudzi šo preses dižvīru „visjaunāko parādību" atzīstu par vienu no visinteresantākām laikrakstos, jo tanī runā pati tauta, un tautas balss ir Dieva balss.

ts, Pokipsi, N. Y., ASV

KĀDĒL IZPALIEK ATSPĒKOJUMI?

LA š. g. 6. nov. n-rā -pš rakstiņā „Nelūgtie ziņu sniedzēji", pakavēdamies pie dēnuciantu lomas Valdmaņa prāvā, ziņo par kādu rakstu Ņujorkas laikrakstā „Sunday News", kurā (no latviešu avotiem) bijusi nomelnota Valdmaņa darbība un mesta ēna uz Latvijas valsti un tautu. Tas sauc atmiņā kādu garāku A. Zvēriņa rakstu par interviju ar speciālo Valdmaņa lietu iekustinātāju, kurš arī bija norādījis uz rakstu kādā Ņujorkas laikrakstā, kur arī pēc A. Zvēriņa vārdiem, bija mesta ēna uz Latvijas valsti un tautu. Bet kā par brīnumu abos gadījumos nav nācies dzirdēt neko par to, ka ALA's valde vai Komiteja Latvijas brīvībai būtu ko darījušas, lai uz Latvijas valsti un tautu mesto ēnu izkliedētu vai noskaidrotu, ko tās taču ir deklarējušas par savu uzdevumu. Vai tas būtu izskaidrojams ar min. organizāciju solidarizēšanos ar ziņu sniedzējiem - latviešiem? Ar nevēlēšanos uzstāties pret Valdmaņa apmelnotājiem, kas izrietētu no Latvijas valsts un tautas aizstāvēšanas min. gadījumos? Tekās viržiens uz denunciantiem pamazām sāk iezīmēties, un viņu vārdu izziņošana atklātībā ir tikai laika jautājums. -pš tomēr maldās, ka viņu vārdi pie kauna staba tos pārsteigs: tie ir cilvēki, kas gājuši „caur uguni un ūdeni", gatavi uz visu.

-ks, N. Y., ASV

VAI KLANĀMIES SKAISTĀM ACĪM?

Bieži avīzēs parādās rakstiņi, kas sūdzas, ka laudis pietiekami neapmeklē latviešu sarīkojumus.

Pastāstīšu, kāpēc es tos neapmeklēju, un zinu, ka tā paša iemesla dēļ vēl viens otrs atturas, kaut gan labprāt aiznestu savu dolaru vai divus, kas nebūtu par sliktu domātajam mērķim, kāpēc tas sarīkojums rīkots. Pateikšu īsos vārdos: daudz kas būtu šai lietā līdzēts, ja — rīkotāji nebūtu tik partejiski. Priekš tiem, kam tās „skaistās" acis, klanās priekša un aiz muguras, bet kam tādu nav, — nenāc par tuvu. Nevēlamies jau nekādas ievērības, bet vismaz to, lai nav jāsajūt — ko tas te meklē?

Lasītājs, Ontario

TORONTO

● Sākarā ar Sv. Jāņa draudzes Bēru kases dalībnieka Otto Bitaiņa nāvi š. g. 8. novembrī St. Katarīnēs, Bēru kases valde laipni lūdz visus kases dalībniekus steidzīgi iemaksāt $1.00 no personas, iemaksu nosūtot kasierim K. Stagavam, 54 Berwick Ave. Toronto 7, Ont.

● Sestdien, 6. novembrī, sv. Jāņa baznīcā mācītājs A. Lūsis salaulāja Hariju Lazdiņu ar Henrietu Krauzi, un sestdien, 13. novembrī mācītājs A. Lūsis sv. Jāņa baznīcā salaulāja Aleksandru Lapeninu ar Olgu Kaiju.

● 11. novembrī Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības jaunievēlētā valde un revīzijas komisija sanāca uz pirmo sēdi, kurā sadalīja amatus un pārrunāja turpmākās darbības jautājumus. Priekšsēža amatu uzņēmās P. Rasiņš, pr-ža biedrs R. Eglītis, sekretārs H. Ozols, kasieris J. Kreilis, biedrzinis E. Ābele. Revīzijas komisijas priekšsēža pienākumus uzņēmās A. Bērziņš, bet sekretāra E. Pētersons, loceklis A. Kristapsons. Apvienība drīzumā nodomājusi atsākt populāro lekciju ciklu, kas pagājušā ziemā guva lielu atsaucību torontiešos. Šogad kā pirmais paredzēts priekšlasījums par apdrošināšanas problēmām Kanadā, izņemot dzīvības apdrošināšanu. Referents būs A. Bērziņš. Referāts paredzēts jau decembra mēnēša sākumā. Otrā referāta temats būs „Ellas un degvielas nozīme automašīnas darbībā." Saimnieciskie darbinieki 25. novembrī aicina kopā biedru dāmas un Apvienības biedrenes — uzņēmējas, lai nodibinātu dāmu komiteju. Sapulce notiks TLB telpās, plkst. 8 vakarā. Valde pārrunāja arī vienu lielāka atklāta vakara — balles sarīkošanas iespēju šinī ziemā, bet noteiktu lēmumu nepieņēma.

● Svētdien, 14. novembrī, Toronto Latviešu baptistu draudze svinēja savus trešos gada svētkus. Svētku dievkalpojumā bija ierašies daudz viesu. No Savienotajām Valstīm nebija varējis ierasties mācītājs A. Klaupiks, bet bija ieradies E. Keris. Svētku sprediķi teica draudzes mācītājs R. Ekšteins. Baznīcā bija ap 300 dievlūdzēju. Gada svētku dievkalpojumā piedalījās komponists Tālivaldis Ķeniņš, kas spēlēja Vivaldi Fantaziju ērģelēm, baritons Pēteris Geistauts ar E. Stebiusa dziesmu Pazudušais dēls un Fr. Allistena dziesmu Tas Kungs ir mans gaišums, bet Latviešu 1. ev.-lut. draudzes baznīcas koris T. Ķeniņa vadībā dziedāja A. Jurjāņa Mūsu Tēvs, Hendeļa Alleluja nu Mocarta Ave Verum. Pēc dievkalpojuma draudze un viesi pakavējās pie azaida galda, kur mācītājs un draudzes locekļi pateicās solistiem un it īpaši Latviešu 1. ev.-lut. draudzes baznīcas korim par skaisto un augstvērtīgo koncertu.

Nelielā latviešu baptistu saime Toronto ir ļoti aktīva un tanī gandrīz bez izņēmuma rosīgi darbojas arī visi latviešu baptisti — veclatvieši. Sevišķi nopelni draudzes dzīvē ir draudzes ilggadīgajām priekšsēdim — veclatvietim A. Treimanim un A. Jēkabsonam. Arī paši draudzes locekļi ir ļoti atsaucīgi un sakarā ar nelielo skaitu nes lielus materiālus upurus draudzes dzīves uzturēšanai. Pie draudzes darbojas jaunatnes pulciņš un māsu biedrība, kas veic aprūpes darbu.

● Toronto Latviešu tautas augstskolas ģimnazijas audzēkņi jau kopš ilgāka laika iestudē Annas Brigaderes pasaku lugu Lolitas brīnumputns. Režiju vada Toronto Latviešu Nacionālā teātŗa vadītāja Milda Bērziņa. Mēģinājumi notiek katru sestdienu, un jaunie aktieri piedalās ar lielu interesi. Lugu paredz izrādīt uz pavasara pusi.

SIDRABENE

● Pagājušā nedēļā huļigāni iedragāja Sidrabenē, izlauzuši Sporta Apvienības vasaras mājiņai logus ar visiem rāmjiem un sadauzījuši tur novietotos traukus.

ST. KATARĪNĒS

4. decembrī notiks gadskārtējais DV St. Katarīnes nodaļas Vanadžu kopas koncerts-balle. Šie Vanadžu kopas sarīkojumi ir arvien bijuši latviešu sabiedrības uzmanības centrā nevien St. Katarīnas, bet arī plašākā apkārtnē. Arī šī gada sarīkojums solās neatkāpties no nodibinātām tradicijām. Vanadžu kopas mūzikas jautājumu kārtotājas L. Albertiņas izdoma, māka un enerģija jau devusi iespēju DV sarīkojumos visiem ganvizināties čigānu kulbā, gan piedzīvot Vulkāna izvirdumu Meksikā, kā arī būt par līdzdalībniekiem pirmajā latviešu televizijas raidījumā. „Šogad programmas daļai viņa nodrošinājusi vietējās mūzikas skolas paidagogu un vecāko audzēkņu piedalīšanos gan solo, gan orķestra priekšnesumos. Sevišķi atzīmējams šīs skolas akordeonu orķestris, kura priekšnesumi atkārtoti ieguvuši augstākās godalgas dažādos mūzikas festivālos gan Kanadā, gan ASV. Par pašu koncertu šobrīd sevišķi tiem, kam varbūt akordeona pieminēšana radījusi jau izbrīnu — var atklāt vienīgi tik daudz, ka tas notiks līdz šim parastiem instrumentiem, pavisam neparastā veidā. — Kā? — Par to pārliecināties ikviens aicināts ierasties šai sarīkojumā — sestdien. 4. decembrī Slovaku zālē, Page un Welland ielu stūrī, St. Catharines. Programmas sākums precīzi pl. 20.00.

HAMILTONA

DV Hamiltonas nodaļas Ziemassvētku eglītes vakars notiks sestdien, 11. decembrī, Armēņu kluba telpās, 69 Princess Str. Bērniem eglītes vakars sāksies pl. 3 p. p. ar priekšnesumiem, dziesmām un deklamācijām. Savu ierašanos pieteicis arī Ziemassvētku vecītis, kas līdz līdz 1. dec. pieteikt visus bērnus DV nod. Dāmu kom. pr-cei V. Immurai, 175 Wentworth Str. S. Tel.: JA 8-3137, uzdodot bērnu vārdu, uzvārdu un vecumu. Šai sakarā bērniem jau laikus ieteicams sākt mācīties pantiņus, lai eglītes vakarā varētu droši stāties Ziemassvētku vecīša priekšā. Eglītes vakaru ar koŗa dziesmām apsolījies kupliināt „Bverīnas" koris.

● Eglītes vakars latviešu skolā notiks sestdien, 18. decembrī. Sarīkojuma norisi, laiku un vietu sniegsim nākamajā ziņojumā. Eglītes vakarā mīļi aicināti piedalīties arī visi pārējie bērni vecumā līdz 7 gadiem. Dalības maksa $1.00. Bērnus līdz pieteikt ne vēlāk kā līdz 1. decembrim skolā, 16 Catharines Str., N., sestdienās no pl. 14—17, vai skolas pārzinei E. Gulbei, 136 Emerson Str., tel. JA 9-2414. Eglītes vakarā lūdz bērniem dot līdzi „grozīņus".

Sirsnīgi aicinām arī visas organizācijas un draudzes atbalstīt mūsu skolas eglīti ar ziedojumiem, lai Ziemassvētku vecītim iznāktu bagātākas veltes, ko dalīt bērniem.

● Dzejnieka J. Raiņa piemiņai veltītais sarīkojums paredzēts 27. novembrī ,pl. 18 vakarā (precīzi), Franču kluba telpās (skolā), 16 Catharines Str., N. Būs referāts, dziesmas ar J. Raiņa tekstu dziedās Maija Plostniece - Zemīte un HLB koris, skolēnu deklamācijas. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

● Hamiltonas latviešu nama fonda pilnsapulce notika svētdien, 7. novembrī, un to ar īsu uzrunu atklāja fonda priekšnieks A. Baškers. Par sapulces vadītāju ievēlēja A. Grabi no Kristus draudzes un par protokolisti E. Gulbi no HLB.

Hamiltonas latviešu nama fonda lieta nonākusi tādā stāvoklī, kas prasa kaut kādu reālu atrisinājumu, jo fonds ar saviem līdzekļiem vien, kuru ir $1429.00, nav spējīgs iegādāties tādu namu, kas kaut daļēji apmierinātu Hamiltonas latviešu vajadzības. Pilnsapulcē radās ierosinājums, proti, pirkt nevis namu, bet baznīcu ar plašām pagraba telpām, kuras varētu izmantot Hamiltonas sabiedriskās organizācijas.

Baznīcas pirkšanā būtu jāpiedalās abām latviešu draudzēm, katoļu kopai, organizācijām un Nama fondam. Šo ierosinājumu pilnsapulce pieņēma un lūdz draudzes un organizācijas jau tuvākā laikā izteikt savu viedokli un nostāju. Ja visi šim ierosinājumam piekristu, jautājums būtu atrisināts. Ja ierosinājumam nebūs vajadzīgās atsaucības, stāvoklis paliks līdzšinējais, vai arī pagaidām nauda varētu tikt ieguldīta lauku nekustama īpašuma iegādei zaļumsieku un izbraukumu vajadzībām. **J. G.**

● Sporta kopas „Sparta" pilnsapulce notiks 19. decembrī. Vietu un laiku izzinos vēlāk.

● Sporta kopa „Sparta" rīko Jaungada balli sestdien, 1. janvārī, pl. 8.00 vak., Rainbow zālē, Kinga un Sanford ielu krustojumā. Laba deju mūzika. Bufete.

KANADĀ

NIAGĀRĀ

● Niagāras organizācijas 5. decembrī rīko sūtņa K. Zariņa godināšanu sakarā ar viņa 75. dzimšanas dienu. Niagāriešiem sūtnis sevišķi labā atmiņā no sava Kanadas apciemojuma, kad uzturējās Niagāras tautiešu un mazpulku vidū. Par sūtņa darbu un dzīvi referēs agr. P. Treijers. Sekos skolēnu un jaunatnes priekšnesumi. Sarīkojums notiks Sv. Jāņa baznīcas zālē, 580 Portage Rd. Sākums plkst. 15,30.

● DV Niagāras drāmatiskā kopa pēc intensīva darba pabeigusi Rūd. Blaumaņa 4 cēlienu komēdijas „Trīnes grēki" iestudēšanu. Izrāde sola labu sniegumu, jo bez vietējiem labākajiem spēkiem M. Bukultes, E. Zvauņa, A. un V. Bērziņiem redzēsim arī „amerikāniešu" Elzu Viķu galvenajā lomā. Aktrises gaitas viņa sākusi Latvijā. Pirmizrāde nolikta 11. decembrī, plkst. 18.00 Niagārā, 1906 Sylvia Pl. Pēc izrādes būs deja.

● Niagāras tautieši ļoti atsaucīgi atbalstīja LNAK 18. novembra ziedojumu vākšanas akciju, neliedzot savu ārtavu veciem laudīm un grūtdieņiem Eiropā.

● Edmunds Pulciņš pārskaitīts DV Hamiltonas nodaļā no DV Vierseņes nod. Vācijā.

OTAVĀ

Latvijas valsts 36 gadu proklamēšanas atieres svinības Otavā notiks šā:

20. novembrī, plkst. 19,30, YWCA's telpās, 133 Metcalfe ielā (2. ieeja), svētku akts: garīgo aktu vadīs māc. Edg. Lange, ievadrunu teiks LNAK pārstāvis A. Kivītis, bet svētku runu — phil. mas. B. Ceverš. Sekos apsveikumi (lietuviešu, igauņu, poļu, čechu un ukraiņu pārstāvji). Otrā daļā latviešu mūzika skaņu platēs un deklamācijas, kā arī skatu kopojums diapozitīvos: „Pa brīvības cīnītāju pēdām". Noslēgumā groziņus vakars. Groziņus tējas galdam lūdz nodot pirms akta sākuma.

Ričības komiteja laipni lūdz tautiešus un tautietes, kam tas iespējams, svinības ierasties tautas tērpos.

Lai segtu sarīkojuma un radio raidījuma izdevumus (apm. $45.00) rīcības komiteja lūdz tautiešu labprātīgos ziedojumus izdevumu segšanai, kas nododami pie ieejas sarīkojumu telpās. Event. atlikums tiks uzglabāts turpmākiem 14. jūnija un 18. novembra sarīkojumu izdevumiem.

KAMILLĀ, ONT.

● Sestdien, 13. novembrī Kamillā notika 18. novembra sarīkojums ar garīgu aktu, ko vadīja mācītājs A. Lūsis. Īsu uzrunu teica agronoms A. Vanags, aicinot neaizmirst dzimteni un norādot, ka tēvzemes mīlestība un atmiņas ir mūsu garīgais balsts šeit svešumā. Koncerta programmā piedalījās baritons A. Vītols, Edite Timermane-Ozola un TLB teātŗa aktieŗi: Dagmara Puriņa un Vilnis Brastiņš. Pēc svētku svinīgā akta un koncerta ap 60 latviešu zemkopju ar viesiem pakavējās dziesmās un sarunās pie bagāti klāta azaida galda.

Atcerēsimies trūkumcietējus Ziemassvētkos
Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas vaļdes kasierim Mr. A. Putniņam
280 Wright Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās
Ziedojumi atbrīvoti no ienākuma nodokļa

MĀC. E. ĶERĢIM ČETRDESMIT GADU

Mācītājs Eduards Ķerģis dzimis 1914. gada 10. novembrī. 1933. gadā beidzis Baznīcas ģimnaziju un tā paša gada rudenī uzsācis studijas LU teoloģijas fakultātē, ko ar Lic. theol. gradu beidzis 1938. g. rudenī, kad arī ordinēts mācītāja amatā.

Blakus audzinātāja darbam Baznīcas ģimnazijā bijis Rīgas apriņķa prāvesta un kādu laiku Baznīcas virsvaldes vikārs.

Kā liela daļa tautas liktenbiedru K. sācis bēgļu gaitas un 1944. gadā noklūst Vācijas dienvidos, kur Freiburgas pilsētā ievēlēts par latviešu mācītāju. Dzīvodams universitātes pilsētā, brīvo laiku veltījis medicīnas studijām. Ticis līdz Cand. med. gradam, izceļojis uz Kanadu.

1949. gadā ierodas Kičenerā un nekavējoties uzsāk turienes tautiešu garīgo aprūpi. Apstākļu sagadīšanās dēļ, kādu laiku nostrādā mežā darbos, bet tad, pieņemdams Sadberijas draudzes aicinājumu, 1953. g. pavasarī pārceļas uz Sadberiju, kur tautiešu garīgo darbu vada vēl tagad. Līdztekus draudžu darbam Sadberijā, Norsbejā, Kirklandleikā, Norandā, Virdžinijtaunā un Timinsā, cītīgi strādā arī šo vietu skolās, tā ar lielu sirsnību palīdzēdama uzturēt dzīvu mūsu latvisko garu jaunajā paaudzē.

Atceres dienā draudzes valdes pārstāvji jubilāram nodeva draudzes dāvanu: ziedus un pildāmspalvu, „lai nepagurtu roka, rakstot darbus mūsu Latvijas nākotnei". Garāku apsveikumu bija piesūtījis archibīskapa pārstāvis Kanadā A. Skrodelis, ko nolasīja draudzes pr-ks V. Kārkliņš. V. K.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

KLUSAS PĀRDOMAS PAR IKDIENIŠĶIEM NOTIKUMIEM

ASV tirdzniecības kameras izsludināto „10 ievērojamāko ASV jauno cilvēku" sarakstā atradās arī 32 g. v. Duglas Stringfeiers, republikānis, ASV Kongresa loceklis no Utahas. Viņa nopelni: pēdējā pasaules karā Duglasu kopā ar 29 drosmīgiem amerikāņiem nometa ar izplētņiem sabotāžas darbiem ienaidnieka aizmugurē. Varonīgais Duglass gan nolaupījis slaveno vācu atompētnieku Kochu, tomēr sagūstīts, mocīts, bet kad izbēdzis, uzkāpis mīnai un sakropļots. Pārējie 29 varoni visi gājuši bojā.

Šodien Duglass vairs nav „ievērojamo jauno cilvēku" sarakstā, jo par jaunu kandidējot likumdevēja amatā nule notikušajās vēlēšanās, dažiem balmutēm paticies plāpāt, ka Duglasa varondarbi ienaidnieka aizmugurē esot viņa fantazijas auglis. Kongresa loceklis Duglass gan solījās sava goda laupītājus nekavējoties nodot tiesai, gan lūdza ASV prezidentu nodot atklātībai slepenās aktis par viņa sabotiera darbu, lai jau pēc dažām dienām aizvērtu savu lielo muti uz visiem laikiem un maudulīgā balsī partijas sanāksmē atzītos, ka viss tomēr bijis blefs un savus varondarbus viņš visu laiku esot pats izdomājis.

Ja jau tādas lietas var notikties varenas zemes ievērojamiem darbiniekiem pašu mājās, nav vietas zūdīties, ka nabaga trimdinieks, nokļuvis otrpus lielajam dīķim, līdzīgā veidā izfantazē savus amatus un titulus dzimtenē un tur palikušās bagātības. Kā redzam, tad slikti jeņķu piemēri ātri sagandē labos latviešu tikumus...

Pēc tam, kad izplatītais nedēļlaikraksts Times bija ievietojis kāda mediķa rakstu par līķu trūkumu universitāšu anatomikumos jauno ārstu praktiskām nodarbībām, misters Parks no Mičigēnas iesūtījis lasītāju balsīm vēstuli ar geniālu atrisinājumu: ikvienam ārstam esot jānovēlot savs līķis pēc nāves tai universitātei, kuŗu viņš beidzis, tādējādi nokārtojot akadēmisko parādu savai Alma Mater.

Ievērojot šo recepti, mums analoģiski būtu jārīkojas tā: kur biedrību vīri sūdzas, ka kases tukšas, jo biedri kūtri maksā biedru naudas, ieteikt viņiem savā starpā uz galviņām segt visu biedrības budžetu, pateicībā par i. pēju strādāt sabiedrisku darb... Kursiķis

LIETUVIEŠI PATEICAS KERSTENAM

Amerikas Lietuviešu Padome noturēja pilnsapulci 13. novembrī Ņujorkā. Sanāksmi apsveica senators P. Dagless no Illinojias. Padome pieņēma lēmumu nosūtīt pateicības telegrammu C. Kerstenam par veikto darbu Baltijas valstu labā. Amerikas Lietuviešu Padome nolēma aicināt lietuviešu organizācijas sūtīt telegrammas ASV delegātam Apvienotās Nācijās H. Kabotam Lodžam ar lūgumu darīt visu, lai AN noraidītu komūnistu bloka ierosinājumu, kas noliedz katru darbību, ko varētu iztulkot kā iejaukšanos citas valsts iekšējās lietās. Ja šo priekšlikumu pieņemtu, tad būtu jāpārtrauc Amerikas Balss un Brīvās Eiropas Komitejas darbība. Kanadas lietuvieši uzaicināti sūtīt līdzīgas telegrammas Kanadas delegātam P. Martinam. Tālāk padome nolēma ciešāk sadarboties ar citām amerikāņu organizācijām, kas reprezentē Austrumeiropas izcelsmes pilsoņus, kuŗu skaitu vērtē uz 10 — 15 miljoniem. Lielu atsaucību izrādījis Amerikas Ukraiņu kongress.

JAUNATNE MEKLĒ PATI SAVU CEĻU

TREŠAJAM JAUNATNES KONGRESAM SANĀKOT

JAUNIEŠI DOMĀ, KA DIVIEM VALDES LOCEKĻIEM PIEŠĶIRTO CEĻA NAUDU, LAI „PĀRRAUDZĪTU" JAUNIEŠUS KONGRESĀ, LABĀK BŪTU BIJIS PIEŠĶIRT AUGUSTDORFAS ĢIMNAZIJAI

Trešajam Amerikas latviešu jaunatnes kongresam Indiānāpolē Pateicības dienas brīvlaikā būs liela nozīme ne tikai ALJA's turpmākai pastāvēšanai un aktīvizēšanai, bet tas iezīmēs arī gandrīz visas Sav. Valstu jaunatnes izšķiršanos **— augt kopējai latviešu nacionālās idejas nostiprināšanai, ko arī nosaka apvienības statūti, vai padoties tam trimdas latviešu politiskajam novirzienam, kuŗam gan nav īsta vairākuma, bet kurš dominē vairākās Sav. Valstu centrālajās organizācijās.**

Šajā kangresā jauniešiem jādod neietekmēta rīcības brīvība un brīva domu izmaiņa, kas vēl varētu glābt apvienības nozīmi un tās darbības jēgu.

Otrais apvienības kongress pierādīja, ka mūsu vecie un vidējās paaudzes „politiķi nebija palikuši vienaldzīgo rindā un, „izaudzinot" sev jaunus sekotājus, stipri ietekmēja kongresa gaitu. Gala rezultātā apvienība ar savu skanīgo nosaukumu zaudēja respektu daudzos jauniešos, pat tajos, kas bija piedalījušies apvienības noorganizēšanā. Ļoti jūtami bija mazinājusies apvienības idejiskās būtības un darbības jēga. To liecina vairāki fakti:

Viena jaunatnes pulciņa dalībnieki pagājušo kongresu nodēvēja par „bēdīgi slavenu", ja dažā daži jaunieši, zināmas vecās paaudzes grupas iespaidā, savas karjēras nostiprināšanai pārplūda krāšņos solījumos, bet ar darbiem tos nespēja pierādīt.

Parasti kādas organizācijas lielumu, stiprumu un darbības izpausmi izsaka tās skaits. **Lai pielīdzinātu visus apvienības biedrus vienādi tiesīgus valdes izraudzīšanā, ALJA's valdei ienāca ierosinājums izdarīt tiešas un rakstveida vēlēšanas, kurās izraudzītu apvienības vadību. Pāris valdes locekļi un apvienības biedri par to nevajadzīgi uztraucās un arvien vēl mēģina šo ierosinājumu apslāpēt. Kāpēc? Tāpēc, ka, izdarot rakstveida vēlēšanas, viņi zaudētu savu „vairākumu", un viņiem būtu jāatstāj vadošie posteņi amatos.**

Kur šeit paliek paškritika, nacionālā jēga un mums visiem vajadzīgais idejiskais stiprums.

Apvienības statistika norāda, ka jauniešiem zūd interese pret tukšiem un izpušķotiem solījumiem, kuriem nav pierādījumu ar darbiem. Ja 1953. gadā apvienības aktīvo biedru skaits, resp., to, kas bija nomaksājuši biedru maksu viena dolara apmērā, sasniedza 450, tad šogad novembrī tas ir tikai 226. Šie skaitļi vien pierāda, ka apvienība neattaisno savu nosaukumu un mērķus. Ar 1000 biedriem apvienība būtu respektējams organs. Un tas ir panākams bez lielām grūtībām.

Lai novērstu apvienības darbības negatīvās puses, Indiānāpoles kongresā jāpanāk, ka apvienību turpmāk vadītu jaunieši, kuŗus neietekmē citas vecās paaudzes organizācijas, izveidojot tās darbību tikai uz idejiskās un latviskuma bazes, aizmirstot pašlabumu un atrodot formulu, kas saslēgtu izkaisītos jauniešus vienā draudzīgā saimē.

Tie būtu galvenie noteikumi, kas būtu jāpanāk ar intensīvu biroju un sekretāriātu darbību, pulciņu dzīvāku aktivitāti, koncentrētāku jaunatnes salidojumu sarīkošanu un visam pāri — piedaloties savu domu paudējā, žurnālā Raksti.

Kaut vecā paaudze neiejauktos un ļautu mums šos mērķus sasniegt! Bet no sākuma jau izredzes ir vājas, ja **Amerikas latviešu apvienības valde „deleģē" uz Indiānāpoles kongresu divus savus valdes locekļus, kuriem būtu „jāpārrauga" kongresa norise, samaksājot pat ceļa izdevumus. Vai vecā paaudze, resp., šajā gadījumā ALA, nebūtu vairāk pakalpojusi latvju jaunatnei, ja atvēlētos ceļa izdevumus būtu nosūtījusi Augustdorfas ģimnazijas pabalstam?**

Jaunieši, sadosimies rokās un cīnīsimies pret karjēristiem un pašlabuma meklētājiem! Mums nav vajadzīga politika, bet gan īsta latvju jaunatnes patiesības sirds. Iesim tīri idejisku ceļu, lai jau savas sabiedriskās dzīves sākumā neieslīdētu purvā.

Visvaldis Šmits,
Amerikas latviešu jaunatnes apvienības valdes loceklis

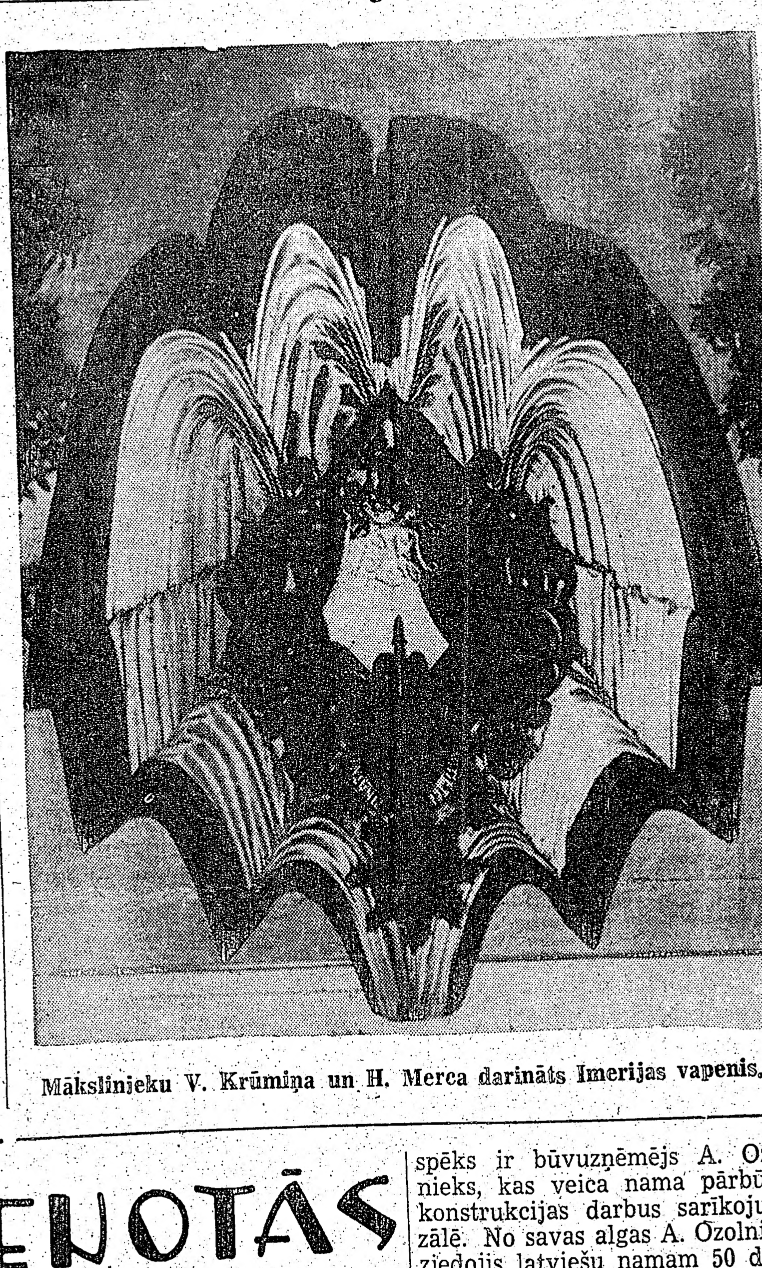

Mākslinieku V. Krūmiņa un H. Merca darināts Imerijas vapenis.

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības

3. KONGRESA DARBĪBAS NORISE INDIĀNĀPOLĒ

Kongresa dalībnieku reģistrēšanās sāksies 25. novembrī, plkst. 12 dienā, Indiānas Latviešu biedrības namā, 2511 Central Ave. Reģistrēšanās turpināsies nepārtraukti līdz 27. novembrim, plkst. 12 dienā. Turpat jaunieši varēs iegādāties jaunākos Rakstu numurus.

Kongresa svinīgā atklāšana notiks 26. novembrī, plkst. 18,30 Indiānas World War Memorial telpās, Mičigenas ielā starp N. Meridian un N. Pensilvēnijas ielām. Kongresu uzrunās mūsu sūtnis ASV Dr. A. Spekke. Sekos V. Klīves referāts par jaunatnes dzīvi Latvijā. Dziesmas skandinās Indiānas latviešu biedrības jaukts koris, diriģenta V. Meļka vadībā.

27. novembrī darba sēdes sāksies plkst. 8.00 Indiana World Memorial telpās. Dienas kārtībā: — ALJA's valdes, nozaŗu vadītāju, revīzijas komisijas un jaunatnes padomes ziņojumi. Sekos debates par ziņojumiem, budžeta pieņemšana, ALJA's priekšsēža, valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas. Sēdes noslēgsies ar pulciņu ziņojumiem un dažādiem jautājumiem.

Plkst. 20.00 Knigh of Columbus telpās, 13-tās un N. Delaware ielu stūrī, notiks kongresa balle ar aktīvāko jaunatnes pulciņu godalgošanu. Ar priekšnesumiem piedalīsies vietējie jaunie mākslinieki. Gaidāmi arī ciemiņu priekšnesumi.

28. novembrī, plkst. 9.00 YMCA telpās, 310 N. Illinois ielā notiks kongresa dievkalpojums protestantiem, piedaloties māc. P. Nesaulem, māc. V. Isakam, sprediķojot stud. theol. K. Valteram. Tajā pašā laikā dievkalpojums katoļticīgajiem notiks St. Pētera un Pāvila katedrāles kapellā, 1347 N. Meridian ielā.

Plkst. 10.00 iepriekš minētajās YMCA's telpās rakstnieks G. Salnais referēs par temu „Brīvības gūstā". Plkst. 11.00 kongresa debašu turpinājums un noslēgums.

Kongresa delegāti un jaunatnes salidojuma dalībnieki lūgti pieteikties, rakstot rīcības komitejas priekšsēdim K. Sventeckim, 2328 Broadway, Indianapolis, Ind. Tel.: WA 3-5694. Visus viesus, iebraucot Indiānāpolē lūdzam pieteikties kongresa rīcības komitejas informācijas birojā, 2511 Central Ave., vai zvanīt informācijas biroja vadītājam J. Sventeckim, tel.: HI - 0656.

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA 18. N-RS.

1346. — **Dānijas karalis, kas 1343. g. cieta sakāvi no igauņiem, pārdod Igauniju Teitoņu bruņinieku ordenim par 19.000 markām. Teitoņu ordenis, savukārt, Igauniju pārdod Livonijas ordenim par 20.000 sudraba markām.**

1351. — **Livonijas ordeņa mestrs Knipenrode novērtē Livonijas ordeņa zaudējumus cīņās pret zemgaļiem un kūriem uz 117.000 krustnešiem.**

1352. — **Rīgā nodibināta Amatnieku ģilde. Gadu vēlāk pie sv. Pētera katedrāles atvērta draudzes skola.**

1354. — **Rīgas tirgotāji izslēdz no importa un eksporta tirdzniecības visus ārzemniekus. Lielā ģilde par saviem biedriem uzņem tikai vāciešus — visa lieltirdzniecība nonāk tikai vāciešu rokās.**

1373. — **Archibīskaps Zigfrīds fon Blombergs atkal iesniedz pāvestam sūdzību par Livonijas ordeni.**

1384. — **Rīgā latviešus izslēdz arī no mazumtirdzniecības, kas kļūst par vāciešu monopolu.**

1397. — **Pāvests Benedikts 13. piešķir Livonijas ordenim priekšrocību uzstādīt kandidātus Livonijas bīskapu un archibīskapa amatiem.**

— **Ordeņa vasaļi un Rīgas archibīskaps iegūst lēņu mantojuma tiesības uz piecām paaudzēm.**

1398. — **Livonijas ordenis noslēgst draudzības līgumu ar Lietuvas Vitautu Dižo. Vitauts spiests atteikties ordenim par labu gandrīz no visas Žemaitijas teritorijas platības.**

1409. — **Rīgas baņķieri piešķir aizdevumu Anglijas karalim Indriķim IV.**

GAIDA SEKOTĀJUS

Latviešu biedrības Vašingtonas valstī novembra mēneša biletēnā ievietots Sietlas tautieša H. Mindenberga aicinājums:

„18. novembrī gribu iet savā ikdienas darbā ar apziņu — šī diena pieder manai tēvzemei: Savu 18. novembra dienas algu nododu Latviešu biedrības ziedojumu vākšanas akcijai. Gaidu sekotājus.

H. Mindenberga aicinājums skar mūs visus — bet cik ir tādu, kam tas pašiem ienācis prātā? Latvijā 18. novembris bija mums brīva svētku diena — trimdā dosim Latvijai — tās izdzītajiem un nosalušajiem — savu Latvijas dienā nopelnīto ārtavu, kas vieglos daudziem svešuma gaitas.

Mikroskops

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKĀ

Svinīgs Lāčplēšu piemiņas dievkalpojums notika 14. novembrī Betlēmes baznīcā, Bruklīnā. Dievkalpojumam sākoties svinīgā procesijā ienāca Zilā kalna vienības gaidas, Rīgas vienības skauti un Daugavas Vanagi ar saviem karogiem. Ērģeles atskaņoja „Tev mūžam dzīvot, Latvija." Goda sardzes nostājās pie altāra. Liturģiju vadīja māc. R. Zariņš, sprediķi teica DV māc. D. Grauds. Dievkalpojums bija kupli apmeklēts.

Baznīcas apakšējās telpās skauti un gaidas rādīja uz ekrāna krāsa šaurfilmu, kurā attēlota skautu un gaidu darbība piecos gados ASV. Skauti savācā ziedojumus ap 30 dol., ko izlietos Ziemassvētku dāvanas nosūtīšanai Augustdorfas ģimnazijai.

● Amerikas latviešu jaunatnes apvienības Problēmu pētīšanas biroja vadītāja J. Prīmane atteikusies no tā vadīšanas.

● 14. novembrī Ņujorkas latviešu studentu biedrības pēcpusdienā rakstnieks Girts Salnais referēja Par rakstīšanas un lasīšanas grūtībām.

● Ņujorkas latviešu studentu b-bas izbraukumā uz Staten Islan-d'u piedalījās tikai 20 no 100 biedriem. Biedrība tradicionālo Ziemassvētku vakaru ar lūgtiem vieiem rīkos Bohemian National Hall telpās, 321 E, 73. ielā, 18. decembrī. Biedrība par jauniem biedriem uzņēmusi Birutu Skani un Rūdolfu Heviņu.

ROČESTRA

● Valsts dibināšanas atceres ieskaņai sestdien, 20. novembrī, pl. 11 no rīta akts latviešu bērnu sestdienas skolai amerikāņu YMCA's telpās, 100 Gibbs Street. Uzrunu teiks skolas priekšnieks J. Ozols, bet draudzes mācītājs T. Zirāks noturēs īsu svētbrīdi. Aicināti visi bērni un pārējie. Plkst. 18.00 vakarā svētku dievkalpojums Sv. Pauļa baznīaā (Joseph un Clifford Ave), ko vadīs māc. T. Zirāks. Pēc tam pl. 19.45 svētku akts Labor Lyceum telpās, 580 St. Paul Str. Programmā runas, jaukta koŗa dziesmas un deklamācijas. Aicināti arī igauņu un lietuvju pārstāvji. Noslēgumā draudzīgs azaids no līdznestiem groziņiem. Ieeja pret ziedojumim.

● Amerikāņu YMCA 13. decembrī rīko starptautisku Ziemassvētku eglīti, uz kuŗu aicinātas dažādu tautību grupas. Rīkotāju vēlējumos, lai programmā būtu parādīta Ziemassvētku svinēšana dažādajās zemēs, attiecīgas tautības bērnu koŗa vai pieaugušo dejotāju priekšnesumi, kā arī svētku eglītes un telpu dekorēšanas īpatnības.

Latviešu grupas piedalīšanās, kas varētu sastādīties no vietējās jaunatnes kopas dalībniekiem u. c. interesentim, piesakāma YMCA's loc. A. Vilkai, 614 Broadway.

● Latviešu draudzes dāmu komiteja pēc iepriekšējo gadu parauga sestdien, 18. decembrī rīko kopīgu eglīti visiem tautiešiem. Svētbrīdi vadīs māc. T. Zirāks. Programmu izpildīs sestdienas skolas audzēkņi un mazskauti. Bērniem paredzētas dāvanas. Par sarīkojuma vietu ziņos vēlāk.

● Latviešu Krusta draudze ir lielākā luterāņu - ieceļotāju draudze Ročestrā. Šais dienās draudzes dāmu komitejai bija dota izdevība iesaistīties draudzīgā sanāksmē ar amerikāņiem, jo pilsētā notika plaša luterāņu mācītāju un draudžu darbinieku apspriede, kurā iztirzāja luterāņu ieceļošanas sekcijas sekmēšanu. Darba kārtības noslēgumā latviešu draudzes dāmu komiteja bija rīkojusi, Sv. Lukasa baznīcas apakšējā zālē draudzīgu azaidu apmēram simts amerikāņu mācītājiem un draudžu pārstāvjiem. Amerikāņiem ļoti patika mūsu tautiskie tērpi un tāpat tie tencināja par latvisko cienastu.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes jaunatnes pulciņš kopā ar latviešu biedrības jauniešu kopas dalībniekiem rīko svētdien, 27. novembrī, plkst. 6 vakarā Latviešu biedrības telpās priekšnesumu un referātu vakaru, kas domāts kā atskaņas no jauniešu salidojuma Saginavā. Cienāti un piedalīsies arī Kalamazū jaunieši. Vakarā referātu par latviešu īpašību saglabāšanu nolasīs dabas zinību maģistrs R. Auziņš, bet cand. theol. Vera Fricsone runās par temu — Reliģija un jaunatne. Noslēgumā viesīga sadzīve un groziņu azaids. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Atlikums par labu Augustdorfas Latviešu ģimnazijai Vācijā.

● Eduards Rozenbergs ar ģimeni pārcēlies no Saginavas uz Grand Rapidiem un sācis strādāt Neckmaņa biskvītu fabrikā.

● Starp 98 citiem, kas pēdējā laikā ieguvuši ASV pavalstniecību, atrodas divi bijušie karavīri — latvieši: Elmars Kalnraups un Helmuts Uglenieks, kā arī — Jūlija pavalstniecība piešķirta, ir holandiešu izcelsmes.

● Prāvests J. Ozols iesvētījis Aleksandra Pastnieka un viņa ģimenes jauniepirkto māju Grand Rapidos.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes dāmu komiteja 27. novembrī latviešu b-bas telpās rīko Ziemassvētku tirdziņu. Tirdziņā varēs iegādāties latviskas svētku dāvanas, ko darinājuši latvieši Vācijā un ASV. Paredzēta arī loterija un latvisku priekšmetu izloze. Darbosies grāmatu galds. Ziemassvētku tirdziņa atlikums — draudzes nekustama īpašuma fondam. Sākums plkst. 17.

● Notikumi draudzē. Salaulāts Kārlis Kalvāns ar Viliju Ķiverti. Kristīti — Māra Pastniece, Baiba Jansone, Andrejs Avots - Avotiņš (Dienviddakotā), Ligita Kornete un Ivars Kazaks. Mirusi un apbedīta Woodlawn kapos latviešu nodalījumā Antonija Kalniņa.

● Latvijas karaskolu beigušie virsnieki Grand Rapidos un tuvākā apkārtnē paredzējuši 4. decembrī atzīmēt skolas 35 gadu dibināšanas atceri. Ja atrastos kāds, kas nebūtu saņēmis aicinājumu, bet vēlētos ierasties Grand Rapidos arī no citurienes, lūgts par to nekavējoši rakstīt: J. Radziņam, 2121 Denwood Ave, S. W., Grand Rapidos, Mich., tuvākas informācijas saņemšanai. V. Z.

SIETLA (WASH.)

● Sietlas un apkārtnes latviešu saime līdz ar rudens iestāšanos iegājusi rosīgā sabiedriskā dzīvē un darbā. Daudzi tautieši visu savu brīvo laiku ziedo latviešu nama pārbūvei. Nama iekšiene pilnīgi pārveidota: sarīkojumu zālē izveidota liela skatuve, zāles vidus griestu balsti izņemti, lai netraucētu skatu uz skatuvi. Izbūvētas ieejas un blakus telpas. Visa darba mērķis, lai 18. novembra sarīkojums jau varētu notikt pašu namā. Pārbūves darba dvēsele ir V. Gudrais. Pēc t. s. „Gudrā projekta" sarīkojumu zāle tiek arī pārbūvēta. Par apsildīšanas un apgaismošanas ierīcēm rūpējas V. Rūsis ar saviem palīgiem. Vienmēr un visos darbos klāt ir H. Mindenbergs, tāpat pārējie tautieši. Vienīgais atalgotais darba spēks ir būvuzņēmējs A. Ozolnieks, kas veica nama pārbūves konstrukcijas darbus sarīkojumu zālē. No savas algas A. Ozolnieks ziedojis latviešu namam 50 dolaru.

Namā jau notiek mazāki sarīkojumi, koŗa vakari un sestdienas skolas mācības. Skolas vadību ir uzņēmies draudzes mācītājs prof. K. Kundziņš. Par skolotājiem darbojas Ida Sekste, Jānis Dūmiņš, Aija Pakule, Millija Ozola, Emīlija Lāce. Skolas darbā vēl iesaistījušies P. Pētersons, kas vadīs dziedāšanu un zēniem vingrošanu. V. Zariņš meitenēm mācīs rokdarbus, I. Beleičika — tautiskās dejas, L. Raistere — fizisko audzināšanu meitenēm, V. Rūsis apsolījis rādīt filmas un stāstīt par dzimto zemi. Pianiste Elza Lūse-Vāgnera sola savu palīdzību skolnieku sarīkojumos. Sestdienas skolā mācās ap 50 jauniešu.

● No pēdējā laika sarīkojumiem minami — Adeles Pulciņas-Karpas koncerts līdz ar Dr. A. Karpa priekšlasījumu, draudzes dāmu komitejas groziņu vakars, LBVS Sietlas nodaļas bazārs, kas deva 516 dol. atlikuma, no kuŗa 400 dol. nodaļa piešķīra latviešu nama izbūvei. Šiem sarīkojumiem sekoja Mārtiņu vakars ar tautas tērpu skati un draudzes dāmu komitejas vakars 14. nov. — Latvijas valsts svētku sarīkojums būs 21. novembrī. Jaunatnes drāmatiskā kopā strādā pie A. Brigaderes Maijas un Paijas uzveduma.

● Novembrī LB Sietlas nodaļas valde ir izsludinājusi par ziedojumu vākšanas mēnesi, ar nosaukumu Mūsu pienākums. Ziedojumu sarakstā ir 8 ailes, kurās savus ziedojumus var ierakstīt ikviens pēc vēlēšanās, kam vēlas ziedot.

● 18. novembra sarīkojumā notiks 21. novembrī, plkst. 4 p. p. Latviešu namā Garīgo aktu vadīs prof. K. Kundziņš, uzrunu teiks valdes pr-ks N. Rutenbergs, apsveiks ALAs valdes vicepr.-ks A. Bērziņš, ar dziesmām kuplinās Ida Trapāne brīvm. L. Rūtenbergas pavadījumā, sekos vietējā koŗa dziesmas skolot. J. Dūmiņa vadībā, un deklamācijas. Pēc tam A. Bērziņš runās par ALAs un Latviešu konsultātīvās kopas pie Brīvās Eiropas komitejas darbību. J. V.

● Ar ievērības cienīgu priekšzīmi LBVS novembra mēneša biletenā nācis Sietlas tautietis H. Mindenbergs: „18. novembrī gribu iet savā ikdienas darbā ar apziņu — šī diena pieder manai tēvzemei. Savu 18. novembra dienas algu nododu Latviešu biedrības ziedojumu vākšanas akcijai. Gaidu sekotājus."

IMERIETES 30 GADU GAITĀ

Divdesmito gadu sākumā, kad ar aizturētu, jaunības spara pilnu enerģiju veidojās jaunās Latvijas valsts politiskās, saimnieciskās un garīgās dzīves izveidošanas darbs, alkātīga kalpošana zinātnei iezīmēja arī Latvijas universitātes mācības spēku un studentu cīņu par akadēmiskās saimes audzināšanu valsts garīgo un zinātnisko pamatu stiprināšanai.

Šai laikā blakus tīri zinātniskajam darbam veidojās arī akadēmiskās jaunatnes īpatnējās sadzīves formas, kas, meklējot pamatus vecāku, tradicijām bagātu augstskolu un universitāšu kārtību ruļļos, atvasināja tur savu organizāciju idejas, pielaikojot tās īpatnēji latviskajam garam un apstākļiem. Tā viena pēc otras pie Latvijas universitātes dibinājās arī studentu un studenšu korporācijas, kuŗu nolūks, galvenajos vilcienos minot, bija visām virzīts uz vienu mērķi — ieaudzināt jaunajos studentos mīlestību pret zinātni un tēvu zemi.

Tā 1924. gada rudenī sanāca kopā arī pulciņš Latvijas universitātes studenšu, vairums no medicinas un zobārstniecības fak. vecākajiem kursiem, kur kopīgais darbs tās jau bija sakausējis ciešā draudzībā, lai liktu pamatus jaunai studenšu korporācijai, ceturtai pēc kārtas, jo šai laikā dažus semestrus savas krāsas bija jau atklājušas daugavietes, gundegas un dzintras.

Divpadsmit jaunās korporācijas dibinātājas savu ideju pamatā lika mērķi pulcināt ap sevi nacionāli domājošas latvietes, LU studentes, veicinot viņās savas tautības, izglītības un sievietes pienākuma apziņu. Šos centienus izteica korporācijas devīzes: „Tautietei — zinātnei — sievietes cieņai", ko iekšēji stiprināja vēl draudzības un uzticības solījums — „Viena par visām un visas par vienu". „Imerijas krāsas — brūns, zils un zelts, simbolizē tautību, izglītību un sievietes pienākuma apziņu, bet šie solījumi, simboli un krāsas reālā atveidā ietverti mākslinieka H. Merca grieztajā Imerijas vapenī, kam metu darinājis mākslinieks V. Krūmiņš.

Imerijas goda filistru rindās redzami daudzi LU mācības spēku un sabiedrisko darbinieku vārdi, no kuriem lielā tiesa šodien min jau aizsaules tekas. Tie bija Elza Antona, Anna Brigadere, Marta Celmiņa, prof. E. Felsbergs, E. Krimbergs, prof. R. Krimbergs, prof. J. Ruperts, Dr. L. Sniķere, M. Veinberga.

Šodien Imerijas krāsām uzticīgās latvietes izkaisītas visā plašajā pasaulē — daudzas no tām aizvestas moku pilnā tālumā, daudzas cieš dzimtenē, vēl vairāk izklaidētas visos kontinentos, bet visas tās sevī nes dzīvu un kvēlu reiz savām krāsām un draudzībai doto solījumu.

Imerietes devušas latviešu tautai daudz akadēmiski izglītotas latvietes — ārstes, zobārstes, ķīmiķes, valodnieces un citas, tāpat sabiedriskas darbinieces, bet pavisam Imerijas krāsām zvērējušas 319 latvietes. Trimdā šim skaitam pievienojušās vēl 11 jaunuzņemtas locekles, vairums ASV, kuŗas korporāciju dzīvē un darbā ievadījusi tā laika audzinātāja Elza Teriņa, seniore Erika Švūkste, viceseniore Jordisa Dukāte un sekretāre Līvija Siliņa.

Savas korporācijas 30 gadu dibināšanas atceres svinībās imerietes pulcēsies 20. novembrī Ņujorkā, tāpat arī visās citās zemēs, kur mīt imeriešu saimes locekles.

Ingrida Vīksna

JAUNS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU PIRKŠANAS BIROJS TORONTO

Oskars Perro, kas Toronto namsaimniekiem it labi pazīstams jau divus gadus kā Br. Puriņa firmas aģents, tagad atvēris pats savu biroju, tā noapaļodams formulu, ko šai branšā varētu apzīmēt ar trim lieliem PPP. Kas būs interesējušies par māju pirkšanu un sekojuši sludinājumiem, šo formulu viegli atrisinās. Kā tā pārveidosies nākotnē, grūti zīlēt, bet pagaidām visi trīs lielie P sadzīvo it labi...

O. Perro pagaidām strādā ar 4 aģentiem, uzsverot, ka viņa panākuma galvenā ideja ir bijusi un būs — godīgs, nesavtīgs un rūpīgs darbs, kas nodrošinātu kā pircēja, tā pārdevēja pilnīgu uzticību arī nākotnē. O. Perro apliecina, ka pēc viņa pārliecības ir labāk vienu darījumu nenoslēgt, ja par tā pareizību nav gluži tīra sirdsapziņa, nekā sagrābt pirmajos gados kaudzēm dolaru, tomēr zaudējot tautiešu uzticību.

Savu biroju O. Perro iekārtojis Bloor ielā pie Dundas ielas, un kā sevišķu panākumu, turklāt kā ļoti interesantu un vienreizēju jāmin ar lielām grūtībām „izkaroto" firmas tālruņa numuru — visi 6 griezieni „vienā caurumā"! Jo, lūk, — LL - 5555 ir uzgriežams bez pūlēm, pat sapnī vai miegā. Jādomā, ka šis tālruņa numurs, apvienots ar jaunā uzņēmēja neatlaidību un viņa darbības principiem, nodrošinās viņam drošus panākumus. -gr.

JAUNATNES PULCIŅŠ

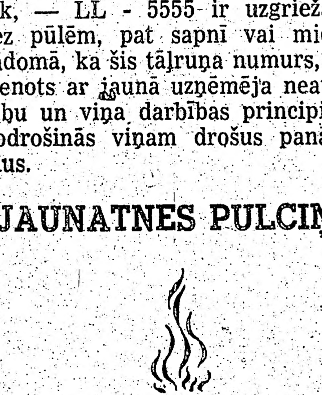

Svētdien, 28. novembrī, plkst. 6 pp. TLB telpās, 198 Osler ielā pulciņš rīko tējas vakaru. Tai pašā laikā notiks arī pilnsapulce ar valdes un revīzijas komisijas vēlēšanām. Pēc tam saviesīga dzīve. Visi pulciņu biedri sirsnīgi lūgti ierasties. Lāpas valde

CEĻA VĀRDI

Cel, latviet, galvu augstāk, un mācies cienīt reiz pats sevi! Plūdons

Kas savu tēvu valodu kopj un godā, tas savus tēvus godā; un kas tos godā, tas pats ir godājams. Kronvaldu Atis

Ik dienas satiekoties ar cilvēkiem nepieciešami ir pieradināt sevi pie iedomas, it kā mēs neizprastu viņu izrīcības īstos motīvus. Nīčše

Esi iecietīgs pret citiem jo tu zini viņu vājumu, bet stingrs pret sevi, ja tu zini, cik pats esi vājšs. Raabe

Ir slikti, ja divi laulātie viens otru garlaiko, bet vēl daudz sliktāk, ja tikai viens no viņiem garlaiko otru. Ebnere-Ešenbacha

OSKARS PERRO REAL ESTATE BROKER

Aktīvākais latviešu nekustamu īpašumu birojs Kanadā. Bezmaksas aizdevumu sagāde un padomi māju pirkšanas un pārdošanas jautājumos katrā laikā

1597 BLOOR ST. W. (pie Indian Rd.)
LL 5555

„LATVIEŠU PAGASTĀ" 75 akru labi nostādīta farma, 10 akru mežs vērt. $1.000, liels šķūnis ar stalli un kūti (automatiskā dzirdīšanas ierīce 20 govīm), 6 istabu ķieģeļu māja, moderna virtuve, pagrabs, dārzā 18 ābeļu. Iem. apm. $2.500. Ļoti labs īpašums.

VEIKALNIEKU IEVĒRĪBAI! St. Clair — Christie delikatesu veikals ar visām precēm un inventāru pēc saraksta, 4 gadu īres līgums par $225 mēnesī, ieskaitot 5 istabu dzīvokli 2. stāvā, 2 virtuves, garāža. Prasītā cena $5.000.

BLOOR — DUNDAS liela 8 istabu mūra māja, jauns jumts, eļļas apkure, moderna virtuve. Apm. $2.500 iemaksa, trīs tramvaji. Steidzīgi!

Prof. Pēteris Kiķauka

SVEŠO ĪPAŠVĀRDU RAKSTĪBA

I

Kad agrāk man gadījās lasīt tādas ortografijas paraugus kā „Canadas pilsētas", Esslingenā pie Neckaras", es domāju, ka tur vainīga ir rakstītāja izklaidība vai viņa izglītības trūkums. Bet tagad redzu, ka esmu maldījies: tautiešiem ar un bez zinātniskiem gradiem aizstāv principā šādu rakstību.

A. Zvēriņš LA 47. n-rā vēršas pret svešvārdu kropļošanu latviešu rakstu valodā", ieteikdams svešvārdus rakstīt to oriģinālrakstībā.

Par A. Zvēriņa rakstu ir sajūsmināts Dr. phil. O. Berkolds (LA 63. n-rā): „Beidzot reizi prātīgs un noteikts vārds šinī sasāpējušā lietā". Tā kā pats Dr. Berkolds ar jauniem ierosinājumiem nenāk, bet pievienojas tikai A. Zvēriņa ieskatiem, tad pakavēsimies arī mēs pie tiem, lai, izlietojot gadījumu, padiskutētu par svešvārdu rakstības problēmu.

A. Zvēriņš raksta: „Latviešu valodas pareizrakstības likums par svešvārdu rakstīšanu fonētiski sagādā mums arvien vairāk neērtību un pārpratumu, kādēļ vairojas balsis, kas prasa šī novecojušā likuma grozīšanu. Pirms Pirmā pasaules kara latviešu laikraksti labi iztika ar svešvārdiem, kuŗus pēc krievu valodas parauga rakstīja fonētiski"... Bet Latvijas neatkarības laikā tik labi vairs neesot klājies: „Mūsu diplomātiem, juristiem un personām, kuŗām bija veikalnieciski vai citi sakari ar ārzemēm, bieži vien radās neērtības latviešu valodas īpatnējās rakstības dēļ. Vēl sāpīgāks šis jautājums ir kļuvis trimdā, kur mums ik uz soļa jāsaduras ar citām valodām."

Par dažiem diplomātiem, kas vairākus gadus no vietas bija dzīvojuši ārzemēs, mums ir gadījies pārliecināties, ka viņu mēle bija dabūjusi tādu kā ārzemniecisku pieskaņu. Varam saprast, ka ne tikai svešvārdus viņiem bija ērtāk rakstīt oriģinālrakstībā, bet ari pašu svešvalodu daž runāja tekošāk nekā latviešu, gluži kā tas latviešu profesors, kas priekš dažiem g. diem Kanadā latviešu klausītājiem nolasīja referātu angļu valodā. Kad izbrīnījušies tautieši, no kuriem daži nemaz neprata angliski, viņam jautājuši, kāpēc viņš neesot runājis latviski, profesors atbildējis, ka angļu valodā viņam bijis ērtāk izteikties.

Par juristu un veikalnieku grūtībām vēlāk, bet paprieks mums jārunā par krieviem, no kuriem mēs esot pārņēmuši fonētisko rakstību.

Mēs zinām gan, ka rusifikācijas laikā tika ievazāts latviešu valodā daudz rusismu un grēkots tika arī īpašvārdu rakstībā. Daži rakstīja un runāja par „Gegeļa" filozofiju vai „Gekeļa" pasaules uzskatu. Tas bija tai laikā, kad mūsu studenti audzēja garus matus, un daži uzlaida arī kreklu pāri biksēm. Krievu žurnāls „Vestņik Znanija", kur tika popularizētas no Rietumiem aizņemtās idejas ar marksistisku piegaršu, bija viņiem visas gudrības avots. Bet no tā vēl nav jāsecina, ka svešvārdu fonētisko rakstību mēs būtu pārņēmuši no krieviem, — tāds gods neatbilst viņu nopelniem. Mūsu skolotāji bija citi.

Latviešu valodas rakstības pamati bija likti jau tai laikā, kad pārkrievināšana mūsu zemē vēl nebija sākusies. Neviens taču nenoliegs, ka mūsu vecajai ortografijai par paraugu ir ņemta vācu ortografija. Un vai Gliks nebija tas, kas ar savu 1694. g. iespiesto bībeli pirmoreiz latviešus iepazīstināja ar daudzajiem Vecās un Jaunās derības personu un vietu vārdiem, dodams tiem piemērotu latvisku ietērpu?

Lai gan Gliks tulkoja no ebreju un grieķu valodas, viņš ieskatijās arī latiņu un vācu tulkojumā. Īpašvārdus latviskodams, viņš par pamatu pēma latiniski - vācisko vārdu formu, līdz ar to piešķirdams dažiem tulkojamiem vārdiem vācisku izrunu. Tā, piemēram, vācu valodā skaņa s, ja vārda ieskaņā tā stāv patskaņa priekšā (un tāpat vārda vidū starp diviem patskaņiem), tiek izrunāta kā z (singen, Gesang), un ar šādu izrunu vāci lasa arī latiņu un grieķu vārdus. Tāpēc Glika bībelē atrodami daudzi ģermanizēti ebrēju, grieķu un latiņu vārdi, piem. Zamuels, Zauls, Zalamans, Zekunds, Zīdana, Zīrija un citi, kas oriģinālvalodā sākas ar Š vai S.

Pēc iespējas Gliks ir tomēr centies pielāgoties latviešu valodas īpatnībām. Tā kā skaņa f, kas grieķu izcelsmes vārdos apzīmēta ar ph, latviešu valodai bija svešа, tā tulkota ar v (vecajā ortografijā ar w), piem.: Amvipole (Amphipolis), Evezus (Ephesus), varizejs (Phariseus), Vestus (Festus), retāk ar p, piem., Jāzeps (Joseph), Stepiņš (Stephanus).

Tāpat latviešu mēlei nepierastais ch aizstāts ar k, resp., k: Aristarks (Aristarchus), Antiokija (Antiochia).

Ar Glika bībeles tulkojumu, kaut gan tur atrodamas arī valodas kļūdas un nepareizības, tika likti pamati latviešu rakstu valodai un doti paraugi īpašvārdu tulkošanai latviešu valodā. Neturēdamies pie oriģinālrakstības, viņš tulkoja pēc izrunas (fonētiski), piem., Cezareja (Caesarea, Cāsarea), Klaudija (Claudia), Teovils (Theophilus), Tiķiks (Tychicus), Vilips (Philippus), Vriģija (Phrygia) un daudzi citi.

Aplūkosim tagad argumentus, ar kuŗiem raksta autors vēršas pret svešvārdu fonētisko rakstību. Viņš saka: „Ar latviešu burtiem nemaz nevar svešvārdus uzrakstīt tā, kā tie pareizi jāizrunā."

Pilnīgi pareizi! Bet lai kāds uzrāda to tautu pasaulē, kas pareizi izrunā otras tautas vārdus! Pats autors apliecina, ka amerikāņi Ciriches vārdu rakstot Zūrich, bet izrunājot kā Zūrik. Franči raksta pēc vācu rakstības Mozart, bet izrunā Mozār. Daudzi angļi vārdu Rīga izrunā kā Raiga, un ja kādam amerikānim gadīsies ieskatīties Latvijas ģeografiskajā kartē, viņš Cēsis laikam lasīs kā Sīzis, bet Gauja viņam būs Godža.

Ja citas tautas atļaujas „kropļot" svešvārdu izrunu, kāpēc tad mēs lai nepielāgotu tos savas valodas izrunai? Mēs neesam savu alfabētu radījuši svešvalodu skaņām. Bet, palikdami sava alfabēta robežās, mēs tomēr tiecamies, cik vien iespējams, tuvoties oriģinālizrunai. Ja latviešu alfabētā trūkst burta vai speciālas zīmes, kādas mūsu valodai svešas skaņas apzīmēšanai, tad šo skaņu aizstāj vistuvāk stāvošā latviešu valodas skaņa. Glück mums ir Gliks, Bär — Bērs, Schröder — Šrēders, Smith — Smits. Pēdējā laikā gan ir tieksme lietot arī ō un ū, kas sastopami vācu svešvārdos, bet tas nav nepieciešams. Pilnīgi pareizi izrunāt svešas valodas skaņas latvietis nevarēs arī tad, ja viņš lietos oriģinālrakstību. Daudzus latviešus, kas tekoši runā angliski, var tomēr pazīt pēc viņu izrunas. Oriģinālrakstības zināšana tur neko nelīdz.

Tālāk autors saka: „Nav lielas nozīmes tam, ja mēs zinām, kā šo vārdu izrunā, daudz lielāka nozīme ir tam, ja mēs zinām, kā tas jārakstа (protams oriģinālrakstībā)."

Par to varētu disputēt, kas svarīgāks: runātais vai rakstītais vārds. Ja runājam par kādu valodu, tad vispirmā kārtā domājam par runāto, ne rakstīto valodu. Tautas ir eksistējušas virs zemes daudzus gadu tūkstošus, būdamas illiterātas. Rakstu lietošana ir samērā jauns atradums. Eiropā (Grieķijā) tā sākās tikai ap 7. g. s. pr. Kr. Ar to negribu mazināt rakstu valodas lielo nozīmi. Bet vai tāpēc rakstībai jāziedo izruna? Abas tās pieder pie valodas pilnīgas prašanas. Ja visi svešvārdi būs jāraksta oriģinālrakstībā, tad, lai tos pareizi izlasītu, jābūt poliglōtam, vai arī, lasot pēc savas valodas izrunas, jātop smieklīgam.

Un tālāk: „Uzvārdu un ģeogrāfisko nosaukumu galvenais uzdevums ir identificēt atsevišķo personu un palīdzēt atrast attiecīgo pilsētu vai upi. Pamēģiniet izrakstīt čeku kādam Džonsonam (nevis Johnson) vai nosūtīt vēstuli uz Nujorku (nevis New York), un jūs varat būt droši, ka Džonsons nekad nesaņems jūsu naudu un jūsu vēstule nekad nepiepēaks Nujorkā. Pamēģiniet uz kartes atrast Milvokus vai Riodežaneiru". — — —

Te ir dažādi gadījumi, kas apskatāmi katrs atsevišķi.

Ņemsim, kā pirmo, Džonsona lietu. Tikai tas būs cits gadījums, ne tas, kuŗu minējis autors. Kādam Johnson izrakstīts naudas čeks. Bet izrādās, ka personas apliecībā viņa vārds ierakstīts Džonsons (tāds uzvārds bija sastopams arī Latvijā). Vai „Johnson" saņems naudu?

Tad par Nujorku. Kad dzīvojām vēl Latvijā un mums gadījās sūtīt vēstuli uz Parīzi, mēs rakstījām Paris, ja uz Varšavu, tad Warszawa, un tas mums neradīja nekādu grūtību — uzrakstīt kādu mums zināmu vai dotu adresi. Starptautiskā pasta satikšmē pastāv noteikums, ka adrese rakstāma tās zemes valodā, uz kurieni sūta vēstuli, vai arī franču valodā (tagad arī angļu).

(Turpinājums sekos).

No deju — uz koncertmūziku

Toronto latviešu pūtēju orķestris jau ieguvis sabiedrībā lielu popularitāti. 1. r. no kr.: diriģents E. Slaucitājs, A. Stūris, A. Kanderovskis, R. Gaislers, B. Kappa, 2. rindā no kr.: K. Zirnītis, S. Mikaskins, A. Bērziņš, J. Alitis, V. Jostiņš, K. Zirnītis. Iztrūkst D. Ikers, A. Virbulis un A. Sakulis. Foto: J. Liģers

KĀ DARBOJAS UN KAS PADOMĀ TORONTO PŪTĒJU ORĶESTRIM

Pēc vasaras sarīkojumiem Saulainē un Sidrabenē, kur dzirdējām Toronto latviešu pūtēju orķestri, bija pēc ilgāka laika atkal izdevība to dzirdēt pavisam tuvu — St. Katarīnēs mednieku kluba sarīkojumā. Patīkama ir orķestra izvēlētā deju izlase — te galvenokārt vieta ierādīta latviešu dejām — latviešu autoru darbiem. Pārvarētas grūtības arī nepieciešamo nošu sagādē — orķestrim izlīdzējis A. Kanderovskis, pēc atmiņas aranžējot dažus dzimtenē spēlētos latviešu „gabalus." Sarunā ar dirig. E. Slaucītāju, kas bijis Latvijas konservatorijā bazūnes klasē docenta Freidenfelda skolnieks, noskaidrojām, ka orķestris turas stabili 14 vīru sastāvā, lai gan mūziķi izkaisīti no centra — Toronto 70 jūdžu rādijā uz visām debess pusēm. Tas radot zināmas grūtības mēģinājumos, jo ne vairāk kā reizi nedēļā varot sanākt kopā, bet tad gan mēģinot 4—6 stundas nepārtraukti, ik pa brītiņam jāizlejot ūdens no instrumentiem. Vienu otru reizi iznākušas arī nepatikšanas mēģinājumu laikā ar apkārtējiem iedzīvotājiem — kanadiešiem, jo skaņas jau nevarot tā apvaldīt kā bērnus, tās ejot pāri kaimiņu žogam un robežai... Jautāju, diriģentam, kādi ir nākotnes nodomi, kad notiks orķestra nākošā uzstāšanās un vai jauni mūziķi arī nāk klāt?

Diriģents pastāstīja, ka orķestris esot tagad pilnīgi pabeidzis mācīties deju mūziku, jo sagatavots plašs repertuārs, un tagad pārejot uz koncertmūzikas mācīšanos. Tikai viena nelaime: visas pārdošanā dabūjamās notīs ir paredzētas lielākiem orķestru sastāviem, ap 30 instrumentiem. Tenu atkal esot liels darbs, pāraranžēt uz 14 mūziķu skaitu. Orķestra piedalīšanās paredzēta 18. nov. vakarā valsts svētku pieminas aktā baznīcā, tad bērnu rītā Toronto, utt. Saņemts aicinājums sniegt koncertu arī vietējai kanadiešu sabiedrībai, bet tas pagaidām atlikts. Runājot par gados jaunākajiem mūziķiem, būtu jāmin apdāvinātais trompetists Daiņuis Ikers, un 17. g. v. pundzenieks S. Mikaskins, kam diriģents izraudzījis pat bungu solo. Tālāk vēl E. Slaucitājs uzsver, ja visi tā apmeklētu mēģinājumus kā brāļi Zirnīši, kas vēl ne reizi nav iztrūkuši, tad sekmes garantētas. Lai raditu jaunatnē lielāku interesi un rastu jaunus spēkus, diriģentam padomā Toronto latviešu skolās iepazīstināt skolniekus ar pūšamajiem instrumentiem un latviešu mūziku. Šķiroties vēl noprasu, kā ir ar honorāriem, cik tad saņem katrs orķestra dalībnieks? Atbilde: — Neesam profesionāli mūziķi, saņemam atlīdzību tikai par cela izdevumiem, jo visi orķestra dalībnieki ziedojot savu laiku vienai idejai — latviešiem, latviešu mūziku. J. L.

M. Balduma-Krone

Galda klāšana svinībās

Daudz rūpju no namamātes prasa pareiza un glīta galda klāšana, jo katram atsevišķam gadījumam ir vajadzīgs piemērots galda klāšanas veids, kā: galda veļa, trauki un greznojums. Tīri un glīti klāts galds ar dažiem ziediem un namamātes smaidošā seja pat visvienkāršāko maltīti spēj padarīt par svētku mielastu. Galdam ir jābūt pietiekami lielam, lai uz tā varētu sakārtot visus traukus. Zem galdauta ir paklājama filca vai flaneļa drāna, lai galda virsmu nebojātu karstās bļodas. Svinību galdījumos, arī pusdienām un vakariņām, klāj baltu galdautu ar tāda paša izstrādājuma baltām servjetēm. Pusdienu un vakariņu servjetēm katra mala ir apm. 50—55 cm. Brokastu servjetes ir mazākas, var būt arī ar greznotu malu, piešķaņotas galdautam. Tējas un kafijas galdiem var būt dažāda izstrādājuma galdauts, arī krāsains, līdz ar attiecīgi pieskaņotām servjetēm.

TRAUKU IZVĒLE

Trauku izvēle ir plaša. Visglītākie ir porcelāna, bet arī fajansa un stikla trauki ir patīkami un visvairāk lietojami. Stikla trauki ir vairāk dekorātīvi un tos lieto tikai zināmiem ēdieniem, parasti — salātiem.

Brokastu, pusdienu un vakariņu galdam patīkami ir balti trauki ar zeltītu malu, bet tējas un kafijas traukiem izvēle var būt dažāda. Ļoti plaša izvēle ir sidraba vai cita metalla galda piederumiem. Tie jāizvēlas visi ar vienādu zīmējumu. Dziļi grieztie zīmējumi nav praktiski tīrīšanai. Tāpat glāzes pērkot jāizvēlas bezkrāsainas, kas galdam piešķir svinīgāku noskaņu.

Sarkanvīnam lieto zemas, platas glāzes; tās piepilda līdz pusei vai tikai vienu trešo daļu, skatoties pēc vīna šķirnes.

Baltvīnam glāzes ir ar augstu kāju, putojošam vīnam un šampanietim ir līdzenas, vai arī augsti smaili bikeri (franču stils), konjakam un likierim mazaš glāzītes. Vīns un šņabis ielejams karafēs vai, ja tādu nav, tad pudeles atkorķējamas un uzliekamas uz galda, kad visi jau sasēdušies, izņemot putojošo vīnu un šampanieti. Alu viesībās nep. sniedz, bet uz vēlēšanos atsevišķi ielej glāzē.

ĒDIENU PASNIEGŠANA

Visus ēdienus pasniedz no kreisās puses, bet dzērienus no labās puses un arī traukus noņem no labās puses, vispirms ņažus dakšas, karotes un tad šķīvjus. Pirms saldā ēdiena ir jānovāc no galda visi liekie trauki, kā arī maize un sāls traucini.

Lielākās viesībās, kur visi nav savā starpā pazīstami, ieteicams lietot vizītkartes. Mazākās, namamāte viesim norāda vietu.

Visi gaļas šķīvji ir iepriekš uz plīts sasildāmi. Mazākās viesībās visi trauki ir salikti blakus namamātei, kas arī visu pasniedz. Priekšēdienus var pasniegt pie galda ar kādiem stiprākiem dzērieniem, bet, ja dod mazas pikantas maizītes un citus uzkožamos, var būt atsevišķā istabā arī līdz ar dzērieniem klāts galds. Uzkožamie ir ēstgribas veicinātāji, un pēc pusstundas namamāte aicina pie galda. Parasti namatēvs apkalpo pirmo galdu. Namatēvs un namamāte ieņem vietas viens otram pretim galda galā, vai pretējā pusē galda vidū (franču). Blakus namamātei sēdina kādu no vecākiem vai pēc stāvokļa cienīgākiem kungiem, bet namatēvam pa labi vecāko vai cienīgāko dāmu, vai arī viesības mazāk pazīstamu.

Ir dažādi ēdiena pasniegšanas veidi:

Viss ēdiens tiek novietots uz galda, un apkalpošanu izdara namatēvs vai namamāte, vai arī abi.

Visu sagatavoto ēdienu pasniedz kalpotāji. Sevišķi oficiālās viesības viss tiek sagatavots virtuvē uz šķīvjiem, kalpotāji ienes un pasniedz katram viesim.

VIESĪBU GALDS

Abu iepriekšējo pasniegšanas veidu kombinējums. Galvenais — pamatēdiens tiek pasniegts pie galda, izņemot vīnu, salātus un desertu, kuŗu pasniedz tieši no virtuves.

Starp katru šķīvi atrodas apm. 40 cm starpteļpa. Šķīvji atrodas līdzīgā atstatumā, 2 cm no galda malas. Krēsli novietojami tieši pretim. Servjetes salokāmas vienkāršā. Servjetes liekamas uz lielā šķīvja vai arī kreisā pusē. Uz servjetes var arī uzlikt mazu ziedīņu.

Pa kreisi no pamatšķīvja, vai tieši blakus liek maizes šķīviti, uz kuŗa uzliek vienu šķēli tumšas maizēs, vienu baltas. Salātu trauciņus liek labā pusē. Tāpat kā maizes šķīvjus tos var ņemt stikla vai tāda paša materiāla kā pārējos traukus, tikai mazākus.

Viesību gadījumos var arī nelikt maizes šķīvīšus, bet maizi ielikt servjetē. Nazi un dakšiņu liek katru savā pusē, nazi ar asmeni pret šķīvi, arī 2 cm atstatumā no galda malas. Aiz gaļas naža nāk zivju nazis un ārpusē viras karote. Ja nav zivju naža, jāliek 2 dakšiņas katra savā pusē.

Ja zivi pasniedz kā priekšēdienu, tad var arī lietot deserta nazi un dakšu.

Vīna glāzes novieto aiz šķīvja, ieslīpi vai arī taisnā veidā. Ja paredzēti vairāki dzērieni, tad glāzes jānovieto tā, lai tuvāk būtu tā glāze, kuŗu pirmo lieto. Visiem sarkanvīniem jābūt istabas temperātūrā, bet, ja vēlas, tie viegli atvēsināmi. Lai dabūtu istabas temperātūru, vīns dažas stundas pirms ēšanas jānovieto ēdamistabā, bet baltvīns un alus novietojami vēsā vietā, vai uz pusstundu ledusskapī. Vīnā nekad nav liekami ledus gabaliņi. Sarkanvīns noteikti pasniedzams nekrāsainās glāzēs.

VĪNI

Namatēvs vispirms mazliet ielej savā glāzē un tad piepilda viesiem glāzes. No baltiem galda vīniem vislabākie Reinas vīni: Gutrum Hochheimer, Nierstiner, Budenheimer un Mozeles vīni.

No sarkanvīniem — Madeira — Portugales, Burgundietis — franču.

Deserta vīna vietā var pasniegt šampanieti. Šampanietis ir jātur ledusskapī vai arī jānovieto ledū.

Vermuts un degvīni ir atvēsināmi, tāpat arī citi apetītu ierosinoši vīni.

Ēdienus pasniedz no kreisās puses, un bļoda jātur tā, lai viesis varētu ērti paņemt. Zem bļodas turama servjete. Viesu apkalpotāja nostājas mazliet viesim aiz muguras kreisajā pusē un passiedz ēdienu paņemšanai. Dzērienus ielej no labās puses. Pudele jāaptin ar servjeti un vispirms viesim jājautā, vai drīkst ieliet.

Visi ēdieni, izņemot viras, piedāvājami 2 reizes, ne vairāk.

Vairāk traukus kā 2 uzreiz nekad nedrīkst noņemt.

Gaļas piedevas — salātus — viesi ņem paši.

Ēdienu pasniegšanu iesāk no cienīgākās personas, paprieks visām dāmām un tad kungiem.

Lietotos traukus noņem no galda tikai tad, kad visi paēduši.

Kad visi trauki uzlikti nākamam ēdienam, tad pasniedz ēdienu. Ja pasniedz augļus, tad jādod arī deserta nazis un dakša.

Kafiju ar likieri var pasniegt blakus istabā, bet ja pasniedz pie galda, tad visu novāc un uzliek pelnu traukus. Kafija pasniedzama mazās tasītēs. Var dot klāt arī mazus cepumus. Kad visi viesi paēduši, namamāte dod zīmi pieceltīes no galda.

(Turpinājums sekos).

PRASIET!

Penmans

WARRANTED ALL WOOL PENMANS GRADE KNIT-GOODS

Taupībai, komfortam un patīkamam siltumam. Labi valkājama, viegli mazgājama, ziemas periodam piemērota apakšveļa, dabisks merino fabrikāts. Šī augstvērtīgā apakšveļa ar pieņemamu cenu apmierina pilnīgi.

Krājumā krekli, bikses, rīta svārki vīriešiem un zēniem

PAZĪSTAMA KOPŠ 1868. G.

71-FO-4

LATVIEŠU JAUNATNES PROBLĒMAS

Ko jaunieši atbildējuši aptaujā

Jauniešu stāvoklis bieži vien latviešu sabiedrībā ir ļoti bēdīgs — tie pamesti savā vaļā. Sestdienas un svētdienas skolas pulcina gan gados jaunākos (līdz 15—16 gadiem), bet organizācijas gados vecākos, taču biedrību dzīvē ir manāma stipra pasīvitāte pēdējos gados. Cilvēki, kas mūsu trimdas sākumā bija vēl sabiedriski, tagad noguruši, jo saistīti smagā fiziskā darbā un, mājās pārnākot, jūtās garīgi un fiziski izsmelti.

Gandrīz katrā LA n-rā varam lasīt, ka jaunieši ļoti rosīgi darbojas Toronto Lāpas pulciņā u. c. Viņi izdomā ko prot, izdara, kā var. Pretēji gan tas notiek daudzos citos latviešu centros. Daļa jaunieši dzīvo vienā skurbuli, katru nedēļu apmeklējot amerikāņu balles un nakts lokālus. Personiskās tuvināšanās un draudzības sakari ar amerikāņiem aizvien paplašinās, un sekas ir jauktās laulības. Bērni runā latviski ar amerikāņu akcentu un bieži savā starpā sarunājas angliski, ar rakstīšanu latviešu valodā iet grūti.

Jauniešiem, kad sāk meklēt pēc sadarbības, vajadzētu rast iespēju pulcēties kopā, izveidojot jaunatnes organizācijas, kas spētu ieinteresēt un saistīt jaunatni, tā radot jauniešiem nodarbības un izklaidēšanos latviskā vidē. Jaunatnes organizācijām jābūt vispusīgām un labi piemērotām jauniešu vajadzībām, sadalot tās dažādās nozarēs garīgai un fiziskām nodarbībām: sporta, tūrisma, literātūras, dramātiskās, mūzikas, deju un pašizglītības u. c. kopās jeb nozarēs.

Jauniešiem patīk būt kopā, priecāties par savu jaunību, sapņot par nākotni un kopā pulcēties latviskā vidē.

Mūsu trimdas presē dažreiz ir bijuši pārmetumi, ka lielākā daļa jauniešu neko nopietnu nedarot. Šie pārmetumi daļai ir bijuši pamatoti. Lai noskaidrotu jauniešu domas, šo rindiņu rakstītājs izdarīja anonīmu aptauju.

Tika izsūtītas 50 aptaujas anketas, apmaksātas ar atbildes pastmarku un tika lūgts tās sūtīt atpakaļ atbildētas vai neatbildētas. No 50 aptaujas ank. 30 saņemtas atpakaļ, 28 atbildētas un 2 neatbildētas, viena ar piezīmi, ka jaunietis, kam tā domāta, iesakuts armijā.

Atbildes iesūtījuši jaunieši vecumā no 14—26 gadiem, no kā arī secināms, ka lielākā interese ir 17—23 gadu veciem. Šo 28 starpā ir 15 jaunekļi un 13 jaunavas.

Vienam ir pabeigti 9 mācības gadi, četriem 10 māc. g., vienpadsmitiem ir pabeigta gimnazijas izglītība, diviem ir 1 g. kolledžas, četriem 2 g. kolledžas, vienam 3 gadi un vienam 4 gadi.

Pašlaik no tiem skolā iet 22 jaunieši, 2 to grib darīt nākotnē un 2 „varbūt."

15 jauniešu strādā pa dienu, 2 nakts maiņā pēc skolas un 2 brīvajā laikā pēc skolas.

Uz jautājumu, vai „Silķu ciemā" vajadzētu organizēt jauniešu pulciņu, visi 28 jaunieši atbildējuši ar „jā".

No 28 jauniešiem aktīvi darboties līdz gribētu 21, 4 pa daļai, 2 varbūt un tikai viens atbildējis ar „nē."

Skautos vēlētos darboties tikai 2, 2 „varbūt", gaidās 5, viena — ja laiks atļaus.

Piemērotākais laiks jauniešu sapulcēm lielākai daļai ir ceturtdienu, piektdienu vakari, bet sarīkojumiem sestdienu vakari un svētdienas.

25 jauniešus interesē groziņu un jautri vakari ar dejām, tikai 3 atbildējuši ar „nē."

Uz jautājumu, kādas nodarbības interesētu, 14 nav izteikušies nemaz, 8 par sportu, 3 par sarīkojumiem ar priekšnesumiem, kam seko mūzikāli vakari, rokdarbi, mājturība, drāmatiskā kopa.

14 jaunieši gribētu piedalīties tautisko deju kopā, 9 korī un 2 „varbūt," 10 jaunieši negrib piedalīties nevienā ne otrā.

23 jauniešus interesē literāri vakari, vienam „mazliet" un vienam ne visai.

20 jauniešus interesē referāti, 18 disputu vakari un vienu neinteresē nekas šādā veidā.

25 jaunieši gribētu piedalīties kopējās ekskursijās un 3 „ne." 9 jaunieši ir paši sava automobiļa īpašnieki, tā ka izbraukumiem satiksmes līdzekļu pietiktu.

Basketbols interesē 12, volejbols 21, futbols 8 (+1 meitene), vieglatlētika 5, teniss 7, galda teniss 16, šachs 7, bedmingtons 10, slēpošana 13, medības 7, vēžošana 13, zveja 3, tālāk seko biljards, „mešana," amerikāņu futbols, laušanās, slidošana, peldēšana, šaušana un diviem neviens no šiem sportiem.

Vienam jaunietim ir priekšlikums jaunatnes aktivizēšanā un tas ieteic „katram latvietim piekļājības dēļ jāpiedalās vismaz vienā amerikāņu organizācijā, lai nepārtrauktu satiksmi ar amerikāņiem.

23 jaunieši lasa latviešu periodiku un visvairāk lasītais ir Vašingtonas ev.-lut. draudžu bezmaksas, izdevums, kuŗu lasa 16. Viens lasa latviešu periodiku tikai dažreiz. Vairāki lasa 2—3 izdevumus, četri pa 3, un viens pat 5 dažādus.

4 jaunieši nelasa nekādu latviešu periodiku, minot arī dažādus iemeslus: „Avīzes par dārgām, politiskās ziņas vecas, x avīzē vienā izdevumā saskaitītas 437 rindiņas chronikai un tik daudz muļķību par vietējo dzīvi lasīts, ka liekoties, patiesība avīzes neesot atrodama. Dažs slavējot sevi un savu kliķi."

Latviešu Biedrībā ir 3 jaunieši, YMCA 6, latviešu draudzē 5, amerikāņu draudzē 2, dažādās skolu organizācijās 10, dažādās amerikāņu organizācijās (gaidās, skautos, Sarkanā krustā u. c.) 9, Latviešu Apvienībā 1. nekādās organizācijās 7 un 3 nav atbildējuši uz šo jautājumu. No pieciem jauniešiem katrs ir 3 dažādās organizācijās, 2 — četrās un viena jaunava 8 dažādās amerikāņu organizācijās jeb klubos.

Uz jautājumu ar ko jaunieši nodarbojas brīvajā laikā, atbildējuši ar sportu — 9, lasīšanu 4, apmeklē kino 14, ar mūziku 6, mākslu 2, rokdarbiem 2, filateliku 1, un ekskursijām 4. 3 jaunieši atbildējuši, ka brīva laika nav, jo pēc skolas brīvajā laikā strādā un 6 uz šo jautājumu nav nemaz atbildējuši. Ar dzeršanu „nodarbojas" 1. ar „sieviešiem" 1. ar sieviešu sadzīvi un izpriecām 4 un ar laika nosīšanu 1. Jāpiezīmē, ka pēdējie bez šīm „izpriecām" nav minējuši neko citu.

Jauniešu priekšlikumi:

Organizēt jauniešu kopu ar dažādām nozarēm jauniešiem no 15 — 24 gadiem un nevis no 20—30 gadiem.

Dibināt sporta kopu, kas nebūtu paklauta vecai paaudzei.

Sadarboties ar kādu ASV jaunatnes organizāciju, kā piem.: YMCA.

Organizēt drāmatisku kopu, pašizglītības kopu un pirmās palīdzības kursus.

Atdalīties no XLB un izveidot jaunatnes pulciņu, kā Amerikas latviešu jaunatnes apvienības nodaļu.

Vecie lai piedalās tikai ar padomu.

Pievienoties latviešu draudzei. Organizēt jaunatnes pulciņu pie S. jaunatnes kopas.

Rūpēties sevišķi par gados jaunāko (13—18 g.) piesaistīšanu latviešu pasākumiem.

Apsveicama doma organizēt jaunatnes kopu.

Portlandes jaunatnes dienās piedalījušies 14 jaunieši no „Siļķu ciema," 1 tās patikušas labi, 7 ļoti labi, 1 „forši" un vienam „ne visai."

Viens piezīmējis, ka uz Portlandes jaunatnes dienām „vecākie gadu gājumi" braukuši tikai iedzeršana un balles dēļ un 80% braukuši tikai „fana" pēc.

Gunārs Āboliņš

DĀLBERGU
GIMENES PIEDERĪGOS
no Jelgavas lūdz atsaukties
TANTE VALIJA.
Austrālijā, 31. The Avenue,
Spotswood/Victoria

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes.
Amatieru filmas attīsta un kopē
Uzņēmumus lūdzu iepriekš pieteikt
HA 3800. 445 Pape Ave

PUĶU VEIKALS
MEKLĒ MĀCEKLI vai
IESTRĀDĀJUŠOS
PĀRDEVĒJU
ar labām angļu valodas zināšanām.
Rakstveida ofertes adresēt šī laikraksta kantorī ar „PUĶU VEIKALS"

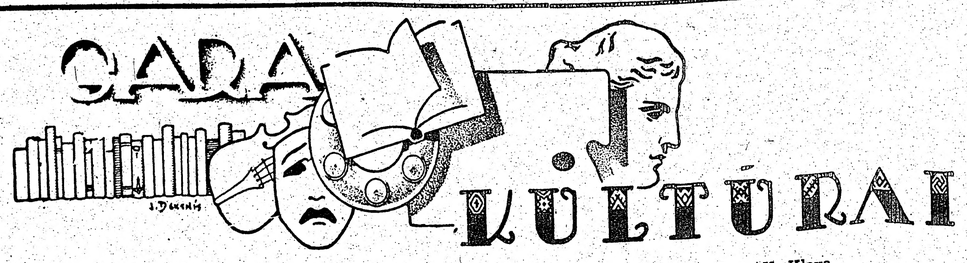

SKAISTS MŪSU SKAŅU MĀKSLAS DOKUMENTS TRIMDĀ

ALAs KULTŪRAS BIROJA LATVIEŠU MŪZIKAS SKAŅU PLATES HERTAS LŪSES UN INGUS NĀRUNA ATSKAŅOJUMĀ

Ar gandarījumu jāatzīmē ALAs Kultūras biroja centieni ar skaņu plašu palīdzību darīt pieejamus plašākai trimdinieku saimei mūsu teicamāko solistu sniegumus latviešu mūzikas laukā. Uz Hertas Lūses iedziedātām skaņu platēm gaidījām jau sen. Latvijas laikā daudz dziesmu tika iedziedājuši mūsu vokālās mākslas teicamākie pārstāvji A. Kaktiņš, A. Priednieks-Kavara, M. Vētra, A. Liberte-Rebāne, V. Stotts u. c., tak trūka liecinājuma nākamībai par tautā tik iemīļotās dziedones Hertas Lūses lielo vokālo māku, suverēno interpretācijas veidu. Tagad šis trūkums novērsts un kaut arī nākdams pavēlu — dziedone nesen kā nosvinēja savus 40. gada darba svētkus — jaunās plates tomēr dos pietiekamu liecinājumu par H. Lūses vienreizējo lomu latviešu solo dziesmu stila attīstībā, uztveres un izpratnes problēmās.

Platēs pārstāvēti 7 autori: J. Vītols, A. Kalniņš, E. Dārziņš, J. Mediņš, J. Kalniņš, L. Garūta, un J. Ķepītis. Kā visaizkustinošāko sniegumu vēlētos visupirms minēt E. Dārziņu „Mātes dziesmiņu" un L. Garūtas „Grūtā brīdī", kurās H. Lūse ieliek reti dzirdētu emociju bagātību un dvēseligu smeldzi, visnotaļ izvairoties no lēta efekta un uzbāzīga sentimentālisma. Ik akcentam, ik niansei ir nozīme un mērķtiecība, vai tas ir cildeni vienkāršā J. Vītola „Ej, saulīte," vai patriotiski — skumīgajās A. Kalniņa „Svešumā klīstot" un „Dzimtenē." Latviešu solo dziesmas dažādie aspekti, vai tas būtu E. Dārziņa, „Teici to stundu" un „Kad būs as'ras izraudātas, J. Mediņa „Gredzentiņš", J. Kalniņa „Vakarzvaigzne" vai arī savā laikā tik populārā J. Ķepīša „Vecmāmuļas ķiršu dārzs," H. Lūses interpretācijā iegūst katrs savu nokrāsu, mūzikālo attaisnojumu, reizē arī pierādot mākslinieces plašo amplitūdu. Pārliecinoša gaume un apgarots priekšnesums ir Hertas Lūses mākslas raksturīgākās iezīmes. Pret tām nobāl sīkumi, kas gadās katras skaņu plates ieskaņojumā, kur nu vēl pašā pirmajā serijā. Daži no mūsu vecākās paaudzes dziedoņiem šķiet lepni uz to, ka vairs nevar padziedāt. Mēs toties esam lepni uz Hertu Lūsi, ka viņa, ārējos apstākļus pārvarot, varējusi tādējādi sniegt tik dziļi aizkustinošu, mūzikāli bagātu priekšnesumu, kas ne vienu vien trimdas ceļa gājēju iepriecinās, liks sajust tuvību ar mūsu tautas gara vērtībām, palīdzēs palikt par latviešiem. Paldies viņai par to!

Šajā pašā skaņu plašu serijā Ingus Nāruns iespēlējis 3 Jāņa Mediņa Miniatūras čellam, tik populāro, melodisko „Āriju," „Preludi" un „Improvizāciju." I. Nāruņa laimīgi apvienots varens tehniķis ar smalku mūziķi. Viņa priekšnesums autoram uzticīgs, tak nejūtam ne rutīnu, nedz arī šablonu. J. Mediņa skaņdarbi arī pateicīgi siltā, saistošā Nāruna čello tona demonstrācijai, kuram mākslinieks vēl pievieno spraigu, kolorīta pilnu priekšnesumu.

Labs pavadonis solistiem pie klavierēm ir Anatolijs Bērzkalns, tomēr šad un tad klavieru pavadījumos ieskanas pa traucējošai, pazemai vibrācijai (sevišķi tas dažās dziesmās rada pareizi nenoskaņota instrumenta iespaidu). Šo un dažus citus sīkus blakus defektus iegravējot, nākamās skaņu plates derētu pārlabot. Tāpat plašu abonentiem līdz ar skaņu platēm vajadzētu arī izsūtīt pielāgotāju (t. s. „adapter"), kas nepieciešams šo plašu atskaņošanai uz parastiem gramafona aparātiem (tirgū maksā tikai 5 centi), protams, gan tādiem, kas pārstādāmi uz dažādo veidu apgriezieniem (33⅓, 45, 78). Visumā šo plašu technikā kvalitāte līdzvērtīga lielo firmu ražojumiem, tas dara godu šo skaņu plašu izdevējiem. Varu silti ieteikt latviešu organizācijām un tautiešiem minētās plates iegādāties: tas ir solis latvietības saglabāšanai svešumā un pelnīts gandarījums mūsu mākslas reprezentāblākiem pārstāvjiem.

Tālivaldis Ķeniņš

V. Kļava

LAIMAS MĀSA

No Nelaimes nepasargā
ne glēvuļa piesardzība,
ne bēguļa kājas,
ne drosuļa piere,
ne burvju vārdi,
ne gudrais padoms.

Vieglo tā panāk ar vēju,
lēnām kājās pinas,
izmāca gudros
un viltīgo piekrāpj.

Laimas noliktais ceļš
iet caur Nelaimes tiesu,
pasaules taisnība dara
tās abas par māsām.

Laime un Nelaime neškiļ mūs,
tik tas, kā mēs Nelaimi nesam.

LATVIEŠU MĀKSLINIEKI PALĪDZ KANADIEŠIEM SAGATAVOT ZIEMASSVĒTKU RAIDĪJUMU TORONTO

CKEY raidītājs pašlaik nobeidzis uzņemt skaņu lentā īpašu Ziemassvētku raidījuma programmu, kuru atskaņos šī gada Ziemassvētkos. Darbība norisinās „kaut kur Eiropā", krievu okupētā apgabalā. Uzvedumā piedalās 12 aktieri, koris un orķestris. Tā kā raidījuma darbība notiek Eiropā, režisors tā izpildīšanā nolēmis pieaicināt arī dažus aktierus — eiropiešus, kam uzticēt lomas, kuŗās angļu valodas raidījumā būtu izjūtams zināms eiropiešu akcents. Izvēte kritusi uz trīs Toronto latviešu aktieriem, kas pieaicināti uzvedumā ierunāt savas lomas. Pēc pārbaudes pie raidījuma uzņemšanas saistīti trīs aktieri: Voldemārs Pukats no TLB Drāmatiskā ansambļa, Edgars Ābele no DV teātŗa un Juris Dzeguze no Toronto latviešu Nacionālā teātŗa. Pēc 5 stundu rūpīga darba, CKEY raidītāja studijā ieskaņota raidījuma skaņu lenta, kuŗas atskaņojums radiofonā ilgs pusstundu. Lomām mainoties aktieriem pirmajiem bija izdevība dzirdēt jauno raidījumu un savu līdzspēlētāju balsis. Raidījumā minēts arī Rīgas vārds, sakarā ar darbību Rīgas ostā. Iespējams, ka latviešu aktierus raidītājs saistīs arī turpmāk līdzīgu uzvedumu ieskaņošanai ar to pašu atalgojumu kā kanadiešu mākslinieki. Latviešu radio klausītājiem tādā kārtā Ziemassvētkos būs izdevība dzirdēt arī pašu tautiešu līdzspēlēto raidījumu par mums tuvu un interesantu aktuālu tematu.

DV Toronto nod. Vanadžu kopas rīkotā teātŗa izrāde — Līnis murdā, kuŗā piedalījās tikai „amatieŗi", bija pulcinājusi ap 200 skatītāju, kas visumā izteicās, ka šī izrāde nemaz neesot bijusi sliktāka par daža laba provinces ansambļa „viesizrādi". Pēc izrādes sākās balle, kas ritēja parastā sirsnībā, dodot Vanadžu kopai ap 130 dol. atlikumu Ziemassvētku aprūpei. Uzņēmumā pirmā rindā no kr.: Z. Grekere, M. Gruzīte, rež. O. Zviedrs, I. Vīksna. Otrā rindā: apgaismotājs A. Strucis, T. Muzikants, I. Spēte un V. Deičs H. Kliģera foto

NĀCIET KLAUSĪTIES JAUNĀS LATVIEŠU SKAŅU PLATES HERTAS LŪSES UN INGUS NĀRUNA ATSKAŅOJUMĀ!

Svētdien, 21. novembrī, plkst. 5,30 p. p., Sv. Andreja bazīncas mazajā zālē komponists T. Ķeniņš demonstrēs un komentēs Hertas Lūses un Ingus Nāruna jaunās skaņu plates.

Ieeja brīva.

LATVIEŠU TRIMDAS DESMIT GADI

Dr. phil. H. Tichovska redakcijā. Astras apgāds Toronto

Nebūtu pareizi, ja ko labu, vērtīgu un noderīgu saskatījuši, par to tikai paši priecātos. Mums tas jāpasaka arī tālāk, lai arī citu uzmanība pievērstos šīm vērtībām. Šī atziņa skubināja mani ņemt rokās spalvu, jo šinīs dienās neviļus nostājos pie jauna vērtību avota. Šis avots — Dr. phil. H. Tichovska redakcijā iznākusī grāmata „Latviešu trimdas desmit gadi."

Prieks ir šo grāmatu turēt rokās, un tā būtu nepieciešama katra sabiedriska darbinieka un katras ģimenes grāmatu plauktā. Šo rindiņu nolūks nav dot šīs grāmatas atsevišķo rakstu vērtējumu, bet vienīgi aizrādīt: nepaejiet garām, iegādājieties, jo būs daudzi gadījumi, kad gribēsies un vajadzēs tajā ieskatīties.

Kas ir šī grāmata? Spogulis, labs draugs, vērtīgu ziņu krātuve. Jau desmit gadi aiztecējuši kopš kaŗu vētras izmeta mūs no dzimtenes. Pa šiem gadiem ir tik daudz pārdzīvots, tik daudzas zemes izstaigātas, draugi un ģimenes locekļi pazaudēti, bet ir arī daudz strādāts, celti daudz nākotnes sapņu tilti, un visā smeldzē, sāpēs, sapņos un cerībās, radītas arī ievērojamas mākslas un kultūras vērtības. Bet visu to mēs esam skatījuši tikai atsevišķos fragmentos, vai arī šie notikumi ir pavizējuši mums acu priekšā dienas presē. Šī grāmata nu ir it kā spektrs, kas savelk vienkopus visu šo desmit gadu dzīvi un darbu. Tā ir šo desmit gadu dzīves spogulis. Šinī spogulī saskatīsim dzimtenes atstāšanu, nometņu seju, UNRRAs un IRO darbu, mūsu varoņu — leģionāru krusta ceļu, tad izkaisīšanos pa trejdeviņām zemēm. Par visu to stāsta 15 autori plašajā nodaļījumā „Latviešu tautas kopas desmit gadi svešumā." Mums ir daudzas organizācijas, bet mums nav bijis pārskata par katras centieniem, darbiem un veikumiem. Tāpēc ir radušies pārpratumi, spriedelēšana un pārmetumi, — nekā tās nedara, tikai „plēšas." Bet šai grāmatā ir īpaša nodaļa, vajaga to tikai atšķirt, palasīt, un būs jāatzīst: tās tomēr strādā, strādā sirds degsme, un lasītājam varbūt radīsies cieņa pret veikto un pašlaik veicamo darbu.

Trīs māsas vienmēr ir nomodā par tautu: zinātne, māksla un literātūra. Arī šajā grāmatā trijos nodaļījumos runā 11 autori, tiem ir pazīstami vārdi, un ieklausoties viņos, sirds iepukstas lepnumā, jo acu priekšā paveras 10 gadu darbu kopaina. Redzam, ka visu laiku ir ritējis intensīvs darbs, un veikumu klāstā ir visai vērtīgi sniegumi. Tādi ir valodniecībā, folklorā, arī citās zinātņu nozarēs. Daudz veikuši mākslinieki — gleznotāji, skulptori, grafiķi, daiļamatnieki, mūziķi. Prieks pārlaist skatus mūsu dzejnieku un rakstnieku darbu klāstiem: acu priekšā pavīd visi tie veldzes avoti, kas radušies trimdas ceļu tukšnešainajos laukos. Nu lasot zinām, kur kādu avotu meklēt un kur atrast pašlaik visvajadzīgāko. Ja kādreiz jāstāsta citiem, varbūt svešiniekiem, par mūsu gara apcirkņiem, kad jāraksta vai jāreferē, nebūs vairs jātaustās kā pa tumsu, varēsim paņemt no grāmatu plaukta šo grāmatu, pastudēt attiecīgās nodaļas, un jutīsimies droši un uz stingriem pamatiem. Šajā ziņā tās vērtība neatsverama.

Pašā nodaļā skicēti triju mūsu baznīcu, — luterāņu, katoļu un pareizticīgo, desmit gadu likteņi: zaudējumi, ciešanu ceļi, darbs nometnēs, pārorganizēšanās jaunajās zemēs, pašreizējie un nākotnes uzdevumi. Dr. P. Starcs skicē pareizticības ceļus, māc. N. Trepša dod diezgan izsmeļošas ziņas par katoļu baznīcu un tās darbu dažādās zemēs. Par luterāņu baznīcu saistoši raksta prof. K. Kundziņš, skarot visai nopietnas problēmas. Viņa tēlojums liek nojaust dažas sāpīgas parādības un pat krizi luterānismā — tā sadalīšanos nogrupējumos, vilšanos, kas dziļi skar visu tautas dzīvi, proti, — luterāņu baznīcas darbinieku sašķelšanu šejienes baznīcu un sinožu ietekmē. — Īpaša nodaļa „Darbs Latvijas brīvībai" rāda, ka nesnauž arī tie, kas likti sardzē par tautas un valsts nākotni, diplomāti un politiķi, ap kuŗiem pulcējas daudzi citi sabiedriski darbinieki.

Vēl reiz aizrādīsim, ka šo rindiņu nolūks nav vērtēt šo 36 autoru darbus, kas ietver 368 lpp. glītā izdevumā, kas ir apgāda „Astras" un mākslinieka Ed. Dzeņa nopelns, bet tikai pateikt: ir radusies ļoti vērtīga, vajadzīga un noderīga grāmata: Tā noderēs katrā ģimenē, kur aug jaunas atvases, noderēs tā katras nozares darbiniekiem, dos pārskatu par veikumiem dažādos sadzīves laukos, un būs vērtīga rokas grāmata ilgus gadus. Redaktors Dr. phil. H. Tichovskis ir paveicis vērtīgu darbu. Un kādu mērķi viņš turējis acu priekšā, to skaidri izsaka dzejnieka vārdi, kas likti grāmatai par motto: „Skats ilgās tiecas uz dzimtenes pusi, visa mana dvēsele iztvīkusi."

A. Skrodelis

Vakars ar Liliju Štengeli

Pēc Lilijas Štengeles latvju lirikas vakara intīmā pulciņā pie tējas glāzes mācītājs A. Čops teica iezīmīgus vārdus par šo sarīkojumu, kas labi varētu raksturot ikdienas un svētku dzīvi ne tikai Toronto, bet laikam gan visos plašajos kontinentos un miestos, kur vien mīt latvieši. Viņš pateicās māksliniecei visvairāk par vienu — par to, ka viņa mūs uz brīdi izrāvusi no „Malienas", kur aizvien vairāk ieslīd garīgās dzīves strāvojumi, jo trimdas pieticībā un grūtībās sākam aprast un piedot pusdarītu darbu, pusslavējamu sniegumu, pusatdotu dvēseli. Kā pretstats šai „Malienai" bijis Lilijas Štengeles vakars, kas parādījis latviešu klausītāju saimei, īpaši jaunatnei, ko īsti spēj dot un ko var prasīt no liela, plaša vēriena mākslinieka, kas savā darbā nesamierinās ar kompromisu. Un tādu mākslinieku mums ir atlicis maz — loti, loti maz. Bet jaunie aug lēnām.

Ar Lilijas Štengeles vārdu nedalāmi saistās priekšstati par mūsu drāmatiskās mākslas spožākajiem sniegumiem neatkarīgās Latvijas laikā, priekšstati par Nacionālā teātŗa izpārdotu namu, aplausu piešalktiem latvju lirikas vakariem Vācijā nometņu laikā, un pāri visam — priekšstats par neatvairāmi šarmantu, lielu personību. Un klausītāji nebija vīlušies — L. Štengele pirmajā „viesizrādē" Toronto atkal no jauna iekaroja to nedalīto klausītāju jūsmu ūīr sirsnību, kas mākslinieci pavadījusi visās viņas skatuves gaitās.

Runājot par Lilijas Štengeles priekšnesumu veidu, jākonstatē, ka tas ir tik īpatns, tik vienreizēji „štengelisks", ka tas var gan patikt vai nepatikt, to var pieņemt vai nepieņemt, bet paiet tam garām — nevar nekad. Un tā jau ir lielas mākslas pazīme. Savā priekšnesumā katru dzejas darbu L. Štengele pārrada pilnīgi no jauna savā personiskajā uztverē, upurējot dzejas ārējo formu, ritmu un iekšējo skanīgumu dzejā izteiktā pārdzīvojuma un izjūtu pārnešanai klausītāju apziņas, vistiešākai uztverei, katru dzeju tādējādi pārvēršot tīri jūtekliski tvertā skatuviskā prozas darbā, kur dzejas ritmu aizstāj pārdzīvojuma diktētās pauzes, skandēšanas mūzikālitāti — mākslinieciskā izteiksme un balss maigās modulācijas ar šarmanto, skatuvisko tēlojumu.

Ir grūti pateikt, kā pareizāk interpretēt dzeju — vai šādi, to atsedzot kailu un, to savā pārdzīvojumā pārkausētu, vistiešāk atklājot klausītājiem, vai arī sniedzot to distancētā skandējumā un atļaujot iedarboties tai vairāk formāli un ārēji. Neapšaubāmi, tā ir problēma, par kuru var strīdēties, bet, runājot par Liliju Štengeli, atliek tikai apliecināt, ka viņa ar savu interpretācijas veidu pārliecina un aizrauj, kaut arī dažreiz varbūt — pārsteidz, jo atklāj kādu gluži citu pasauli, nekā to uztvēris lasītājs, klusībā pāršķirstot kāda autora dzeju grāmatu. Tā gluži jauna aspektā Štengele rādīja Raini, īpatnējs šķita Skalbe (kalēja līgava — pelnrušķīte — bija šarmanta un draiska), V. Strēlertes Sapnis kļuva par reālu pārdzīvojumu, bet Leonīds Breikšs, Z. Lazda un Fr. Bārda ieguva tik krāšņu un iejūtīgu pārdzīvojuma iekrāsojumu ik rindā, ka tās iemirdzējās neredzēti jaunā gaismā. Tāpat ļoti interesants un krāsains izskanēja V. Tomas saturā bagātais dzejojums Kara vīra gaidītāja, ko L. Štengele pārvērta izteiksmīgā skatuves darbā.

Ziedu klēpji, aplausi, lūgumi pēc piedevām un pārpildītā zāle bija skaidrs liecinājums tam, ka Lilijas Štengeles vārds un personība spēj izraut no sīkumainās ikdienas arī pavisam prozaiskus trimdas latviešus, kam bez mākslinieces šarmantās klātienes nez vai citādi kādreiz atliktos laiks pašķirstīt dzejas grāmatas. Par šiem atklāsmes brīžiem viņai lai visu mūsu paldies.

Klavieru starpspēles vakara noskaņai piekļāvīgi un iejūtīgi veica pianiste V. Leinvēbere - Langenfelde. I. V.

Krāšņus ziedus L. Štengelei pasniedza vismazākā klausītāja. J. Kreiļa uzņ.

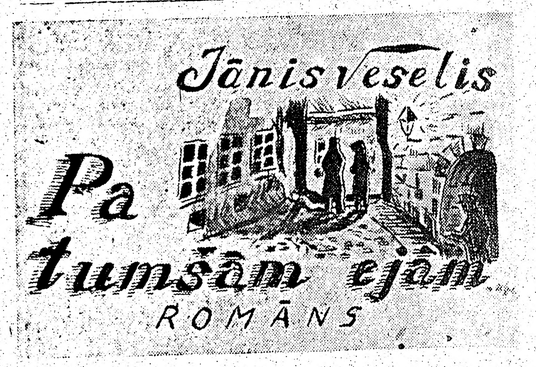

MĒĢINA DZĪVOT

(7. turpinājums).

Meitenes jutās kā nopietnas sazvērnieces. Pat Rūsaņu Zelma, sarkanā pioniere, nemeklēja Naidas draudzību. Viņa tikai pievilka šīs meitenes savādais liktenis, arī tas, ka viņas abas bija cēlušās no ļotiem strādniekiem. Klasē mācījās skaista, melnīgsnēja puskrieviete Larisa Ļebeģeva, kas tomēr runāja pilnīgi skaidru latviešu valodu, turējās tikai ar latviešiem. Pareizticīga būdama, viņa bieži, ienākdama klasē, paklanījās pret Staļina bildi, ar plaštu zobgalīgas bijāšanas pilnu kustību pārkrustījās. Meitenes vīpsnāja.

„Kāpēc tu tā dari?"

„Vai tad tā nav jaunā svētbilde?" Larisa vientiesīgi atvaicāja. „Mums vienmēr pie sienas stāvēja svētbilde, zem kuŗas dega lampada. Tētis mācīja, ka pret to jākrustās."

Naida brīdināja Zelmu. „Pasaki viņai, lai tā nedara. Var klāties slikti." Zelma gan aizrādīja Larisai, kas tomēr šad tad atkārtoja savu triku, sevišķi, kad Naida nebija klāt. Drīz īsā kursa mācībā Urbucēns stāvēja katedrā visai bargs. Veselu brīdi viņš norunāja par reliģiskiem māņiem, par šo opiju tautai, par to, ka boļševiki māņticību neatzīst, taisni otrādi — to vajā, apkaro. Krustīšanās esot neglīta aizgājušu laiku paraža, svētbildes — vecas grabažas, kas jāmet mēslu kastē.

„Vai tā arī?" kāda balss diezgan skaļi, bet it kā caur vēderu nosauca solā. Urbucēns paskatījās nikni, taču nevarēja vainīgo atrast, turpināja pamācību, kā jāgodina mīļotais Staļins, kā jāpilda viņa rīkojumi. Meitenes sēdēja rāmas, paklausīgas, nopietnas, tomēr iekšējas pretestības pilnas. Padaužām šāvās nebēdnīgas domas galvā: kā tad lai godina vadoni visaugstāk, ja to nepielūdz, ja tam neparāda tādu pašu cieņu kā tēlam? Urbucēns tā bija aizrāvies savā reliģisku māņu, svētbilžu, krustīšanās apkarošanā, ka pēdīgi pats apķērās, vai tikai nav aizgājis par tālu, vai tikai viņa runu nevar iztulkot tā, ka viņš pilnīgi liedz godināt Staļina bildi. Tāds meiteņu domu pagrieziens varētu kļūt visai bīstams viņam pašam. Tāpēc viņš nobeidza savu dedzīgo runu ar gandrīz bībelisku teicienu:

„Jums būs biedra Staļina bildi cienā, godā turēt, bet ne pret to glumiķelno krustīties."

3.

Tālāk visi skolēni dzīvoja pēc saviem iekšējiem likumiem, mācījās, trokšņoja, sasirga ar mīlestību, atkal atžirga. Tā kā pagaidām vēl bija laba tiesa veco skolotāju, tad mācīšanās paņēmieni pārāk nepārgrozījās. Neitrālos priekšmetus — kā matēmatiku, dabas zinības — piesavinājās vecajā rāmajā garā. Pat īso kursu mācījās kā kādu vienaldzīgu uzdevumu — iekala faktus, atbildēja spīdoši, bet tā saturs bija tikpat tāls, nesvarīgs kā vēstures stāsts par senās Bābeles ķēniņu Sargonu I vai krievu kņaza Vladimira Svētā kristīšanos.

Zelma ar Naidu bija savā klasē pioniores, bet biedrenes vairs nejuta neuzticību pret Zelmu, vienīgi no Naidas vairījās, jo tā bija ienākusi kā svešiniece viņu vidū. Zelma sāka pārvērtēt visu to, kas viņai bija jādara sarkanajā stūrītī, kur pie sienas karājās „svētbildes" — Ļeņins, Staļins, Markss, Vorošilovs. Tie bija, acīmredzot, ļoti cienījami veci vīri tāpēc, ka viņi te bija rūpīgi uzkārti uz spilgti sarkanas drēbes. Marksa kuplā sirmā bārda iedvesa cienību, Ļeņins izskatījās pēc veikla apsviedīga tirgoņa, bet Staļins ar savām slavenajām ūsām — pēc trekna runča, kas, nupat apēdis putniņu, saldi aplaizās.

Sarkanā stūrīša pārzinēm pēc noteikumiem vajadzēja darboties komūnistiskā garā, rīkot īsus starpbrīžu priekšlasījumus, stāstīt par vadoņiem, lasīt priekšā īso kursu vai citu lielinieku sacerējumu, sastādīt sienas avīzi, kas bija īpašs komūnistu kūdīšanas, savu skolotāju, skolas biedru nomelnošanas ir apsūdzēšanas veids. Naida nosēdēja stūrītī gandrīz visus starpbrīžus, bāla, neizskatīga, sirdzēja, viena. Reizēm pie viņas iešalca skolēnu bars. Viņi savieba sejas nopietnībā, tad atkal pazuda. Zelma daudzījās apkārt, šaubu, nemiera pilna. Viņai nepatika vairs puiši, deju vakari, lakstīšanās. Viņa bez skaudības noskatījās, kā Ieva vai Velta staigāja ar glīto Pēteri Vildavu, mezdamas zaļganus skatus viena uz otru, kā Laila Jodele jaucās starp zēniem, svaidīdama garās, tumšās pīnes. Zelmai nepatika komjaunatnes būšana, kuŗā viņa bija neapdomīgi iestājusies, bet viņa nezināja, kā no tās tikt vaļā, kam padomu prasīt. Reizēm viņa sātika sava nama kāpnēs, uz skolu iedama vai no tās nākdama, savu pirmo skolotāju, kas tikai, pavaicājis, kā viņai klājas, noskatījās uz viņu skumji, pagāja garām. Viņš bija brīvās valsts cilvēks, kam tagad gluži nekas vairs nebija sakāms. Ģimenē arī vairs Zelma neatrada atbalstu. Tēvs pārnāca no fabrikas, drūms, noguris, mazrunīgs, nomazgājās, paēda, gāja uz kādu sapulci, vai tūliņ likās gulēt. Māte sūdzējās par pārtikas raizēm, mazo peļņu, lieliem izdevumiem. Māsa Klitija bija iecelta par nacionālizēto namu rajona pārvaldnieci, rakstīja īres kvītis, kas viņai neveicas: Zelmai bija jāpalīdz.

Pie Klitijas nāca īrnieki ar sūdzībām par saplīsušām ūdensvada caurulēm, tekošiem jumtiem, samaitātām krāsnīm, centrālapkurēm. Viņa tik plātīja rokas, neko nezināja, centrālajā namu pārvaldē nebija dabūjams nekas no tā, ko pieprasīja nepaciētīgie īrnieki. Drošāku valodu runāja strādnieki, kamēr izglītotie labāk panesa neērtības, nebūšanas nekā gāja sūdzēties. Tos vieglāk varēja iebiedēt, sak', ko gan jūs iedomājaties, nav vairs buržuju laiki. Taču rūpju bija diezgan. Klitija teica, ka atmetīšot šo pārvaldnieces amatu ir godu, iešot atpakaļ par tramvaja kasieri.

Zelma redzēja, ka Klitija vakaros aizklīda projām uz piespiestajām sapulcēm, palika ilgi, dažreiz cauru nakti. Ģimene reti visa varēja sanākt kopā. Pat mazais brālis daudzījās apkārt. Zelmai bija vajadzīgs kāds prātīgs padomdevējs, jo viņa pati vairs netika galā ar uzbrūkošajiem jautājumiem.

No skolas nākdama, šauro grāmatu saini rokās mētādama, viņa kādu vakaru uzmeklēja Ķipuku, bļāvēju, ko nebija satikusi kopš jaunās, visiem latviešiem drausmīgās krievu iebrukuma dienas.

4.

Tā bija noplukusi, zema, kādreiz brūna koka māja, kam tagad krāsa lobījās nost, atsedzot ietrunējušas sklandas. Zelma ielīda apaļiem akmeņiem bruģētā pagalmā, senu dienu apsētē, jo gar malu vēl stāvēja gubenīši ar steliņiem, kuŗos bija gruģinājuši iebraukušo zemnieku zirgi, lēni čapstinādami auzas, dābolu, sienu. Sen aizgājušos laikos pagalmā ienācēju sveica priecīga zirgu iezviegšanās, no pārsietiem vezumiem rēgojās kautu cūku kājas, drēģos bija redzami putnu vai sviesta spaiņu kūkumi. Sen vairs zemes bagātība neplūda pa lielceļiem uz Rīgu, tagad tā neplūda nemaz. Visu aprija iebrucēju nesātīgās mutes. Kā visas pamestas vietas, apsēte elpoja grūtsirdību, vientulību, skumjas. Aizķēries siena kušķis padurvē, aizmirsts sakaltis dābola stiebrs pie slitas sēri atgādināja seno kņadu, pilnestību.

(Turpinājums sekos).

MĀSAS GŪTBERGAS KONCERTĒS TORONTO

Pianistes māsas Gūtbergas, kas 8. janvārī koncertēs Toronto Itona auditorijā, cītīgi iestudē jauno programmu. Jānis Mediņš abām māsām pianistēm veltījis Rapsodiju divām klavierēm, kas ir pirmais šāda veida darbs latviešu mūzikas literātūrā. Gūtbergas par jauno kompoziciju ļoti sajūsminātas un atskaņos to pirmo reizi Toronto koncertā.

Bruno Purins

REAL ESTATE BROKER

Active Member of Toronto Real Estate Board

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVĀJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RĪCĪBĀ

FARMAS: ORANGEVILLĒ, SHELLBOURNĀ UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

AIZDEVUMU SAGĀDE LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

PĀRSTĀVJI FARMU LIETĀS

VALTERS GOBA. Tel. 94J13 Dundalk

NICK. BORISS, R.R.3. Waldemar, Ont.

GALVENAIS BIROJS **OL 7561**

1318 BLOOR St. W. Toronto. Birojs atvērts no pl. 10-10

Pārbaudiet mūsu pārdodamo namu sarakstu

BLOOR — DUFFERIN, iemaksa $1.000 6 istabu mājai, pilna cena $7.800.

QUEENSWAY — PARK LAWN RD. 4 istabas + saules istaba (bungalovs) ar izbūvētu pagrabu, dubultgarāža. Iemaksa $1000. Pilna cena $6.800.

KEEL — GLENLAKE 8 istabas + saules istaba, atsevišķa ķieģeļu māja, karsta ūdens apkure, garāža. Prasītā cena $19.500.

EGLINTON — MT. PLEASANT 6 istabu — ieskaitot 2 virtuves — atsevišķa ķieģeļu māja, ūdens-eļļas apkure, garāža. Iemaksa $6.000.

Par augšminētiem un daudz citiem īpašumiem zvanīt

E. PUĶĪTIM. OL 7561 vai

R. ŠILDERAM

LIELĀ IZVĒLĒ 1954. GADA

METEOR, MERCURY un LINCOLN

vieglo un vairāk kā 125 jaunu modeļu — katram darbam piemērotu — MERCURY smago automašīnu. Tāpat vairāk kā 100 visu firmu lietotu mašīnu izvēle

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO

Pārstāvis P. BERNĀTS

Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470

O.E.CARSON

Ltd., Realtor

O. INDZERS, 1318 Danforth Ave, RI 7541

K. KAMPE, 1245 St. Clair Ave, OL 3516

A. KAMPE, 490 College St., WA 4-7121

Sagādājam aizdevumus un sniedzam informāciju par nekustamiem īpašumiem.

PIEPRASIET KONSERVĒTUS

ŽĀVĒTOS ZUŠUS

un

ZUŠU GALERTU

Pasūtinājumus lūdz adresēt

A. ROSE

10 WIDMER ST., TORONTO

Tel. EM 8-7000

Lielākais literārais trimdas izdevums

R. BLAUMAŅA — KOPOTI RAKSTI

Cena 1. grupa 5 sēj., 1520 lpp. $18; 2. gr. 6 sēj. 1600 lpp. $21.00

Pasūtinot apgādā šo lielo izdevumu, kas ir visas latviešu literatūras pamats, to var iegādāties uz nomaksu

Iznākušas jaunas, vērtīgas latvju grāmatas

A. Niedras romāns PIE AZANDAS UPES, ies. $3.50
A. Vesterlinda biograf. rom. MOCARTS, ies. $3.40
E. Andersones illustr. st. bērniem VASARA $1.20

Ziemassvētku kartes — par puscenu

1. kast. 26 krt. $1.65; 2. kast. 19 krt. $1.75;
3. kast. 20 lux $2.00; 3. kast. 20 l. pap. $1.25

Mūsu jaunās grāmatas un kartes pieprasāmas visās grāmatnīcās. Krājumā visu apgādu grāmatas. Piepr. cenrāžus.

Mūsu turpmākās grāmatas būs:

Aidas Niedras romāns — MAIJA PURENE, II daļa
Andr. Niedras vēst. rom. —KAD MĒNESS DILST
DULLAIS DAUKA, ar N. Strunkes krās. illustrācijām

Dāviniet mūsu draugiem un labvēļiem lielāko no visiem izdevumiem par Latviju

CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA

Ar šo darbu latvieši ieguvuši atzinību un cieņu

LATVJU GRĀMATA

P. O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

Iris PUĶU VEIKALS

508 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Pēdējais mēnesis Holandes puķu sīpolu izpārdošanai.

Tulpes, hiacintes, krokusi, dzeltenās narcises. Līdzīpašniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats.

UZ PASŪTINĀJUMU PAGATAVOJU KUNGU UN DĀMU APĢĒRBUS

V. KUČĀNS

387 Milverton Blvd. Tel. GE 6813, Toronto

Lielā izvēlē jaunākās un labākās angļu drānas, rudenim un ziemai. Rūpīgi pielaikoju, glīti nostrādāju, lietoju astru drēbi, kamieļvilnas audeklus, satīna oderes un labākos pārējos piederumus.

Ātrs pasūtinājuma izpildījums

Zemas cenas

Katru dienu no pl. 9-21, setd. no pl. 9-16

ATLAIDI 20% skolēniem un studējošiem, pērkot rakstāmmašīnas, piedāvā

Aleksandrs Kānbergs

596 Sherbourne St., Toronto

Tel. WA 1-7149

ANNA GARNEY,

bijusī Elizabetes Jirgensons modes salona meistare Rīgā,

atjauno pasūtinājumu pieņemšanu

DĀMU TĒRPIEM

928 Bloor St. W., Toronto

(pie Concord Ave)

Lūdz zvanīt no plkst. 6.30 vak.

Tel. OL 7066

MATINEE HATS

DĀMU CEPURU VEIKALS

850 Bloor St. W. (pie Ossington Ave), tel. LO 7076

Toronto

Krājumā: velūra, filca un kokteiļa cepures

Pagatavo arī no pienestā materiāla un pārveido lietotas cepures. Gatavojam kažokiem piemērotas cepures un uzročus

MARTA ŠVERNS

Radio un televīzijas technikis A. EGLĪTIS

pieņem labošanā visāda veida radio un televizijas aparātus. Pārbūvē Eiropas aparātus. Garantēts darbs.

62 LANGLEY Ave Toronto. Tel. RI 6477

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)

no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1681

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

20% LĒTĀK 20% LĒTĀK

S & G RIEPAS

459 Roncesvalles Ave., Toronto, tel. OL 6602

- 20% atlaide uz jaunām riepām 20%
- Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
- Mēs vulkanizējam un atjaunojam jūsu vecās.

Zemas cenas. Stūres ass regulēšana Garantēts darbs

Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz pl. 8 vak., sestdienās līdz pl. 6 vakarā.

Dr. ANNA LAUKS

86 BLOOR ST., WEST. TORONTO

Physicians & Surgeons Buliding, ieeja no sāniem, istaba 614, no plkst. 6—8 vakaros, sestdienās no plkst. 10—12 priekšpusd. Tel. kabinetā WA 2-8855, mājā LY 6349

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID Ave, WA 1-6703

TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnes universitātes ārsts-chirurgs

Tel. LL 5739

Pieņem 6—9 vak., sestdien no pl. 2—7 vak.

251 CRAWFORD St.

(Dundas stūrī) Toronto

Runā vāciski un krieviski

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadina stūrī.

Zvanīt EM 8-9038, Toronto (168)

Dr. med.

K. ŽYMANTIENE

Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave) Pieņem katru dienu no 1—4 un 6—8 un pēc vienošanās. OL 6851

Runā latviski un vāciski

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un Spadina ielu stūrī

Tel. birojā — WA 2-4989

WA 1-9424

RUTA TĪRĪTAVA

PAGATAVO KUNGU UZVALKUS

Pieņem šūt, labot, kā arī tīrīt dāmu kleitas.

366 King St. W., Toronto

Tel. EM 6-2740

AUSTRAS ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

Dr. Alexander Szalmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W.

Toronto

Runas stundas no 2—7 pp vai pēc iepriekšēju vorunu pa tel.

WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.

202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus. Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

SPECIĀLISTS IEKŠĶIGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)

3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal

Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

Dr. JĀNIS REKAI

chirurgs un dzemdību palīdzība

Dr. PAULS REKAI

iekšķīgās slimībās un Rentgena uzņēmumi

219 St. Clair Ave. W.

Toronto, Ont.

Iepr. telef. pieteikšanās

WA 9-2395

GERALD H. MARSDEN

Advokāts un notārs

6 Adelaide St. E. Room 809

EM 6-9614

runā vāciski un krieviski

Mr. A. KERSON,

igaunu jurists,

mājās MA 0141, Toronto

(697)

EARL BROWN

ADVOKĀTS-NOTĀRS

AIZDEVUMU UN OBLIGĀCIJU SAGĀDE

221 Victoria St. Toronto

EM 3-5179

Dr. Inese Ziedins

ĀRSTE ZOBU SLIMĪBĀS

218 Greenwood Ave, Toronto, Ont. RI 2922

Pieņem no 1—9 katru dienu, sestdienās no 9—1

ZOBĀRSTE

NINA ČERNAVSKIS, Dr. med. dent. D.D.S.

pieņem pirmdien un trešdien no 2—9 vakarā, otrdien un piektdien no 9—5 vakarā,

660 Broadview Ave, Toronto, tel. RI 4643

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(LIETUVIETIS)

Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu

Runā vācu un slavu valodas Slēgts no 14. — 28. augustam

Kungu un dāmu drēbnieks

A. SILAVS

634 Ontario St., Toronto

Tel. WA 4-8855

Uzvalki un kostīmi, sākot ar $35

DĀMU FRIZIERSALONS

MODEL

VIJA KRĒMANIS

109 Moberly Ave, Toronto

Tel. GR 0464

Danforth—Woodbine, 2. stāvā

Kafija no miežiem ar apzīmējumu „99" sirdī

„Tas ir īsts karalisks dzēriens"

Virsstundu strādnieki, pilsētas iedzīvotāji, bērni un vecie, taupiet savu sirdi un dzeriet kafiju bez kofeīna.

Pieprasiet visos Kanadas veikalos Fabrikas adrese

Royal Beverage Co

734 Yonge St., Toronto

WA 2-8634 — ME 2197

Ziedu sakārtojumi līgavām, ziedu sakārtojumi katram gadījumam.

Plašā izvēlē griezti ziedi, podu puķes greznuma stādi.

Kanadas latviešu dailamatnieku savienības salons.

802 Bathurst ielā pie Bloor, KE 3884

Toronto

LOTUS

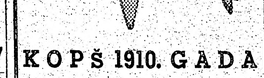

Drēbnieks J. Grīslis

188 Davenport Rd. Toronto

WA 3-5295

Agrāk: Rīgā, Berlīnē Stokholmā

Okeana un lidojumu biļetes pērciet pie

D. DWORKIN & Co

Vienā no vecākajiem ceļojumu birojiem Toronto. Mēs runājam latviski.

525 Dundas St., W.

Tel. EM 4-9338, Toronto

KOPŠ 1910. GADA

Kanadas vīrieši ir pievērsuši uzmanību TIP TOP TAILORS tāpēc, ka tiem ir vajadzība pēc labām un pēc mēra gatavotām drēbēm — tāpēc arī TIP TOP TAILORS jums garantē gandarījumu vai arī jūs saņemsit naudu atpakaļ. Jūsu draugi jums pateiks, ka TIP TOP TAILORS ir pazīstams ar

PLAŠĀKO DRĒBJU IZVĒLI KANADĀ

Tip Top tailors

T32

Tautieši, sagaidiet Ziemassvētkus un Jaungadu paša mājā!

JO AR MŪSU AIZDEVUMU SAGĀDI PAR 3% GADĀ UZ 2 GADIEM TAGAD JUMS IR IESPĒJAMS PAŠIEM IEGĀDĀTIES SAVUS ĪPAŠUMUS

V. PALMA

sniedz pakalpojumus latviešu valodā

MĀJU PIRKŠANAS-PĀRDOŠANAS LIETĀS

RI 3670

G. BATCHELLER, BROKER, 33 FAIRVIEW BLVD.

MŪSU REKLĀMA —

IZDEVĪGS TIRDZNIECISKS DARĪJUMS!

Šinī nedēļā labākais piedāvājums:

DANFORTH — BROADVIEW rajonā Hogart ielā apm. 8 gadi veca 6 istabu moderna krāsaino ķieģeļu atsevišķa māja ar apsildītu garāžu. Ūdens-eļļas apkure, moderna virtuve un vannas istaba. Pilna cena $16.500.

18. NOVEMBRIS HAMILTONĀ

Šogad 18. novembri Hamiltonā atzīmēs visi Hamiltonas latvieši kopīgi. Svinības notiks sestdien, 20. novembrī, pl. 6 vak., Royal Cannought Hoteļa Normandijas zālē

Svinīgo aktu ievadīs ar karogu ienešanu, kur piedalīsies Hamiltonas skauti. Svētku runu teiks V. UPESLĀCIS no Toronto. Ar koŗa dziesmām aktu kuplinās HLB koris diriģenta J. CĪRUĻA vadībā

Ieeja uz aktu pret labprātīgiem ziedojumiem. Pēc akta plkst. 8.00 vakarā turpat HLB un DV Hamiltonas nod. rīko saviesīgu vakaru

ATSEVIŠĶI GALDIŅI ● BUFETE ● LABA DEJU MŪZIKA

Ieeja saviesīgajā vakarā: dāmām $1,25, kungiem $1.75

LATVIEŠU KATOĻU KULTŪRAS CENTRS KANADĀ

svētdien, š. g. 21. novembrī, plkst. 6 vak. Sv. Miķeļa katedrāles zālē, Bond un Shuter ielu stūrī, Toronto, rīko

Latgales rakstu nolieguma atcelšanas 50 gadu atceri

Programmā rakstnieka A. RUPAIŅA referāts. A. ĶIVLENIEKA solo dziesmas E. TIMERMANES-OZOLAS klavieŗu pavadījumā, DŽ. INDZERES Latgales dzejnieku darbu deklamācijas un LKKCK koŗa, agr. V. RUNDĀNA vadībā, baznīcas mūzikas priekšnesumi.

Pēc programmas saviesīga dzīve Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

LKKCK valde lūdz tautiešu plašu līdzdalību

Likteņa līdzgaitniece!

Kanada ir plaša zeme, un mēs esam izkaisīti. Esmu 29 gadi v. Ņopietnā precību nolūkā vēlos sastapties ar nopietni domājošu latvieti — dzīves ceļa līdzgaitnieci jaunajā gadā.

Lūdzu, raksīt tikai nopietni domājošās. Izskats un materiālais stāvoklis nav svarīgs.

Fotografija nepieciešama pie jūsu pirmās vēstules.

Lūdzu raksīt uz adresi:

JĀNIS NIEDRA,
900, 24th Ave, Lachine,
Montreal, P.Q., Canada

✝

Mana ļoti mīļotā sieva, mana mīļā meita, mūsu mīļotā un neaizmirstamā māmiņa, vecmāmiņa, vedekla, vīra māte un brāļa sieva

EMMA ZIEMELIS, dz. JURŠEVICS

Dzimusi 1904. gada 18. jūnijā Jelgavā, šķīrās no mums 1954. gada 11. novembrī. Sēru dievkalpojumā izvadīta no Trīsvienības draudzes baznīcas un kremēta 13. novembrī Montreālā, Kanadā

Gribēju tālajos laukos vēl iet,
Klausīties dziesmu, ko ziedonis dzied,
Satumsa nakts...

Dziļās sērās
Virs, māte, bērni, mazdēls, vīra māte, vīra brālis un vedekla

✝

OTTO BITAINIS

Dzimis: 1874. gada 28. septembrī
Miris: 1954. gada 8. novembrī

— Bet ja kādam smiltīs svešās
Rast Tu mieru lēmis Dievs, —
Lai par to Tavs spožums plešas
Citā saulē ceļotiem.

Dziesma: 832-3

Sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzes
Bēru kase Toronto

IZĪRĒJAMAS 2 istabas ar virtuvi High Park rajonā. Zvanīt pēc pl. 5 vakarā, RO 4651, Toronto. (486a)

IZĪRĒJAMAS 2 istabas ar virtuvi St. Clair — Christie rajonā. Zvanīt LL 9053, Toronto. (531)

ST. CLAIR— BATHURST rajonā izīrējama istaba un virtuve 2. stāvā. Zvanīt LL 7384, Toronto. (538)

IZĪRĒJAMA 3 nemēbelētas istabas Danforth — Jones rajonā. — Zvanīt RI 1544, Toronto. (511)

DANFORTH - BROADVIEW rajonā izīrējamas 2 vai 3 nemēbelētas istabas, uz vēlēšanos garāža. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, RI 1767, Toronto. (539)

HIGH PARK-QUEBECK izīrējama nemēb. ist. 1. stāvā 1 vai 2 personām ar virtuves lietošanu vai ar atsevišķu virtuvi. Zvanīt — JU 3081, Toronto. (541)

IZĪRĒJAMA glīta mēbelēta istaba ar visām ērtībām vienai personai, Bloor — Avenue Rd. rajonā. Zvanīt WA 3-3438, Toronto. (540)

KINGSTON RD. — WOODBINE rajonā lēti izīrējamas 2 mēbelētas istabas un virtuve. GR 1334. Toronto. (536)

IZĪRĒJAMA 1 mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu. Pape — Riverdale, Harbord tramv. piestātne. GE 0756, Toronto. (454)

HIGH PARK rajonā izīrējama 1 istaba ar modernu virtuvi 2. stāvā un 2 daļēji mēbelētas istabas 1. stāvā, 120 Glenlake Ave, Toronto. (522)

GERRARD — GREENWOOD izīrējama mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām. Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā. GL 3949, Toronto. (521)

BROADVIEW — DANFORTH rajonā izīrējama mēbelēta istaba strādājošam vieniniekam vai -cei. Garāžas iespējas. Zvanīt Toronto tel. HA 9398, (524)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vienai personai, 18 Cambridge Ave pie Danforth tilta. Tel. RI 3887 Toronto. (406)

Ar šo paziņojam, ka izsūtām

PĀRTIKAS PACIŅAS

UZ VISĀM PASAULES MALĀM, KĀ ARĪ AIZ DZELZS AIZKARA

Paciņas izsūtām no mūsu noliktavām Dānijā. Izsūtīšanas notiek caur Kopenhāgenu. Šādā veidā jums atkrīt pārsūtīšanas izdevumi un liekā sarakstīšanās. Saņēmēja paraksts tiks piesūtīts jums atpakaļ.

Mūsu pakalpojums garantēts atkarā no uzdotās adreses pareizuma. Mēs pakalpojam vairākus gadus un esam saņēmuši ļoti stostošiem pateicības vēstuļu no dzīvojošiem Kanadā un ASV par palīdzību Eiropā palikušiem radiem un paziņām

Pieprasiet katalogu un informāciju

International Gift Parcel Service

1176 Sherbrooke St. Montreal 2, P. Q., Canada

Tel. PL 4181

Populārākā paciņu pārsūtīšanas firma Kanadā

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRIS

(NJUORKAS ANSAMBLIS)

1954. g. 27. novembrī, pl. 7.30 vakarā uzvedīs Ītona auditorijā Toronto

MĀRTIŅA ZĪVERTA KOMĒDIJU **ČŪSKA** Režisors OSVALDS URŠTEINS. Dekorātors EVALDS DAJEVSKIS

Tēlotāji: MILDA ZILAVA, HELGA GOBZINE, HILDA PRINCE, KĀRLIS LAGZDIŅŠ, KĀRLIS ĢĒRMANIS, OLGERTS PARŅICKIS

Ieejas cenas $2.50, $2.00 un $1.50. Ieejas biļetes pārdošanā Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St., Latvija Amerikā redakcijā, 123 Huron St.

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

1247 ST. CLAIR AVE, W., tel. ME 4655, Toronto

Piedāvā: Mājas — Farmas — Apdrošināšanu — Aizdevumus — Mortgages — Apbūves gabalus

STARKMAN'S - BĒRZIŅŠ REAL ESTATE

ELZA PĒRKONE runājama ik dienas

AMARYLLIS COSMETOLOGICAL INSTITUTE

61 Charles St., West., Toronto, tel. WA 1-9011

Sejas, galvas ādas, matu kopšana. Kalna saule, diatermija, galvanizācija. Ilgviļņi, matu krāsošana. Amaryllis preparāti.

BALTIC GARAGE

445 KING ST. E. Tel. EM 8-8153, Toronto

Motoru, karoserijas labošana un krāsošana, lēts un garantēts darbs

AUTO TRANSPORTS

A. PURJE P. KURRE

WEATHER RITE

pārstāvis A. DZILNA

Piedāvā aluminija priekšlogus un durvis.

Uz pieprasījumu izbrauc līdz 20 jūdžu attālumā no Toronto.

Demonstrē un noceno. Kvalitātes darbs ar garantiju

Informācija latviešu valodā

Tel. OL 2548, Toronto

MONTREĀLĀ

FOTO STUDIJA

OSKARS ASMENIS

1248 Mackay St., Apt. 1

Montreal, P.Q. Pilsētas centrā

Tel. WE 5543

KLAVIERU BŪVĒTĀJS

A. KLAVIŅŠ

skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klaviešu pircējiem

TORONTO, 90 LONDON ST,

Tel. KE 8609

Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.I.B.E.O.

OPTOMETRISTS

336A BLOOR ST. W., TORONTO

(Spadina Rd.) birojā WA 3-3494

Acu pārbaude Recepte

FAIRBENKS-MORSE

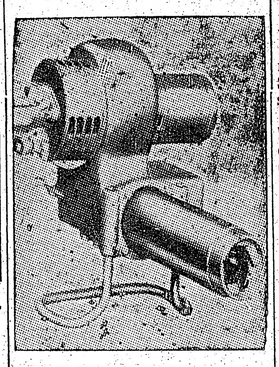

Laboju un iekārtoju pēc izvēles visu firmu eļļas apkures (burner)

sākot ar $320.00 uz nomaksu 6%

Gada garantija.

Tiem, kas vēlētos pasūtināt eļļu $5.00 PRĒMIJA

Iekārtoju un laboju visu veidu ūdens un gaisa apkures vecās un jaunās mājās. Garantēts darbs.

Kanadas inženieŗu atbildība

A. LAGUNS

964 Bathurst St., Toronto

Tel. ME 6583

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

Mirušo pieminas dienā, svētdien, 21 novembrī, pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā dievkalpojums ar sv. vakarēdienu. Dievgaldniekus lūdz pieteikt iepriekš.

Port Vašingtonā minētā dienā, pl. 2 dienā notiks koncertdievkalpojums Mūsu Pestītāja baznīcā. Piedalīsies Ksenija Brante soprāns, un Aleksandrs Okolo - Kulaks, ērģeles.

Mirušo pieminas dienā, 21. novembrī dievkalpojums Fernciiff kapsētas kapellā, Hartsdale, N. Y., māc. A. Ozols. Ērģelnieks Bruno Skulte, soliste Ksenija Brante, soprāns. Sākums pl. 11 dienā.

1. adventā, svētdien, 28. novembrī, pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā dievkalpojums, māc. R. Zariņš; pl. 6 vak. Sv. Toma baznīcā, Bronksā, māc. A. Ozols; pl. 2 Hempstedē, Metodistu baznīcā, māc. D. Grauds.

Detroitā (Mich.). No 25.—28. nov. Kristus draudzē viesosies prāv. A. Skrodelis no Kanadas. Svētdien, 28. nov. sv. Markus bcā (1045 E. Grand Blvd.(pl. 1.30 pp. bērnudievkalpojums (arī vecāki lūgti); plkst. 2 pp. Adventa dievkalp. Pēc dievkalp. referāts un pārrunas. Visās dienās māju apmeklējumi pie draudzes locekļiem. Būs dabūjami arī 1955. gada Baznīcas kalendāri un Bitītes kanlendāri. — Bet sestdienā, 27. nov., DV sanāksmē referāts par pozitīvo un negātīvo sabiedrībā un cilvēkā.

DIEVKALPOJUMI KANADA

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (93 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St. Port Arturā, Ont. tel. 40302.

Svētdien, 28. nov., pl. 6.30, Adventa dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. V. Sēferu (65b Piccadilly Str., London, Ont.).

St. Katarīnēs, 20. novembrī, pl. 5,30 p. p. Kristus baznīcā 18. novembra dievkalpojums.

Velandā, 21. novembrī, plkst. 12,30 p. p. Ungāru baznīcā 18. novembra dievkalpojums.

Londonā, 28. novembrī, plkst. 4 p. p. Adventa dievkalpojums ar dievgaldu Trīsvienības baznīcā.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th Street, Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Avenue South, svētdien, Mirušo pieminas dienā, 21. novembrī, pl. 4 p. p., dievkalpojums ar dievgaldu.

Trešdien, 24. novembrī, plkst. 6,30 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme — 132 East Avenue South.

Piektdien, 26. novembrī, plkst. 7 vakarā draudzes bībeles stunda — 20 Carrick Street.

Sestdien, 27. novembrī, plkst. 7 vakarā draudzes dāmu komitejas sanāksme mācītāja mājā.

Māc. A. Cops (116 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA-3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563.)

Svētdien, 21. novembrī, pl. 4 pp. Mirušo pieminas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Svētdien, 28. novembrī, pl. 11 Adventa dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis (50 Dawson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

21. novembrī — Mirušo pieminas dienā — plkst. 4 pp. dievkalpojums ar dievgaldu sv. Trīsvienības baznīcā. Dievgaldnieki tiek lūgti iepriekš pieteikties.

Tūlīt pēc dievkalpojuma Bēru kases dalībnieku pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

28. novembrī — 1. Adventā — dievkalpojums pl. 5 p. p.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C., Vankuverā.

Dievkalpojumi Kitsilano luterāņu baznīcā, 12. avenijas un Stephens ielas krustojumā, pl. 3 p. p.

21. novembrī mirušo pieminas dienas dievkalpojums ar sv. dievgaldu.

28. novembrī Adventa dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave Red Deer, Alberta. Tel. 2918. 218 Selkirk Ave Winnipeg, Man.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel.: OS 3-3284.

Kirklandlelkā, svētdien, 21. novembrī, plkst. 8,45 ev. - lut. baznīcā, 18. novembra dievkalpojums. Bērniem mācības sestdien, plkst. 14.

Virdžinijtaunā, svētdien, 21. novembrī, plkst. 14, Anglikāņu bazn., 18. novembra dievkalpojums. Bērniem mācības plkst. 12.

Norandā, svētdien, 21. novembrī, plkst. 17, United baznīcā, 18. novembra dievkalpojums.

Norsbejā (North Bay), svētdien, 28. novembrī, plkst. 17 ev. - lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc. H. Kušiis (4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī:

28. novembrī, plkst. 1,30 p. p. Mirušo pieminas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Bērnu dievkalpojumi — 14. un 28. novembrī, plkst. 12,30 p. p. Dziesmu lapiņas.

Otavā, Sv. Pāvila ev. - lut. baznīca, 210 Wilbrod St.

Mācītājs Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā (87 Jackson St. W.; tel. JA 8-2259).

Mirušo pieminas dienā, 21. novembrī dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 5.30 vakarā.

Kičenerā dievkalpojums Mateja baznīcā Mirušo pieminas dienā plkst. 11 no rīta.

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

Zvanīt OL 1403, Toronto

FAIRBENKS-MORSE

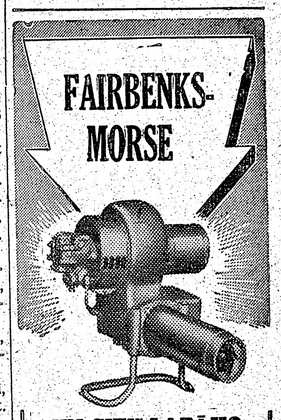

UN CITU LABĀKO FIRMU EĻĻAS APKURES

Par jūsu apkures problēmu

sniedzam paskaidrojumus latviešu valodā. Labojam un iekārtojam visu veidu ūdens, gaisa un tvaika apsildīšanas sistēmas, kā jaunbūvēs, tā arī vecajās mājās

GARNEY & Co

15 BARTON AVE

Toronto, ME 2554

KAS NOTIEK KANADĀ?

● Sestdien, 13. novembrī Toronto apakšzemes dzelzceļa Bloor St. piestātnē Eola Helena Kartere no perona nokritusi uz sliežu ceļa, kur to sabraucis vilciens. Šis ir pirmais nelaimes gadījums Toronto „pazemē", kas beidzies ar nāvi.

● Iespējams, ka drīzumā uzsāks streiku 5200 General Electric Co Toronto un Peterboro strādājošie, pieprasot algu paaugstināšanu.

● Tā kā samērā lielo lietuviešu salmi Toronto nespēja apkalpot viena baznīca, tad nodibinājās otra draudze, kas savus dievkalpojumus pagaidām notur kāda kino telpās. Apmēram gada laikā nodibinātā jaunās baznīcas fondā saziedoti jau 66.545.05 dolaru, iegūts īpašumā zemes gabals College ielā, Rushholme ielas tuvumā un ielikti jau jaunās baznīcas pamati. Jāatzīmē, ka paši lietuvieši baznīcas celšanā strādā arī kā talcinieki. Pagājušā nedēļā šais darbos bez algas strādājuši 22 strādnieki un amatnieki. Šinī sakarā jāpiezīmē, ka pastāvošā draudze otrā dievnama celšanu neatbalsta un līdzekļu sagādē nepiedalās visi Toronto lietuvji. Ziedotāji devuši, sākot ar 1 dolaru un beidzot ar 100 dolariem.

● Forda uzņēmuma streiks, kas ilgst jau vairāk nekā vienu mēnesi vēl joprojām turpinās un vēl nav paredzams, kad tas varētu beigties. Cik zināms, tad streikotāji nedaudz mīkstinājuši savus prasības. Streiks loti negātīvi ietekmējis auto tirgu un daudzi pircēji, kas vēlas iegādāties Forda auto mašīnas, spiesti gaidīt, jo auto pārdotavās trūkst mašīnu. Zināmas grūtības ir arī ar remonta daļām. Pašiem streikotājiem nav īstas skaidrības, kāpēc viņi īsti streiko, un tie labprāt sāktu atkal strādāt. Jāatzīmē, ka visumā strādnieku izpeļņa ir loti laba un uzņēmums visādā veidā rūpējas par saviem darbiniekiem. Daži izsaka pat domas, ka streikā ieinteresēti komūnisti.

„LĀPA" FOTO PUDURIS

rīko biedriem un interesentiem svētdien, 21. novembrī, plkst. 7.30 123 Huron ielā krāsu skaņu filmu izrādi.

SKAUTU SOLĪJUMS LĀČPLĒŠA DIENĀ

Varoņu garu un ticību svētu... Šīs dziesmas skaņām atbalsojoties meža klusumā pie ugunskura vēlīnā vakara stundā Rīgas 72. skautu pulciņš bija sanācis kopā, lai uzņemtu savā vidū jaunos brāļus — vilkus skautus. Šie skauti: V. Damanis, Ģ. Ātrēns, A. Neimers, J. Simanovskis, Juris Galdiņš un Jānis Galdiņš solījās būt uzticīgi Dievam un Latvijai, palīdzēt tuvākiem katrā brīdī un pildīt skautu likumus.

Pēc solījuma skauti vēl uzkavējās pie ugunskura, atzīmējot Lāčplēša dienu, par kuŗas nozīmi mūsu tautas dzīvē stāstīja skautu pulciņa vecākais. Mūsu varoņus skauti godināja ar klusuma brīdi. Vienības pr-ks apsveica jaunos skautus un vēlēja labas sekmes turpmākajās skautu gaitās.

Solījumā piedalījās vadītāji P. Plaudis, V. Bembers un V. Stīpnieks.

Vadītājs

Paziņojums ziedojumu vācējiem

DV Toronto nod. Aprūpes komiteja uzaicina ziedojumu vācējus, kam listes ir pilnas, tās nodot svētdienās no pl. 10—1 p. p. dežūrējošam komitejas loceklim DV namā, 123 Huron ielā, Toronto.

Aprūpes komiteja

DV HAMILTONAS NODAĻA

uzsākusi Ziemassvētku palīdzības akcijas ziedojumu vākšanu kara invalidiem un trūkumcietējiem Vācijā. Ziedojumu vācēju vārdi un adreses tiks publicēti laikrakstā.

Tautieši, būsim atsaucīgi un ziedosim katrs pēc savām spējām, lai mēs varētu kaut uz mazu brīdi sagādāt Ziemassvētku prieku mūsu tautas vissmagāk piemeklētai daļai. Dosim, dosim maz vai daudz, bet dosim visi, tad kopā sanāks krietna summa, ko varēsim nosūtīt uz Vāciju.

DV Hamiltonas nodaļa.

VEIKALNIEKS, KURAM VEIKALS IR BLAKUS LIETA

CIEMOS PIE ROSĪGAJIEM ČIKĀGIEŠIEM (9)

Nēģi un politiski mēnešraksti uz viena plaukta

Par Albertu Raidoni zināju, ka viņš ir žurnālists, ka viņš ir latviešu radiofona darbinieks un ka viņam pieder pārtikas preču veikals. Tātad — diezgan daudz iemeslu, lai viņu intervētu. Un tā vienu vakaru es ierados viņa veikalā — 2500 S. Spaulding Ave.

— Cik jums gliti te viss salikts un sakrāmēts! — izsaucos. — Vai nēģus arī turat?

— Nē, kur nu nēģus... sardīnes gan ir dažādas... no Zviedrijas, Norvēģijas... Nav nozīmes turēt tādas preces, ko vietējie nepērk.

— Vai latvieši pie jums neiegriežas?

— Šai apvidū latvieši nedzīvo, mani klienti ir čechi un poļi. Un no citiem latviešu tirgotājiem esmu dzirdējis, ka tautieši viņiem ejot apkārt ar lukumu.

— Vai ieteicat citiem tautiešiem arī mesties uz tirdzniecību?

— Te nu jāizšķiras katram pašam. Ja ir interese un līdzekļi, var izmēģināt roku, bet jābūt stipri uzmanīgiem, citādi var pazaudēt savu grūti iekrāto naudiņu. Ir nepieciešamas četras lietas: nauda, zināšanas, valoda un laime. Sākumā man pirmo triju trūka. Bet nu jau esmu visam pāri, nu jau trešais gads...

— Būs jau jums, laikam, arī kāds žūksnis bankā?

— Tad es jūs palūgšu dziļāk... Raugiet, tur ir ieguldīts viss atlikums... Šis politisko rakstu žurnāls „Foreign Affairs" vien maksā tik lielu naudu, ka man bailes teikt, jo sieva atrodas tepat blakus istabā... var noklausīties. Tas ir visvērtīgākais izdevums, tur raksta visi pasaules politiķi un valsts vīri. Tas ir pasaules politikas spogulis pēdējos 33 gados. Ar lielām pūlēm un par augstu cenu man izdevās sadabūt pilnu komplektu, sākot ar tā iznākšanas dienu, 1922. gadā. Te nu tie ir — 33 gadu gājumi, un tur ir rakstījuši Puankarē, Klemanso, Loid Džordžs, Čerčils, Etlijs, Beneš, Dalles, Huvers, Čemberlēns, Nēru un daudzi citi. Man ir padomā iegūt arī vēl cītus izdevumus, esmu uzņēmis sakarus ar vairākiem lieliem antikvāriātiem. Ņujorkā un domāju reiz tos „smagi apstrādāt", kad atkal būs iekrāta nauda.

Tā ir pavisam „cita opera", kas man tagad jāklausās Raidoņa bibliotēkā, kur plaukti pilni ar grāmatām un periodiskiem izdevumiem, bet pie sienām kartes, kur redzams, kā izcēlušās tautas un rases, kā veidojušās valstis, kā radušās un attīstījušās reliģijas. Starp tām debeszilā krāsā iezīmēta arī Marksa mācība, ar tendenci uz pieņemšanos plašumā. Raidonis ņem vienu grāmatu no plaukta, ņem otru, rāda un stāsta, un es jūtos kā no „sliedēm izsists," jo šādai nozarei man jautājumi nav sagatavoti. Es gan gribēdams vēl glābt situāciju, cenšos novirzīt mūsu sarunu uz veikala lietām, jautāju, kā viņš dabūjis licenci, cik liels viņam gada apgrozījums, bet man nav nekādu panākumu ,viņš izliekas manus jautājumus nemaz nedzirdam, un man rodas iespaids, ka vieta, kur mēs atrodamies ir tabulizēta.

Kārta pienāk pastmarkām. Kad četrus vai piecus albumus esam izskatījuši, tad Raidonis saka, ka vēl esot tikpat daudz, bet man nebūšot tik daudz pacietības. Tā viņam esot gadījies ar Rupaini. Tas arī solījies par viņa bibliotēku rakstīt avīzē, bet pēc trīs dienu ilgas intervijas atteicies, jo iznākot tik daudz ko rakstīt, ka avīzē nedabūšot iekšā, esot jāsaraksta vesela grāmata. Tik daudz atkal viņam neesot bijis laika.

— Tur, tajos plauktos, jūs redzat iesietu periodiku ,būs apmēram 80 sējumu, informē mani Raidonis, pa gadu gājumiem. Es abonēju pavisam 47 izdevumus, 14 latviešu, no visiem kontinentiem, un 33 amerikāņu, man pienāk laikraksti arī no Vācijas un Šveices. Un šai plauktā ir iesieti izgriezumi no pasaules periodikas, kas mani interesē ,arī pa gadu gājumiem. Citādi laikrakstiem un žurnāliem pietrūkst telpas. Atšķirot vienu sējumu, man tūliņ atklājās visi ievērojamākie politiskie notikumi pasaulē... Tie ir Korejas, te Indoķīnas sarežģītās mieru sarunas, te miera konference Ženēvā. Un te jūs redzat trīs sējumus, kur sakopotas visas rak-

Politiķis, kolekcionārs un tirgotājs RAIDONIS savā mantu krātuvē.

sturīgākās karikatūras, kuŗām politiska nokrāsa, arī no visas pasaules periodikas. Es tās izgriežu un uzlūmēju uz īpaša papīra, tad sabrošēju. Tikai tādu papīru šeit grūti dabūt, tam ir audekla malas, tad droši turas vākos. Čikāgā vienā vietā tomēr atradu. Cik man vajagot? Tur jautāja. Teicu, lai dod, cik viņiem ir — 1000 vai 1500 lokšņu. Kur šie tik daudz nemšot? Nekad vēl tik liels pasūtinājums neesot bijis. Būšot steidzīgi izprasīt no fabrikas, lai pienākot vēlāk.

— Ar viņu jau man ir posts — saka pie mums ienākušā kundze — kad piebrauc „taksītis," tad domāju, ka nu būs atvedis preces veikalam, bet — skaties tik — grāmatas, žurnāli vai papīri.

— Kāda sakarība jūsu intereses saistītas tieši ar politiku. Raidoņa kungs? — nu man ir vienreiz pietiekams pamats jautāt.

— Es taču studēju politiku North Western un Čikāgas universitātē, raujos pa divām augstskolām jau trešo gadu. Bez tam man ir viens „jājamais zirdziņš" — žurnālistika, kā jūs jau zināt, un tam es kalpoju jau 20 gadu. Tas ir interesants darbs, jūs kā žurnālists to vislabāk zināsit. Kas reiz to sācis — atmest vairs nevar.

— Pilnīgi saprotu jūs, cienījamais kollēga, kas attiecas uz žurnālistiku, bet — kāds jods jūs dzina šai zemē studēt politiku?

— Politika ir loti plaša, ārkārtīgi interesanta un aktuāla zinātne. Tur iet roku rokā vēsture un ģeogrāfija, kas arī vienmēr mani valdzinājušas. Visvairāk domāju pievērsties valstu iekārtu studijām, starptautiskai politikai, pasaules politikai un ģeopolitikai. Ja atgriezīsimies Latvijā, tad politika nebūs mazāk vajadzīga kā citās zinātnes. Ja nākotnē domājam vadīt savu valsti, tad jāsagatavojas. Valsts aparāts ir loti komplicēts mēchanisms. Ja nebūs kārtīgu stūrētāju, tas nefunkcionēs pareizi. Tagad gan latviešos ir visur modē pasvītrot savu apolitiskumu un novērsties no politikas, it kā visas nelaimes nāktu no tās. Es gribu uzsvērt, ka visas nelaimes nāk no nepareizas politikas. Tādēļ arī politika ir jāmācās līdzīgi visām citām zinātnēm.

— Ja gatavojaties valsts darbam atjaunotā Latvijā, tad man jāatvainojas. Bet tad nu paliek tāds jautājums: kā jūs varat apvienot visus šos darbus: vadīt veikalu, studēt divās universitātēs, krāt pastmarkas, sekot pasaules politikai periodikā, vākt pa antikvāriātiem vecus izdevumus, strādāt sabiedrisku darbu un „jāt spalvkātu?"

— Veikals, kā jums jau teicu, man ir blakus lieta, bet visus citus darbus es mierīgi veicu uz letes — rakstu, lasu, studēju, jo pa brīvam brītiņam arvien iznāk.

— Vai marku un grāmatu vākšanai un krāšanai esat pievērsies tikai šai zemē?

— Nē, to darīju jau Latvijā. Krāšana ir mana vājība jau no mazām dienām. Latvijā man palika diezgan paprāva krātuve. Trimdā ir savākti gandrīz visi latviešu preses izdevumi, kādi iznākuši un iznāk visos kontinentos. „Tā veidojas vēsture" — tāds nosaukums bija manam izgriezumu kopojumam Latvijā. Šeit es rakstu „Politisku notikumu dienas grāmatu," katru gadu pa sējumam. Esmu iestājies vairākos grāmatu klubos, un man piesūta interesantas grāmatas, dārgas gan, bet kur tās glīti iesletas!

— Cik apmēram lielu summu jūs esat ieguldījis markās un literātūrā?

— Man tā liekas, ka daži Kadiljaki tur ir ieguldīti.

— Kādas ir jūsu jaunās idejas?

— Vjenu jums varētu atklāt, citas lai paliek. Es apskatos pēc vismodernākā patafona, kur var uzlikt vairākas plates, un kad viena dziesma sāk skanēt, bet nepatīk, tad piespiež tik pogu, un atskanēs cita dziesma, kas patīk.

— Paldies, Raidoņa kungs, par interviju. Nu esmu te uzkavējies jau gandrīz 4 stundas. Ir jau arī vēls, man diezgan tālu jābrauc, un man arī nav savas mašīnas, tāpat kā jums, šai ziņā mēs esam vienādi...

Alberts Raidonis mani pavada līdz autobusa pieturas vietai un pa ceļam vēl pastāsta, ka universitātē viņiem esot interesantas debates. Tā, piem., Atlantijas chartas parakstītāja Rūzvelta vārda priekšā neesot bijis „ASV pilnvarotais," bet Čerčils bijis „Anglijas karaļa pilnvarotais liguma parakstītājs."

— Un ko šāda izdebatēšana dod? — iejautājos.

— Tas ir interesanti — atbild Raidonis.

Kad autobuss tuvojas un mums jāšķiras, tad mans kollēga vēl atceras, ka viņam esot arī diezgan liela autogrammu kollekcija, ko esot aizmirsis man parādīt. Tad vēl piebilst, ka mēs ar intervēju līdz pusei vien esot tikuši, man esot pietrūcis pacietības, gluži kā Rupainim un citiem. Kad atrodos jau uz autobuso kāpnēm, tad dzirdu vēl viņa balsi:

„Tikai neierakstiet markās un grāmatās par daudz lielu summu, tad vēl domās, ka man ir kādi „ipaši" ienākumi... Vairāk par vienu Kadiljaku nebūs... Veikalu esmu paplašinājis... Olģerts Liepiņš izdošot jaunu laikrakstu... Nēģus man neatmaksājas turēt...

C. C.

SPORTS

Sporta red. G. Gubiņa vadībā.

V. ROZENBERGS, jaunais LSAK pr-dis. J. Kreiļa uzņ.

LSAK VALDES SĒDE

notiks svētdien, 28. novembrī, pl. 11.00 Centrālās YMCA's telpās, 40 College St. Piedalīties aicināti visi nozaru apgabalu vadītāji, revīzijas komisijā un klubu pārstāvji.

LSAK

INTERESANTAS BASKETBOLA MEISTARSACĪKSU STARPSPĒLES

Lielo basketbola meistarsacīkšu spēļu starplaikus rīkotāji aizpildījuši ar rūpīgi izvēlētām un interesantām sacensībām. Piektdien, 26. novembrī, pēc ASV vidējo valstu un Austrumu piekrastes spēles, laukumā redzēsim mūsu Kanadas basketbolistes — sacentīsies Toronto LSK un Montreālas LSK vienības. Šīs vienības šobrīd ir vienīgie latviešu sieviešu basketbola piecnieki trimdā. (Neoficiāla ziņa gan vēstī, ka latviešu sieviešu vienība nupat nodibināta Stokholmā, Zviedrijā). Montreāliešu spēles māku Ontario apgabalā varēsim vērot pirmoreiz. MLSK sastāvā būs V. Audere, M. Grīnberga, V. Jansone, M. Lukstiņa, B. Kalace - Lasmane, J. Pinka, A. Šmita un E. Pednaulta. TLSK sastāvā redzēsim — Dzidru Toru, Viju Silderi, Aiju Matīsu, Birutu Skujiņu, Martu Teteri, Valiju Pālēnu, Ingridu Bergholci, Līgu Brikmani, Helēnu Bekeri, Silviju Baroni, Astrīdu Pērkoni un Annu Kapiņu.

Arī otrās sacensību dienas meistarsacīkšu spēļu starplaiki pieder sievietēm - volejbolistēm. Divās saistošās cīņās satiksies Montreālas LSK — Hamiltonas Sparta un Montreālas LSK — Toronto LSK. Montreāliešu vienība sastādīsies no augšā minētām basketbolistēm, kamēr TLSK laukumā raidīs Maigu Kiršu, Ināru Apeni, Ženiju Kāpostiņu, Veltu Admini, Ernu Zālamani, Elgu Ozoliņu un Mirdzu Lazdu. Vēl nav zināms Hamiltonas Hamiltonas Spartas sastāvs.

Sportisti un sporta interesenti par šīm sacensībām izrādījuši necerēti lielu interesi, kas liecina, ka spēlētājiem netrūks draudzīgu uzmudinājumu.

UZVARA ARĪ OTRĀ SPĒLĒ

Toronto Bathurst - College Community basketbola līgā spēlējošais DV piecnieks aizvadītā svētdienā parspēja lietuviešu Vytis 66:59 (32:33), atkārtojot pirmā spēlē gūto panākumu.

Šoreiz spēles vieta bija samērā plašā, bet pazemā UNF vingrotava, kurā iespējamas labākās kombinācijas un metieni nekā šaurajā St. Vlada zālē, kurā DV absolvēja pirmo līgas spēli.

Spēles sākumā vadība piederēja lietuviešiem, kas precīzāk meta, kamēr Vanagi vēl nebija atraduši īsto saskaņu. Taču Andreja Richtera lieliskā cīņa zem groza un Lītaunieka enerģija aizsardzībā, rezultāta starpību samazināja. Talāk ritēja vienlīdzīga spēle, puslaikam beidzoties 33:32 lietuviešu labā.

Vienlīdzīgā spēle turpinājās arī otrā puslaikā, kad katram lietuviešu grozam Vanagi atbildēja ar savu precīzu raidījumu. Punkti abām vienībām vienlīdzīgi auga pāri puslaika vidum, bet aina krasi mainījās, kad piezīmju dēļ laukums bija jāatstāj lietuviešu labākam spēlētājam — centra uzbrucējam, kas, viens pats iegūstot 22 punktus, bija pretinieku bīstamākais vīrs. Arvien saskaņotāki Vanagu uzbrukumi vēlās uz lietuviešu grozu, un DV pārņēma spēles iniciatīvu, svinot 66:59 uzvaru.

Andrejs Richters, gan spēlējot ar ievainotu kāju, bija ne vien Vanagu labākais punktu guvējs, bet arī teicamākais cīnītājs laukumā, izcīnot daudzas lieliskas dvcinas ar lietuviešu augumā garo centra uzbrucēju. Andrejs, kas pagājušā gadā vēl spēlēja brāļa Jāņa „ēnā", pašreiz rāda krietnu progresu un tuvojas savu spēju zenītam. Aizsardzībā Litaunieks, kā vienmēr, mierīgs un nosvērts, bija krietns palīgs uzbrucēju līnijai, kurā ar vēl neredzēti vāju spēli (seviški pirmā puslaikā) pārsteidza Miezītis. Izpalika viņa citkārt precīzie, vienreizīgie metieni, kuŗu rezultātā Vanagi izcīnījuši ne vienu vien uzvaru. Vai viņa laiks jau piederētu pagājībai, vai, varbūt, kur meklējams cits izskaidrojums? Spricenieks laukumā enerģisks, taču lielāka vērība jāvelti saspēlei un pretinieka segšanai. No jaunākajiem spēlētājiem, šķiet, vienībā vislabāk iederas Ārgalis, kaut Bricim lielāka rutīna. Īsu laiku laukumā redzējām 2 - metrinieku Timberu. Viņam tomēr nepieciešami loti rūpīgi sagatavošanās treniņi, galveno vērību veltot kermeņa pārvaldīšanas izkopšanai. Maz laukumā redzējām Kadiķi un Ozoliņu, kas savus pienākumus paveica apmierinoši.

Iegūtie punkti sadalījās sekojoši: Kadiķis 1, Litaunieks 10, Richters 28, Spricenieks 6, Ozoliņš 4, Miezītis 9, Ārgalis 2, Bricis 4, Timbers 2.

*

Nākošā DV līgas spēle notiks svētdien, 21. novembrī, plkst. 2,45 UNF vingrotavā, kur Vanagu pretinieki būs jaunā St. Vlads vienība. Pirms šīs spēles plkst. 1,45 sacensšas pag. gada līgas meistars — Trotteri ar lietuviešu Vytis.

„FINĀLS" ATKAL KRĀJUMĀ

Trimdas Sporta redakcija ziņo, ka nesen saņēmusi jaunu sūtījumu ASV 1. latviešu basketbola un volejbola meistarsacīkšu gadījumā izdoto illustrēto žurnālu Fināls un varēs apmierināt visus daudzos pieprasījumus. Interesentiem žurnāls pieprasāms G. Gubiņam, 149 Wright Ave., Toronto 3. Žurnāla cena — 1 dol.

AIZ KANADAS ROBEŽĀM

⚽ Pasaules meistarsacīkstēs basketbolā, kas notiks Brazilijā, uzvarēja ASV vienība, finālā pārspējot Braziliju 62:41. ⚽ Francijas sporta laukumos loti sekmīgi cīnās mūsu basketbolisti un futbolisti Jānis Zebeliņš, Roberts Pērkons, Leons Lūsars, Jānis Sproģis, Aleksandrs Vanags un Jānis Bebris, güstot izcilas atsauksmes franču sporta presē. ⚽ Eiropas ātrāko kāju īpašnieks — sprinteris Heincs Fitereys Japānā atkal veicis 100 m 10,2 sek., laikā, kas nozīmē jaunu Eiropas un atkārtotu pasaules rekordu. ⚽ Pazīstamā latviešu vieglatlēte - rekordiste Alise Jūrmala - Smiltniece novembra sākumā Stokholmā svinēja 25. gada sporta jubileju. Tajā pašā laikā Austrālija 50- gadnieku saimei pievienojās lielais latviešu atlēts Jānis Daliņš. ⚽ No Vācijas futbola valstsvienības, kas izcīnīja pasaules meistartitulu, šīmības gultā šodien atrodas 5 (!) spēlētāji. Vienības sastādītājam radušās nopietnas bažas sakarā ar spēli pret Angliju, 1. decembrī, Londonā.

NUJORKIEŠI ZAUDĒ

Ņujorkas Latvians futbola vienība piedzīvoja zaudējot savā līgā West Indians 0:3, MT. Vermont'ai 2:3 un Ņujorkas italiešu vienībai 2:4. Arī ASV amatieru meistarībā, kur spēlē pēc viena mīnusa sistēmas Latvians zaudēja Greenportai 2:6. Sakarā ar vienības divu pamatspēlētāju iesaukšanu armijā, vienība domā uzņemt savā sastāvā ārzemniekus.

Aiz DZELZS uzskata

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

1. sep., pirmoreiz skolas solos sēdās ap 28.000, pāri par 15.000 sāks mācīties 7 jaunās strādnieku jaunatnes skolās. Pilsētās ievedīs zēnu un meiteņu kopīgu audzināšanu." (R. 31. 8.)

„No 8.—11. klasēm mācās apmēram 40.000, kas ir par 8.000 vairāk kā pērn. — Vakar Liepājā mācības sāka 10.000 skolēnu." (R. 2. 9. 54.).

VECĀKI NELAIŽ BĒRNUS SKOLĀS

„Šoruden, mācības sākot, daudzi skolas vecuma bērni vēl neieradās skolās... Administrātīvās komisijas strādā pārāk gausi, vilcinas izlemt lietas par neattaisnotiem mācību kavējumiem un tā dod iespēju dažiem atpalikušiem vecākiem atturēt savus bērnus no skolas... Skolēnu vecāku komitejas viens no galvenajiem uzdevumiem — izveidot un nostiprināt skolas sadarbību ar māju, ar ģimeni, rūpētles, lai arī ģimenē iesakņotos komūnistiskās audzināšanas principi un prakse..." (Cīņas iev. 2. 10. 54.)

PAR VIENU VIENĪGO VĀRPU — UZ IZSTĀDI

„...Tukuma 1. vidusskolas žurnālisti, kam piemīt glūnoša tīgera lokanais vinggums, pārbaudot tērauda stobra virzienu. Nakts sarkanajā blāzmā acis viņam spīd kā vilkam, un tā vien liekas, ka kaprālis jau iepriekš pārliecināts, ka trāpījums neizpaliks.

Tad aizslēga belzenis atkal liek aizgaudot granātai, un nu jau šāvieņs seko šāvienam, jo strādāt sākuši arī labā spārna artileristi. Sašautie tanki deg kā sveķaini graustī, taču neskartie vēl rāpo uz priekšu, ar skubu zibsnījot visiem stobriem. Tanku granātas un ložmetēju kārtas ārda zemi ap latviešu artilleristiem, taču vīru rokas strādā automatiski un bez mitas. No lielgabala stobra skanot krīt laukā karstā un vēl kūpošā čaula, jauns lādiņš steidzīgi slīd stobrā, un asi noklaudz aizslēgs, aizsitoties ciet. Bērziņš tikko paspējis satvert jaunu šāviņu, kad iepriekšējais jau eksplodējis, un aizslēgs atveras kā izbadējuša zvēra mute jaunam kumosam. Tā pēc pārdesmit šāvieniem ienaidnieks jau sāk nervozēt, un daļa granātu neskarto tanku meklē aizsegu.

Latviešu puiši to vien gaidījuši: nu tiem laiks taustīt jaunus mērķus. Kaut steigā daudzas granātas aizkauc garām, netrūkst tomēr arī jaunu trāpījumu. Un sašauto tērauda cietokšņu municijas eksplozija artileristus iepriecina kā bērnus, kas priecājas par Ziemassvētku eglītē sprakšķošo brīnumsveci.

Dažiem krievu tankiem laimējies izlauzties cauri grenadieru ierakumiem vai spiest tos no flangiem. Nu tie tuvojas artileristiem. Labajā spārnā lielgabala puišiem veicas labi, un viņi sauc skaļu bravo pēc katra trāpījuma. Bet šinīs vadītos vīrus pēkšņi satrauc Daļēga izmisuma vēsts, ka lielgabalam atlikuši vairs tikai divi šāviņi... Vēl tie, un tad cīņai ir gals! Artilleristiem nav pat automatisko ieroču, jo tie aizdoti grenadieriem grāvjos, kādēļ neveiksmes gadījumā tos iznīcinās tanku ložmetēji vai arī sašķaidīs bruņu milzeņu kāpurķēdes.

„Vēl pēdējā granāta nav izšauta!" kliedz kaprālis Šiņķis. „Zēni, nenokārt galvas!"

Izšaujot priekšpēdējo granātu, Šiņķa vīri ir atklāti: krievu tanks apstājas ap 30 soļu attālumā, un masīvais tērauda tornis ar vēl kūpošo lielgabala stobru lēnām griežas pret artileristiem, kas lokās ap savu kaujas ierīci.

„Zēni, galvu augšā!" kliedz kaprālis. „Pēdējais granātai jātrāpa!"

Tūlīt lielgabals arī ir notēmēts, un atskan komanda:

„Uguni!"

Bet šāviena nav, un Bērziņš izmisis iesaucas:

„Kļūme!..."

Bērziņš gan vēl neatlaidīgi klaudzina dzelksni, bet veltīgi.

„Pārlādēt!" rūc kaprālis Šiņķis, un vīru drebošie pirksti grābstās gar aizslēgu. Liekas, ka artilleristi neredz vairs nekā cita, kā vienīgi tanka lielgabala stobra galu, kas draudīgi griežas pret viņiem. Nervu saspīlējums ir tik liels, ka tie labāk mirtu nekā vēl ilgāk skatītos nāvei acīs. (Turpinājums sekos).

Arnolds Šiņķis

KAD KAULU ZĀGI DZIED

Fragments no „Kurzemes cietoksnis" 2. daļas

IV

Kaprālis Artūrs Šiņķis, kas kaujas laukos staigā jau trešo gadu un cīnījies gan Baznīcas kalnā pie Veļikajas upes, gan Opočkas laukos un Daugavas krastos pie Ikšķiles, nu automatiski strādā ap savu lielgabalu. Daži citi jau apklususi — vai nu bojāti, vai ari palikuši bez apkalpes. Taču nevienam nav laika domāt par to, kas notiek pa labi vai pa kreisi, jo tankus nedrīkst pielaist pārāk tuvu. Nevienam nav laika pat pamāt, vai taisnība šenajiem stāstiem, kas tādu tēloja pasaules gadu — fosforā, sērā, ugunīs un dūmos...

UZBRUKUMĀ NĀK TĒRAUDA KOLOSI

No ielejas pret uzkalniņu var redzēt skrejošu cilvēku mudžekli, kuŗu leģionāru automatiskie ieroči kapā bez apstājas. Arī kaprālis Šiņķis notēmē savu lielgabalu blīvākajā boļševiku masā, un granātas rauj tajā robu pēc roba. Bērziņš munīcijas krātuvē uzgājis kasti ar šķembu šāviņiem, kas tagad sniedz neatsveramu atbalstu apdraudētajiem grenadieriem. Bet kas gan ir viena kaste granātu..! Krieviem to ir daudz vairāk, un arī viņi netaupa tās, atmaksādami latviešu artileristiem ar desmitām pret vienu.

Kaucot un vaimanājot griežas granātu putenīs. Kaujas lauks līgojas, grūst bunkuri un aizbirst smiltīm ierakumi. Eksploziju uzvandītie zemes un dūmu mākoņi kļuvuši necaurredzami. Zeme atgādina smilšu vētrā plosītu tuksnesi, kuŗa smiltis čirkst aizstāvju zobos un līp mutēs. Un īsā atelpas brīdī, redzot, ka granātu aukā viss tiek uzvandīts un sajaukts, kaprālis Šiņķis pie sava lielgabala pie sevis čukst:

„Ak, Dievs, Latvijas zeme neatstāj pat mirušos..."

Stāvoklis kļūst arvien kritiskāks, un vīri meklē aizsegu pusaizbērtajos ierakumos, granātu bedrēs un aiz lielgabalu vairogiem, lai glābtos no tērauda šķembām, kas šņāc un spurdz visapkārt kā nāvētāji sikspārņi. Artūrs Šiņķis tikko pārņēmis lielgabalu, kuŗa apkalpe iznīcināta līdz pēdējam vīram, un pārbauda tā aizslēgu. Pārliecinājies, ka viss kārtībā, viņš aizkrīt aiz lielgabala bruņu vairoga un vēro ienaidnieku, meklēdams mērķi.

Krievu viesuluguns plosās labu brīdi. Kad tā pēkšņi norimst, artileristi steidzas ieņemt savas vietas, lai sagaidītu kājnieku triecienu. Bērziņš satver lielgabala aizslēga rokturi, Kalvem granātas jau sagatavotas tvērienam, un Daļģis ir gatavs tās vēl papildināt no nelielā krājuma. Kaprālis Šiņķis vēro tumšā ieģrimušo ienaidnieka pusi, kur jau sadzirdamā dobja motoru rūkoņa. Tā pamazām tuvojas kā milzu ūdenskrituma krākšana. Vēl gan nekas nav redzams, jo uzkalns un dūmu sega visu nosedz kā tumšs aizkars, bet katrs artilerists zina, ko nozīmē šī rūkoņa: uzbrukumā nāk krievu tērauda kolosi! Rūkoņai pieņemoties, kaprālis pavēl pielādēt lielgabalu. Ar asu troksni stobrā ieslīd granāta, un Bērziņš automatiski aizver aizslēgu.

„Uzmanību!" nokliedz Šiņķis.

Un tad puiši jau redz parādāmies tankus uzkalna virsotnē. Tie ugunī un rūc tik baigi, ka artileristu pieres apraso sviedros, un dažam sāk drebēt pat rokas.

„Vēl nogaidīt! Lai pienāk tuvāk!" sauc kaprālis, acis nenolaižadams no tankiem, kas steidzīgi rāpo uz priekšu.

Artilleristi ciešas sakostiem zobiem. Viņi gan jau vairākkārt stāvējuši ienaidnieka tanku priekšā un šāvuši ar tiešo tēmēšanu, taču šoreiz viņi jūtas nedroši, kaut arī stāv aiz sava varenā lielgabala, kuŗa stobrs jau glūn uz tuvāko tanku.

„Uguni!" pēkšņi izgrūž kaprālis, un jau tai paša brīdī granāta lido uz izraudzīto mērķi. Tā ietriecas milzeņa priekšdaļā, tuvu bruņu tornim, kuŗu nu apņem liesmas un dūmi. Tālāko puišiem nav vaļas vērot, jo pārējie tanki neatlaidīgi tuvojas.

Asi skan kaprāļa Šiņķa pavēles, kuŗas noteic lielgabalam jaunu mērķi, un vīri raujas sviedros, satriedami stobru pret izraudzīto upuri. Kalve zagšus raugās uz kaprāli, kam piemīt glūnoša tīģera lokanais vinggums, pārbaudot tērauda stobra virzienu. Nakts sarkanajā blāzmā acis viņam spīd kā vilkam, un tā vien liekas, ka kaprālis jau iepriekš pārliecināts, ka trāpījums neizpaliks.

ASV 1. latviešu meistarvienība basketbolā — Mineāpoles Starts, kas viesosies Kanadā un sacentīsies ar Kanadas latviešu meistaru — Toronto DV. Uzņēmumā 1. r. no kr.: J. Polis, I. Lācis, T. Kauls, I. Kauls, M. Vigants, A. Polis, H. Strēlnieks, H. Igenbergs, O. Krasts un V. Grava.